

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 146 (8169) ÇƏRŞƏNBƏ AXŞAMI, 9 iyul 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Azərbaycan xalqının ümumbəşər mədəniyyətinə verdiyi töhfənin beynəlxalq miqyasda bir daha etirafı

Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzinin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Azərbaycan xalqını təbrik edib

Hörmətli həmvətənlər!

Bu gün Bakıda UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasında Azərbaycanın "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilmişdir.

Azərbaycanın ən qədim şəhərlərindən olan Şəkinin tarixi hissəsi yüzillər boyu ölkəmizin mədəniyyət mərkəzlərindən biri kimi tanınmışdır. Unikal abidələrlə zəngin Şəki şəhərinin tarixi hissəsinin mühafizəsi və inkişafı daim dövlətin diqqətində saxlanılmışdır.

Son illər Azərbaycanın mədəni irsinin dünya səviyyəsində tanınması və qorunması istiqamətində çoxsaylı layihələr həyata keçirilmişdir. Qeyd edilməlidir ki, bu fəaliyyətlər beynəlxalq təşkilatlarla, xüsusən dünya mədəniyyəti, təhsil və elmə məsul olan UNESCO ilə sıx əməkdaşlıq şəraitində gerçəkləşdirilir. Təsədüfi deyil ki, "Çərişəhər, Qız qalası və Şirvanşahlar Saray Kompleksi", "Qobustan Qaya Sənəti Mədəni Landşaftı" UNESCO-nun Ümum-

dünya İrs Siyahısında, həmçinin xalqımızın qeyri-maddi mədəni irsinin 13 nümunəsi UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısında yer alır. Bu hadisələr Azərbaycan xalqının ümumbəşər mədəniyyətinə verdiyi töhfənin beynəlxalq miqyasda bir daha etirafıdır.

Öziz həmvətənlər! Şəkinin tarixi mərkəzində keçmişimizi özündə təcəssüm etdirən Şəki Xan Sarayı, karvansaraylar, məscid və minarələr, qədim körpülər, sənətkarlıq emalatxanaları və yaşayış evləri bu gündən etibarən təkcə xalqımızın deyil, bəşəriyyətin mədəni irsi hesab olunur.

UNESCO tərəfindən "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin Ümumdünya İrsi elan edilməsi münasibətilə bütün Azərbaycan xalqını təbrik edirik.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 7 iyul 2019-cu il

Azərbaycan sülh mədəniyyətinin nümunəsidir

Bakıda keçirilən mötəbər beynəlxalq tədbir bunu bir daha dünyaya göstərdi

Bu günlər Bakı mötəbər bir tədbirə - UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasına evsahibliyi edir. Tədbirin zirvə məqamı - "Şəki Xan sarayının və şəhərin tarixi mərkəzinin" Ümumdünya İrs Siyahısına salınması ilə bağlı qərar təsdiq etdi ki, Azərbaycan sadəcə ev sahibi, mədəniyyətin, dünya irsinin qoruyucusu yox, həm də o mədəniyyət incisinin özüdür.

Belə bir qərara görə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva ilk növbədə xalqı təbrik etdilər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu möhtəşəm qərarla bağlı öz təbrikində xüsusi vurğuladı: "Şəkinin tarixi mərkəzində keçmişimizi özündə təcəssüm etdirən Şəki Xan Sarayı, karvansaraylar, məscid və minarələr, qədim körpülər, sənətkarlıq emalatxanaları və yaşayış evləri bu gündən etibarən təkcə xalqımızın deyil, bəşəriyyətin mədəni irsi hesab olunur".

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın sessiyanın açılış mərasimində qeyd etdiyi kimi, Bakı "Şərq ilə Qərbin, keçmişlə gələcəyin qovuşduğu... zamanlərin və sivilizasiyaların nadir ahəngdarlığını göstərən" bir məkandır.

Ardı 8-ci səh.

Şəki Xan Sarayı bəşəriyyətin mədəni irsinə çevrildi

UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin bu qərarı Azərbaycanın mühüm beynəlxalq uğurudur

Bakıda UNESCO-nun (BMT-nin Təhsil, Elm və Mədəniyyət üzrə Təşkilatı) Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası davam edir. Təbii ki, belə bir mötəbər tədbirin Azərbaycanı keçirilməsi ölkəmizin böyük nailiyyətidir.

Amma iki gün öncə bu beynəlxalq sessiyada ölkəmiz üçün əlamətdar hadisə baş verdi. 43-cü sessiyanın iyulun 7-də keçirilən növbəti iclasında Azərbaycanın "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" adlı nominasiyası UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edildi.

BMT-nin ixtisaslaşmış qurumu olan UNESCO təh-

sil, elm və mədəniyyət məsələləri sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın ən böyük hökumətlərəsi forumudur. Bu təşkilatın fəaliyyəti ali məqsəddə - təhsil, elm, mədəniyyət və kommunikasiya vasitəsilə insanların şüurunuda sülhü müdafiə etmək ideyasını möhkəmləndirməyə yönəlib. UNESCO-nun Nizamnaməsində göstərilir ki,

təşkilat irqindən, cinsindən, dilindən və dinindən asılı olmayaraq bütün xalqlar üçün BMT-nin Nizamnaməsində elan edilmiş ədalətə, qanunçuluğa və insan hüquqlarına, habelə əsas azadlıqlara həmişəlik hörmətin təmin edilməsi naminə xalqların təhsil, elm və mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığının genişləndirilməklə sülh və təhlükəsizli-

yin möhkəmləndirilməsinə yardım göstərməyi qarşısına vəzifə qoyur.

Azərbaycan həmişə qlobal siyasi, iqtisadi və humanitar proseslərə əsaslı təsir imkanları olan aparıcı təşkilatlarla əməkdaşlığa önəm verir. Bu sırada UNESCO ilə əməkdaşlıq xüsusilə diqqətə çəkir. Bu təşkilatla Azərbaycan arasındakı əlaqələrin inkişafında ən mötəbər addım Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilin dekabrında Fransaya rəsmi səfəri zamanı atılıb. 1994-cü il fevralın 21-də Ulu Öndər Heydər Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin yanında UNESCO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyası yaradılıb.

Ardı 7-ci səh.

Azərbaycan tarixinin Heydər Əliyev dövrü: qüdrətli dövlət, güclü xalq, möhtəşəm inkişaf

Respublika Ağsaqqallar Şurasının və "Azərbaycan" qəzetinin Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişinin 50-ci ildönümünə həsr olunan birgə konfransı

Xalqımızın Ümummilli Lideri, müasir Azərbaycan dövlətinin banisi Heydər Əliyevin respublikamızda ilk dəfə siyasi rəhbərlikdən 50 il ötür. 1969-cu il iyulun 14-də Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbər seçilməsi ilə cəmiyyətin bütün sahələrində tamamilə yeni dövr başladı, respublikamızda böyük intibahın təməli qoyuldu. Ulu Öndərin təşəbbüskarlığı, əzmkar fəaliyyəti tezliklə Azərbaycanı keçmiş ittifaqın inkişaf etmiş respublikaları sırasına çıxardı. Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmizdə həyata keçirilən genişmiqyaslı islahatlar iqtisadi potensialın formalaşdırılmasına, sosial-mədəni həyatın canlandırılmasına və milli-mənəvi dəyərlərin dirçəldilməsinə yönəldilərək əslində həm də gələcək müstəqilliyin təmin olunmasına xidmət etdi.

1993-cü ildə respublikamız çətin sınaqlarla üz-üzə qalanda da xalq yeganə xilaskar kimi Heydər Əliyevi rəhbərlikdə görmək istədi. 26 il əvvəl, iyun ayında Naxçıvandan Bakıya gələn Heydər Əliyev öz vəzifəsi, müdrikliyi və qətiyyəti ilə respublikamızı məhv olmadan xilas etdi, müstəqilliyimizi qorudu və müasir Azərbaycan dövlətinin müəllifinə çevrildi. Azərbaycan bu gün də Heydər Əliyev ideyalarından ilham alaraq inkişaf edir, güclənir, dünyanın nüfuzlu ölkələri ilə bir sırada dayanır.

Bu günlərdə Respublika Ağsaqqallar Şurasının və "Azərbaycan" qəzetinin keçirdiyi birgə konfrans Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişinin 50-ci ildönümünə həsr olunmuşdu. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Heydər Əliyevin əziz xatirəsini sükkatla yad etdilər.

Respublika Ağsaqqallar Şurasının sədri, Milli Məclisin komissiya sədri Fətah HEYDƏROV konfransı açıq elan edərək vurğuladı ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyəti gəlməsinin 50-ci ildönümü əlamətdar tarixdir. Bu yarımsərhət dövr tariximizin ən şərəfli mərhələlərindən biri olmaqla yanaşı, həm də müstəqil dövlətçiliyin, qüdrətli xalqın, genişmiqyaslı inkişafın təminatçısı olub.

Ulu Öndər xalqın milli nailiyyət simvoluna çevrilmiş tarixi şəxsiyyətdir. Onun rəhbərliyi altında əldə olunan uğurların ən mühümü məhz qurub yaratdığı müstəqil

Azərbaycan dövlətidir. Ümummilli Lider şərəfli ömür yolu ilə tərcümeyi-halını böyük bir xalq tarixinə çevirməyi bacarmış dünya miqyaslı şəxsiyyətdir. Yer üzünün ən müxtəlif qütblərində yaşayan milyonlarla soydaşımızı milli ideyalarla birləşdirən rəmzdür.

Heydər Əliyev Azərbaycana iki dəfə rəhbərlik edib. Hər iki dövr ölkəmiz və xalqımız üçün tələyüklü mərhələ, çətin sınaqların, böyük böhranın yaşandığı dövr idi. Onun sovet Azərbaycanına rəhbərlik illəri ölkə həyatında sözün əsl mənasında yeni bir intibah mərhələsinin

başlanğıcı idi. Ulu Öndər keçmiş SSRİ-nin inkişaf baxımından ən geridə qalmış, insanları kasıblıq, qıtlıq içində min-bir zillət çəkən ölkəsini təhvil aldı. Amma cəmi bir neçə il içərisində Azərbaycanı ittifaqın ən qabaqçılıq respublikalarından birinə çevirdi.

Həmin illərdə ölkəmizin inkişafı naminə görülən genişmiqyaslı tədbirlərə dair çoxsaylı faktlar sadalaya bilərik. Bütün bu proseslər mənim yaxşı xatırlımdadır, çünki onların bilavasitə şahidiyəm.

Ardı 4-5-ci səh.

Azərbaycanın yeni diplomatik nailiyyəti

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə yeni yanaşma nümayiş etdirən ATƏT PA:

- Ermənistanın öz müqəddəratını təyin etmə prinsipindən sui-istifadə etməsinin qarşısını aldı;
- separatçı Dağlıq Qarabağ rejiminin danışıqlar masasına gətirilməsi cəhdini bir daha iflasa uğratdı;
- münaqişə ərazisi kimi Dağlıq Qarabağı yox, yalnız Azərbaycanı göstərdi;
- münaqişənin yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınması şərtlərinə toxunulmazlığı prinsipi əsasında həllinə rəsmi dəstək verdi.

ATƏT Parlament Assambleyasının Luksemburqda keçirilən 28-ci illik sessiyası "Təhlükəsizliyin təmin olunması üçün dayanıqlı inkişafın gücləndirilməsi:

Parlamentlərin rolu" mövzusunda həsr olunmuşdu. Müzakirələrdə müxtəlif məsələlərə toxunulsa da, əsas müzakirələrin "Siyasi İşlər və Təhlükəsizlik" komitəsində gedəcəyini hər kəs əvvəlcədən bildirdi.

Çünki məhz bu komitənin hazırladığı qətnəmə layihəsində regionda münaqişələrin həlli üçün tamamilə yeni yanaşmalar öz əksini tapmışdı. ATƏT Parlament Assambleyasının bütün sənədlərində mövcud münaqişələrin dayanıqlı inkişafı və insan hüquqlarının təmini üçün əsas maneə olması xüsusilə

lə vurğulanırdı. Belə münaqişələrdən biri kimi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi göstərilirdi. Ermənistanın diplomatik xidmətinin əvvəlcədən müxtəlif ölkələrlə apardığı aktiv danışıqlara və Ermənistan nümayəndə heyətinin ATƏT Parlament Assambleyasında etdiyi çoxsaylı çıxış və görüşlərə baxmayaraq Azərbaycan nümayəndə heyətinin səyi nəticəsində siyasi komitənin yekun qətnəməsində konfliktlərin həlli üçün yeni yanaşma öz əksini tapdı.

Ardı 6-cı səh.

Ömür səhifələri

Paşazadələrin Cavanşiri

...Bu gün də iki qardaş arasında isti münasibət olduğu kimi davam edir. Bir-birimizə çox bağlıyıq. Ola bilməz ki, bir gündə azı iki dəfə danışmayaq - gün necə keçdi, necəsən, nə baş verdi. Tutaq ki, Bakıdan Sumqayıta gedirəm. Xırdalana çatmışam şeyxə zəng edib, hara gətdiyimi deyirəm. Bu, menden asılı deyil. Niyəni özüm də bilmirəm. Əzəldən bir-birimizlə belə münasibətdə olmuşuq. İnanın, şeyx xaricə gedəndə bəzən gün ərzində zəng etməyi imkanı olmur. Gecə saat 3-də zəng edib deyir: "Bu gün sənə zəng etməmişəm. Necəsən? İşin-gücün necədir?". Mən də bələyem. Bütün ətraf da bunu bilir.

Heç kim mənə qardaşımı əvəz edə bilməz. Bu münasibətin yaranmasının əsas səbəbkarı şeyxdir. Şahırlarım olub, amma üzümə vurmaya b, üstümdən keçib. Mən də hər zaman çalışmışam onun adına ləka gətirməyim, apardıqı siyasətə, tutduğu mövqeyə zərər verməyim. Şeyxin həyatı keçirdiyi bütün işlər, çətinlikləri, əziyyətləri, təzyiqlərə məruz qalması gözələrim önündə olub. 20 Yanvar hadisələrində bir qardaş kimi mən nələrlə cəkmışəm... Mənə bütün ailəməzi vəsiyyət edib, ölüme gəldirdi... Xoşbəxtəm ki, belə bir şəxsiyyətin qardaşıyam.

Bax: səh. 10

Azərbaycan-İtaliya ikitərəfli münasibətləri yüksək səviyyədədir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 8-də İtaliyanın Turizm, Meşəçilik, Qida və Kənd Təsərrüfatı naziri Gian Marko Centinaionun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı Azərbaycan-İtaliya ikitərəfli münasibətlərinin yüksək səviyyədə olduğunu, siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə əlaqələrimizin genişlənməsindən məmnunluğunu bildirdi. Prezident İlham Əliyev İtaliya Prezidenti Serjio Mattarellanın Bakıya keçən ilki səfərinin ölkəmiz arasında münasibətlərin uğurlu inkişafının göstəricisi kimi dəyərləndirdi. Dövlət başçısı əlaqələrimizin müxtəlif istiqamətləri üzrə konkret işlərin həyata keçirildiyini və əməkdaşlığın yeni imkanların açıldığını dedi. Prezident İlham Əliyev İtaliya şirkətlərinin Azərbaycanda uzun illər uğurla fəaliyyət göstərdiklərini vurğuladı. Dövlət başçısı müxtəlif səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin ikitərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından önəmli qeyd etdi.

Qəbula görə minnətdarlığını bildiren nazir Gian Marko Centinaio İtaliya ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlərin bütün sahələrdə yüksək səviyyədə olduğunu vurğuladı. O, keçən il İtaliya Prezidenti Serjio Mattarellanın ölkəmizə səfərinin əlaqələrimizin genişləndirilməsi işinə töhfə verdiyini vurğuladı. Nazir UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin

43-cü sessiyasında iştirak etdiyini bildirərək həmin sessiyada "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil olması münasibətilə təbriklərini çatdırdı və bu sessiyanın İtaliya üçün də əlamətdar olduğunu qeyd etdi.

Dövlət başçısı UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin Bakıda keçirilən 43-cü sessiyasının mühüm tədbir olduğunu dedi, bu sessiyada "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi çox əlamətdar və tarixi hadisə kimi dəyərləndirdi və Azərbaycanın qədim tarixə və mədəniyyətə malik olduğunu vurğuladı.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə İtaliya arasında mədəniyyət və turizm sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə dair fikir mübadiləsi aparıldı, ölkələrimizin mədəni əlaqələrinin inkişafında dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin heykəlinin Roma şəhərində ucaldılmasının və Azərbaycanın Roma şəhərində aparılan arxeoloji işlərə verdiyi dəstəyin əhəmiyyəti qeyd edildi.

"Azərbaycan Respublikası ilə Serbiya Respublikası arasında ticarət və iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın Azərbaycan Respublikası tərəfindən tərkibi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 7 iyun tarixli 1541 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. "Azərbaycan Respublikası ilə Serbiya Respublikası arasında ticarət və iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın Azərbaycan Respublikası tərəfindən tərkibi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 2011-ci il 7 iyun tarixli 1541 nömrəli Sərəncamında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 6, maddə 517; 2012, № 2, maddə 138; 2014, № 2, maddə 112, № 5, maddə 477, № 11, maddə 1414; 2016, № 8, maddə 1384, № 9, maddə 1518; 2018, № 8, maddə 1677) 1-ci hissəsi ilə yaradılmış komissiyanın tərkibi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Komissiyanın həmsədri

Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri

Komissiyanın üzvləri

Azərbaycan Respublikası xarici işlər nazirinin müavini
Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin müavini
Azərbaycan Respublikası energetika nazirinin müavini
Azərbaycan Respublikası neqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar nazirinin müavini
Azərbaycan Respublikası mədəniyyət nazirinin müavini
Azərbaycan Respublikası kənd təsərrüfatı nazirinin müavini
Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin müavini
Azərbaycan Respublikası səhiyyə nazirinin müavini
Azərbaycan Respublikası gənclər və idman nazirinin müavini
Azərbaycan Respublikası Gömrük Komitəsi sədrinin birinci müavini
Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin sədri
Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi sədrinin müavini
Azərbaycan Respublikasının Serbiya Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri."

2. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsi ilə edilən dəyişiklik barədə Serbiya Respublikası tərəfinə bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 8 iyul 2019-cu il

Pakistanın "Diplomatic Focus" jurnalı Azərbaycan diplomatiyasının 100 illiyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış çap edib

Pakistanın "Diplomatic Focus" jurnalı Azərbaycan diplomatiyasının 100 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış çap edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, jurnalda Pakistanda təntənəli qeyd olunan Azərbaycanın milli bayramı - Respublika Günü və Azərbaycan Respublikası diplomatik xidmət orqanlarının 100 illiyi ilə bağlı yazılır. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulması və tarixi əhəmiyyəti, müasir Azərbaycanın inkişafı, ölkənin iqtisadiyyatı və turizm sektoru, Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyəti, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı materiallar yerləşdirilib. Bundan başqa, xüsusi buraxılışda Azərbaycan hərbi kontingentinin Pakistan Günü ilə bağlı paradda iştirakı, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə uşaqlar üçün təşkil olunan tədbir və iftar yeməyi, Azərbaycan parlamentinin 100 illiyi münasibətilə keçirilmiş tədbirdə iştirak etmək üçün müxtəlif ölkələrin parlament spikerlərinin, o cümlədən Pakistan Senatı sədrinin ölkəmizə səfəri, Bakıda keçirilən V Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu ilə bağlı məqalələr, həmçinin ölkəmizə Pakistanstandakı səfəri Əli Əlizadənin diplomatiyamızın 100 illik yubileyi ilə bağlı materialı dərc olunub.

Xüsusi buraxılışda cari il mayın 2-3-də Bakıda keçirilən V Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakına diqqət çəkilib, dövlət başçısının "Mədəniyyət-

lərəarası dialoq ölkələri bir-birinə yaxınlaşdırmağın yeganə yoludur" kimi fikirlərindən sitatlar gətirilib. Bu forumda Pakistan Milli Assambleyası spikerinin müavini və Assambleya üzvlərinin, eyni zamanda yüksək səviyyəli media nümayəndələrinin də iştirak etdikləri diqqətə çatdırılıb.

Jurnalda Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədovun Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesinin bugünkü vəziyyəti barədə müsahibəsinə də yer ayrılıb, münaqişənin ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinə çağıran BMT Təhlükəsizlik Şurasının və digər beynəlxalq təşkilatların qətnamələrinin əhəmiyyəti vurğulanıb. Nazirin Xəzər dənizinin hüquqi statusu ilə bağlı beş Xəzəryanı döv-

Xüsusi buraxılışda, həmçinin 1993-2003-cü illərdə və daha sonra Azərbaycanın keçdiyi yola nəzər salınıb, 1993-cü ildə müstəqil Azərbaycan Prezidenti seçilən Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkədə siyasi və iqtisadi sabitliyin bərqərar olduğunu, həmçinin ictimai həyatın müxtəlif istiqamətlərində, eləcə də insan hüquqları və demokratiya sahəsində inkişafa start verildiyi, Azərbaycan Respublikasının yeni Konstitusiyasının hazırlanaraq qəbul edildiyi diqqətə çatdırılıb. Ümumdünya Liderin rəhbərliyi ilə xarici siyasət xəttinin global və regional gerçəkliklərə uyğun yenidən qurulduğu, məhz bu siyasətin Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilməsi nəticəsində hazırda Azərbaycanın bütün beynəlxalq platformalarda öz mövqeyini qətiyyətlə müdafiə etdiyi və söz sahibinə çevrildiyi vurğulanıb.

Həmçinin xüsusi buraxılışda 1828-ci ildə imzalanmış Türkmənçay müqaviləsindən sonra ermənilərin tarixi Azərbaycan ərazilərində köçürüldüyü, məhz bundan sonra onların müsəlman türklərə, o cümlədən azərbaycanlılara qarşı aqressiv yanaşmaları da qeyd olunub. Müasir dövrdə başlanan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə diqqət çəkilib, beynəlxalq təşkilatların bu məsələ ilə bağlı qəbul etdikləri qətnamələrə, erməni təəcülünün nəticələri barədə hazırlanmış statistik xərityay yer verilib.

Jurnalda Azərbaycanın Pakistandakı səfəri Əli Əlizadənin 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasından və 1919-cu il iyulun

9-da ölkənin Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi olaraq təsis olunmasından, müasir Azərbaycanın Xalq Cümhuriyyətinin varisi olaraq müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra müəyyən çətinliklərdən, sınaqlardan şəərəflə keçməsindən, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə üz-üzə qalmasına baxmayaraq, qısa zamanda əldə etdiyi çoxşaxəli uğurlardan bəhs edən məqaləsinə də yer verilib.

Xüsusi buraxılışda ilk dəfə olaraq Pakistan Prezidentinin Sarayında 1 İyun - Beynəlxalq Uşaqlar Günü və Müqəddəs ramazan ayı ilə bağlı Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə keçirilən tədbirə də toxunulub, tədbirə ali qonaq qismində Pakistan Prezidenti Arif Alvinin və birinci xanım Samina Alvinin təşrif buyurmalarının Azərbaycana verilən diqqətin təzahürü olduğu vurğulanıb, Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətinə və xalqımızın yaxınlaşmasında oynadığı xüsusi rola diqqət çəkilib.

Global turizm bazarında getdikcə artan nüfuzundan dolayı hazırda Azərbaycanın ideal turizm məkanına çevrilməsinin səbəbi kimi Azərbaycan xalqının qonaqpərvərliyi, ölkənin təbii, coğrafi mövqeyi və s. göstərilib, bunlar barədə oxuculara geniş məlumat verilib. Ölkəmizdə yüksək səviyyəli beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi, dünyanın bir çox ölkələrinin vətəndaşları üçün elektron viza sisteminin tətbiq olunduğu vurğulanıb. Həmçinin Azərbaycanın müxtəlif iqtisadi göstəriciləri, ölkəyə gələn turistlərin sayı ilə bağlı statistik məlumatlar da bu hissədə öz əksini tapıb.

Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tusk Azərbaycana səfərə gəlib

Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tusk iyulun 8-də Azərbaycan Respublikasına səfərə gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Avropa İttifaqının bayrağının və Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağının dalğalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda qonağın şəərəflə fəxri qarovul dəstəsi düzülüşdü.

Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tusku Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin birinci müavini Yaqub Eyvubov və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Müdafiə naziri Gənc Liderlər Proqramının iştirakçıları ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov "Heydər Əliyev siyasi məktəbini öyrənirik" Gənc Liderlər Proqramının iştirakçıları ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tədbir iştirakçıları əvvəlcə Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) bazasında Ümumdünya Lider Heydər Əliyevin abidəsi önünə gətirilən qoyaraq əbədi yaşar liderin xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Bildirilib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən inşa edilən bazada HDQ-nin komanda məntəqəsi, qarargah binası, gəmilərin bazalandırılması

üçün bütün infrastruktur və kommunikasiya xətləri çəkilib. Həmçinin burada xidmət edən hərbi qulluqçular ailələrinin sosial-məişət şəraitinin təmin olunması üçün lazımlı olan bütün şərait yaradılıb.

Gənc liderlərə hərbi gəmilərin təyinatı, taktiki-texniki xassələri, döyüş qabiliyyəti, hərbi dənizçilərin istifadəsində olan silah-sursatlar, xüsusi istehkam avadanlığı və vasitələri, sualtı antaxın və müdaxilə üçün istifadə edilən robotlar, gəmidə qəza və yanğın zamanı növbəli şəkildə görülən tədbirlər haqqında ətraflı məlumat verilib. Eyni zamanda, qonaqlar şəxsi həyatın xidməti, sosial-məişət şəraiti ilə yaxından tanış olublar. Gəncləri maraqlandıran suallar hərbi

qulluqçular tərəfindən cavablandırılıb.

Sonra tədbir iştirakçıları müasir standartlara cavab verən N saylı hərbi hissədə olublar. Burada gənc liderlər ordumuzun nümayəndələrinin NATO ilə əməkdaşlığa, beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin bərqərar olunması prosesinə verdiyi dəyərli töhfələrdən və sülhməramlı əməliyyatlarda fəal iştirakı barədə məlumat verilib. Qeyd edilib ki, bu gün sülhməramlılarımız Əfqanıstanda NATO-nun həyata keçirdiyi "Qətiyyətli Dəstək" missiyası çərçivəsində mühüm vəzifələr yerinə yetirirlər. Şəxsi həyatımızın nümunəvi xidməti və peşəkərliliyi NATO komandanlığı tərəfindən daim yüksək qiymətləndirilib.

Gənclər hərbi hissədə yaradılan xidməti və sosial-məişət şəraiti ilə maraqlanıb, şəxsi həyatla birgə nahar ediblər.

Sonra "Heydər Əliyev siyasi məktəbini öyrənirik" Gənc Liderlər Proqramının iştirakçıları Müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov ilə görüşü keçirilib. Görüşdə Müdafiə naziri Azərbaycan Ordusunda həyata keçirilən islahatlar, qazanılan nailiyyətlər, məişət və xidmət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə görülən quruculuq işlərindən danışaraq bildirib ki, ordumuz işğal altındakı torpaqlarımızın azad edilməsi uğrunda Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən verilən hər bir əmri yerinə yetirməyə hər an hazırız və qadırdır.

Gənc liderlər çıxış edərək vətənimizin daha da güdrətlənməsinə naminə onların qarşısında duran vəzifələrinin məsuliyyətini dərinlən dərk etdiklərini, bu yolda əllərindən gələni əsirgəməyəcəklərini vurğulayaraq görüşün yüksək səviyyədə təşkilinə görə Müdafiə nazirinə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Sonra general-polkovnik Z.Həsənov gəncləri maraqlandıran sualları cavablandıraraq, "Sonda xatirə şəkli çəkdirilib."

Xaçmaz Rayon Polis Şöbəsinin yeni inzibati binasının açılışı olub

Xaçmaz Rayon Polis Şöbəsinin yeni inzibati binasının açılışı olub.

Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazov açılışda iştirak edib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tədbir iştirakçılarına binada yaradılan şərait barədə məlumat verilib. Qeyd olunub ki, tikintisinə ödənilən ölkənin ən qısa müddətdə başlanılan döndərtməbə-

li inzibati bina ən müasir standartlara uyğun inşa edilib, bütün zəruri avadanlıq, kommunikasiya və texniki qurğularla, mebel və inventarlarla təmin olunub. Binada havalandırma, qazaxana sistemi və rabitə-kommunikasiya xətləri quraşdırılıb, digər yardımçı sahələr yaradılıb. Şöbənin həyatında polis əməkdaşları üçün yeni yeməkxana tikilərək istifadəyə verilib. Ərazi haqsarlınab, abadlıq, yaşllaş-

dırma və işıqlandırma işləri yerinə yetirilib.

General-polkovnik Vilayət Eyvazov və tədbirdə iştirak edən Xaçmaz Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şəmsəddin Xanbəyev növbəti hissəyə, xidməti otaqlara və digər yardımçı sahələrə baxıb, Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Azərbaycan Prezidentinin, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin daxili işlər orqanlarına xüsusi diqqət və qayğısını əks

etdirən fotostendlerle tanış olublar.

DİN rəhbəri görülməli işləri yüksək qiymətləndirib, Xaçmaz polisinin fəaliyyəti üçün hər cür şəraitin yaradılmasından məmnunluğunu bildirib, tövsiyələrini verib. Nazir vurğulayıb ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev daxili işlər orqanlarının ictimai qaydanın qorunmasında, cinayətkarlıqla qətiyyətli mübarizədə, dövlətçiliyin cinayətkar qəsdlərdən qorunmasında, insan hüquq və azadlıqlarının təminində müstəsna rolunu hər zaman yüksək qiymətləndirir, onun lazımı texniki vasitələr və avadanlıqla təchizatına xüsusi diqqət yetirir. Məhz belə ali diqqət və qayğı sayəsində Daxili İşlər Nazirliyi müasir tələblərə cavab verən texniki və xüsusi vasitələrlə təmin olunub, şəxsi həyatın iş, həmçinin sosial-məişət şəraiti ilə bağlı yaxşılaşır.

Daxili İşlər naziri əmin olduğunu bildirib ki, Xaçmaz Rayon Polis Şöbəsinin şəxsi həyatı bu diqqət və qayğıya layiqli xidməti ilə cavab verəcək, rayonda sabitliyin, əmin-amanlığın nümunəvi qorunmasına və cinayətkarlıqla qətiyyətli mübarizə işinə töhfə verəcək.

ATƏT PA-nın Demokratiya, insan hüquqları və humanitar məsələlər komitəsinin iclasında nümayəndə heyətimizin təklifi qəbul olunub

Lüksemburqda ATƏT PA-nın Demokratiya, insan hüquqları və humanitar məsələlər komitəsinin iclası başa çatıb. İclasın işində Azərbaycan Milli Məclisinin Sədr müavini, parlamentin ATƏT-PA-da nümayəndə heyətinin rəhbəri Bahar Muradovanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, komitə kipro deputat Kiriakos Hadjiyanninin hazırladığı və təqdim etdiyi qətnamə layihəsini müzakirə edib. Komitənin iclasında Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Bahar Muradovanın və deputat Tahir Mirkişilinin çıxışlarından sonra nümayəndə heyətimizin təklif etdiyi düzəliş qəbul olunub.

ATƏT PA-nın Siyasi məsələlər və təhlükəsizlik üzrə ümumi komitəsinin iclasında ermənilərin düzəlişi rədd edilib

Lüksemburqda ATƏT PA-nın Siyasi məsələlər və təhlükəsizlik üzrə ümumi komitəsinin iclası başa çatıb. Xatırladaq ki, komitənin əvvəlki iclasında nümayəndələrin müzakirəsinə irəndiyəli deputat Alan Farrelin "Təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi üçün dayanıqlı inkişafa dəstək: parlamentarların rolu" məruzəsi təqdim olun-

muşdu. Bu sənəddə "dondurulmuş" münaqişələr mövzusu əks olunub və təklif edilən yekun qətnaməyə düzəlişlərlə bağlı Azərbaycan və Ermənistan nümayəndələrinin də iştirakı ilə kəskin debatlar aparılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ermənistan nümayəndə heyətinin Azərbaycanın adının qətnamə layihə-

sindəki ATƏT PA-nın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini və sərhədlərini toxunulmazlığını dəstəklədiyi ölkələr sırasından çıxarılması cəhdini ATƏT PA-nın vitse-prezidenti, Milli Məclisin deputatı Azay Quliyevin əsaslandırılması çıxışından sonra boşa çıxıb. Layihədəki 19-cu paragraf dəyişməz qalıb və ermənilərin düzəlişi rədd edilib.

Azay Quliyev yenidən və yekdilliklə ATƏT PA-nın 2022-ci ilədək vitse-prezidenti seçilib

Lüksemburqda keçirilən ATƏT PA-nın yekun plenar iclasında Assambleyanın rəhbər heyətinin seçilməsi ilə bağlı səsvermə keçirilib. ATƏT PA-nın vitse-prezidenti Azay Quliyev yenidən və yekdilliklə 2022-ci ilədək bu vəzifəyə seçilib.

Səsvermənin nəticələri ölkə Prezidenti İlham Əliyevin uğurlu siyasət nəticəsində Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq arenada qazandıqı böyük nüfuzun daha bir göstəricisidir.

AZƏRTAC

Lüksemburqda ATƏT Parlament Assambleyasının illik sessiyası işini başa çatdırıb

Lüksemburqda Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatının Parlament Assambleyasının (ATƏT PA) 28-ci illik sessiyası işini başa çatdırıb. Sessiyada Şimali Amerika, Avropa və Asiya ölkələrindən 300-ə yaxın parlamentarı iştirak etdi.

AZƏRTAC-ın xəbər verdiyi kimi, sessiyada Azərbaycan Respublikasının Milli Məclis Sədrinin müavini, ATƏT PA-da Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Bahar Muradova başda olmaqla ölkəmizin qanunverici orqanının nümayəndə heyəti təmsil edirdi.

Budafəki illik sessiya "Təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi" naminə davamlı inkişafa kömək: parlamentarların rolu" mövzusunda irəndirilmişdi.

Azərbaycan nümayəndə heyətinin uğurlu işi və çıxışlarda inandırıcı dəlillər gətirməsi nəticəsində Ermənistan nümayəndə heyəti tərəfindən təklif edilən və ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərini toxunulmazlığı ATƏT PA tərə-

findən qeyd-şərtsiz dəstəklənən ölkələr sırasından Azərbaycanı çıxarmaq məqsədi güdən düzəlişlər rədd edildi. Dörd dövlət hamısının - Azərbaycan, Gürcüstan, Moldova və Ukraynanın adları birgə çəkildi və bu ölkələrin ərazi bütövlüyü "paket şəklində", ikili standartlar tətbiq edilmədən dəstəkləndi.

Parlament Assambleyasının işinin yekunlarına əsasən Lüksemburq Beynəlmillətə qəbul edildi. Sənəddə Azərbaycanın mövqeyi öz əksini tapıb.

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin iclası keçirilib

İyulun 8-də Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin iclası keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, komitə sədri Əhliman Əmiraslanov gündəliyə bir sıra qanunlarda dəyişikliklərin edilməsi və icbari tibbi siqorta sisteminin tətbiqi ilə bağlı Koreya Respublikasının təcrübəsi barədə məsələlərin daxil edildiyini bildirib.

Əvvəlcə "Uşaq hüquqları haqqında", "Narkoloji xidmət və nəzarət haqqında", "Gənclər siyasəti haqqında", "Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığını və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında", "İnsan alverinə qarşı mübarizə haqqında", "Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti haqqında" və "Təhsil haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə layihəyə baxılıb.

Layihə ilə bağlı parlament Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri Adilə Abasova bildirdi ki, "Narkoloji xidmət və nəzarət haqqında" qanunun bir sıra maddələrində "sosial-psixoloji reabilitasiya" sözləri "psixoloji reabilitasiya və psixoloji korreksiya" ifadəsi ilə əvəz olunur. "Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profilaktikası haq-

qında" qanunun müvafiq maddələrində "sosial, psixoloji və digər kömək" sözləri "Psixoloji yardım haqqında" qanunla müəyyən edilmiş qaydada "psixoloji yardım, həbələr sosial və digər kömək" sözləri ilə əvəzlənir. Bu qanunla bir paketdə daxil olan digər qanunvericilik aktlarında da eyni məzmunlu dəyişikliklər nəzərdə tutulub.

Sonra "Məişət zərəkətinin qarşısının alınması haqqında", "Sosial xidmət haqqında", "Dağınıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" və "Peşə təhsili haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə sənəd təqdim edildi. Qeyd edilib ki, həmin qanunlarda hazırkı "psixoloji yardım" ifadəsi təklif olunan variantda "Psixoloji yardım haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada ödənişsiz psixoloji yardım almaq" kimi nəzərdə tutulub.

Diqqətə çatdırılıb ki, yuxarıda adçəkilən qanunlara edilməsi nəzərdə tutulan dəyişikliklər "Psixoloji yardım haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 7 de-

kabr tarixli Qanunu ilə əlaqədardır. Birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılan qanun layihələri deputatlar tərəfindən müsbət dəyərləndirilərək Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olundu.

Məlumat verilib ki, hazırda ölkəmizdə icbari tibbi siqorta sisteminin tətbiqi üçün hazırlıq işləri həyata keçirilir. Sistemin tətbiqinə 2020-ci ildən başlanılması gözlənilir. Bununla bağlı tibb müəssisələrində də lazımı işlər görülür.

Müzakirələr zamanı çıxış edən deputatlar Musa Qasımlı, Qəniyə Paşayeva, İlham Məmmədov, Rəşad Mahmudov və Kəmaləddin Qafarov məsələyə dair öz fikirlərini səsləndiriblər. Vurğulanıb ki, tibbi siqortanın ölkə üzrə tam tətbiqi vətəndaşların mənfəətinə xidmət edəcək, onlar keyfiyyətli tibbi xidmətlə təmin olunacaqlar. Qeyd olunub ki, bu sahədə maraqlıdır işlərin aparılması böyük əhəmiyyət daşıyır.

Sonra Əhliman Əmiraslanov və iclasda iştirak edən icbari Tibbi Siqorta üzrə Dövlət Agentliyinin Strateji təhlil departamentinin Statistika şöbəsinin müdiri Tural Qulu deputatların maraqlandıran sualları cavablandırılıb.

Oğuzda "Gənc liderlər" yay məktəbi təşkil edilib

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) gənc siyasətçilər üçün Oğuz rayonunda "Gənc liderlər" yay məktəbi təşkil edilib.

Beş gün davam edəcək yay məktəbi zamanı təlimlər, seminarlar və informativ sessiyalar keçiriləcək, idman yarışları, əyləncəli oyunlar təşkil ediləcək.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iyulun 8-də Oğuz şəhərindəki "AFRA" hotelinin konfrans zalında yay məktəbinin açılış mərasimi olub.

Mərasimdə YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzov çıxış edərək davamlı olaraq keçirilən

yay məktəblərinin əsas məqsədinin gənclərin asudə vaxtlarının mənalı və səmərəli keçməsinə, müxtəlif proqramların öyrənilməsinə təmin etmək olduğunu bildirdi. Diqqətə çatdırılıb ki, bu il "Yay məktəbləri"ndə min nəfərədək fəal gənc iştirak edəcək. Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəbbüsü ilə gerçəkləşdirilən layihə ölkəmizdə gənclərə göstərilən diqqət və qayğıya bariz nümunədir.

Siyavuş Novruzov ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətində olduğu bütün dövrlərdə gənclərə daim xüsusi diqqət və qayğı

ilə yanaşdığını bildirdi. Məhz Ulu Öndərin təşəbbüsləri və qəbul etdiyi qərarlar əsasında cəmiyyətimizdə gənc nəslin inkişafı üçün əməli addımlar atılıb, gənclərin yüksək təhsil alması, dövlət idarəçiliyində təmsilçiliyi, bütövlükdə, cəmiyyətdə layiqli yer tutması üçün lazımı tədbirlər həyata keçirilib. Bu siyasət Prezident İlham Əliyev tərəfindən də uğurla davam etdirilir. Qeyd edilib ki, gənclərlə düzgün iş strategiyasının müəyyənləşdirilməsi və bu strategiyadan irəli gələn vəzifələrin dəqiqliklə yerinə yetirilməsi nəticəsində bu gün Azərbaycan gənci

idman, elm, mədəniyyət, incəsənət və digər sahələrdə böyük nailiyyətlər əldə edir, dövlətçilik ənənələrini daim uca tutur, çoxşaxəli dövlət islahatlarının həyata keçirilməsində yaxından iştirak edir.

YAP icra katibinin müavini gənclərə sosial şəbəkələrdə daha fəal olmağı tövsiyə edir.

Mərasimdə Oğuz Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Eyvaz Qurbanov, Milli Məclisin deputatları Kamillə Əliyeva, Rəuf Əliyev çıxış edərək ölkəmizdə gənclərə göstərilən yüksək dövlət qayğısından danışıb, tövsiyələrini bildirdilər.

Azərbaycan və Rusiya iqtisadi əməkdaşlığının daha da genişlənməsi üçün möhkəm zəmin var

Rusiyanın Yekaterinburq şəhərində "Azərbaycan Şərab Evi" açılıb. Bu, Azərbaycan xarici ölkədə açılan 3-cü "Şərab Evi"dür.

"Azərbaycan Şərab Evi"nin açılışında Azərbaycanın İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev, Rusiya Federasiyasının Sənaye və Ticarət naziri Denis Manturov, Azərbaycan sahibkarları və Rusiyanın şərab satışı ilə məşğul olan şirkətlərinin təmsilçiləri və digər şəxslər iştirak ediblər.

Tədbir iştirakçıları "Azərbaycan Şərab Evi" ilə tanış olub, onlara ölkəmizin şərabları barədə geniş məlumat verilib. "Şərab Evi"nin daimi fəaliyyət göstərən sergisində Azərbaycan şirkətlərinin istehsalatı olan 120 çeşiddən çox üzüm və meyvə şərabları, spirtli içkilər, meyvə distillatları və s. təqdim edilir. "Şərab Evi"ndə nümayiş olunan Azərbaycan məhsulları böyük maraqla qarşılanıb.

İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi, Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun və Azərbaycanın Rusiyadakı Ticarət Nümayəndəliyinin təşkilatçılığı ilə yaradılmış "Azərbaycan Şərab Evi" yerli məhsullarımızın ixracının dəstəklənməsi, "Made in Azerbaijan" brendinin təşviqi, həmçinin Azərbaycanın şərab və digər spirtli içki məhsullarının Rusiya bazarında daha çox tanınması və satışının təşviqi sahəsində fəaliyyət göstərəcək, bu sahədə əlaqələndirməni həyata keçirəcək.

Daha sonra İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayevin rəhbərlik etdiyi Azərbaycan nümayəndə heyəti Yekaterinburq səfəri çərçivəsində Rusiya Federasiyasının Sənaye və Ticarət naziri Denis Manturovla görüşüb.

Görüşdə Sverdlovsk vilayətinin qubernatoru Yevqeni Kuyuyev, İqtisadiyyat nazirinin müavini Niyazi Səfərov, Azərbaycan İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) rəhbəri vəzifəsini icra edən Yusif Abdullayev, Azərbaycanın Rusiyadakı ticarət nümayəndəsi Ruslan Əliyev, Azərbaycanın Yekaterinburqda Baş konsulu İqar İsgəndərov və digər şəxslər iştirak ediblər.

Azərbaycan nümayəndə heyətini salamlayan Rusiya Federasiyasının Sənaye və Ticarət naziri Denis Manturov Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin ölkələrində əməkdaşlıq məsələləri üzrə genişləndirilməsinə böyük önəm verdiklərini, yüksək səviyyəli intensiv qarşılıqlı sənədlərin bunun bariz nümunəsi olduğunu vurğulayıb. Denis Manturov bir sıra sahələrdə, o cümlədən sənaye, ticarət və investisiya sahələrində əməkdaşlıqda müsbət dinamikanı qeyd edərək bu istiqamətdə işlərin davam etdirilməsinin, müəssisələr arasında əməkdaşlıq və birgə layihələrin həyata keçirilməsinin əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb.

Denis Manturov X "Innoprom" sergisində barədə ətraflı məlumat verib, tərəfdaş ölkə kimi Türkiyənin iştirakını, gələcək işə tərəfdaş ölkənin İtaliya olacağını bildirdi. Rusiyalı nazir Azərbaycan tərəfini

bu ilin sentyabrında Sankt-Peterburqda keçiriləcək "Neva" gəmiçilik sergisinə dəvət edib.

Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri üzrə Hökumətlərarası Dövlət Komissiyasının həmsədri, İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev vurğulayıb ki, Azərbaycan və Rusiya dövlət başçılarının siyasi iradəsi və birgə səyləri ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlığın genişlənməsi üçün möhkəm zəmin yaradır. Azərbaycanda uğurla həyata keçirilən sənayeləşmə siyasəti, ölkəmizin sənaye potensialı, yaradılmış sənaye parkları və məhəllələri, əməkdaşlığın genişləndirilməsi imkanları barədə məlumat verən Şahin Mustafayev Rusiya ilə əməkdaşlığın inkişafına mühüm əhəmiyyət verdiyini vurğulayıb. Nazir qeyd edib ki, iqtisadiyyatın digər sahələri ilə yanaşı,

investisiya qoyuluşu sahəsində də uğurlu əməkdaşlıq həyata keçirilib, birgə layihələr icra olunur. Belə layihələrdən olan Pirallahı Sənaye Parkında "R-Farm" əzəclilik müəssisəsinin bu ilin sonunadək istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur. X "Innoprom" sergisinə dəvətə görə minnətdarlıq edən İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev serginin əməkdaşlığın genişləndirilməsi imkanlarının müzakirəsi üçün əlverişli platforma olduğunu bildirdi.

Görüşdə sənaye, o cümlədən neft-qaz məşinçiyə, gəmiçiyə, xüsusi avadanlıqlar, kənd təsərrüfatı texnikası istehsalı, eləcə də neqliyyat, aqrar, əzəclilik və digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı, birgə müəssisələrin təşkil, Azərbaycan məhsullarının Rusiyaya ixracının artırılması, Rusiya Federasiyasının regionları ilə əlaqələrin genişləndirilməsi və s. məsələlər müzakirə olunub.

Görüş çərçivəsində Gəncə Avtomobil Zavodu və "Kamaz" ASC arasında ehtiyat hissələrinin tədarükünə dair müqavilə, "ATEF" şirkətlər qrupu və "Sınara Qrup" SC arasında Anlaşma Memorandumu, AZPROMO və "Qazprombank" SC arasında əməkdaşlığa dair niyyət protokolu imzalandı.

Yekaterinburq səfəri zamanı Azərbaycan nümayəndə heyəti X "Innoprom" beynəlxalq sənaye sergisində iştirak edib. Sergi çərçivəsində Azərbaycan və Rusiya iş adamları arasında ikitərəfli görüşlər keçirilib, əməkdaşlığın genişləndirilməsinə, yeni əlaqələrin qurulmasına dair müzakirələr aparılıb.

2010-cu ildən etibarən hər il keçirilən "Innoprom" sergisini Rusiyanın əsas sənaye, ticarət və ixrac platformalarından biri hesab edirlər. Serginin ziyarətçilərinin böyük əksəriyyəti istehsalatı yeni texnologiyaların tətbiqində maraqlı olan alıcılar və müxtəssislər təşkil edir. Hər il sergiyə dünyanın müxtəlif ölkələrindən 45 mindən çox ziyarətçi gəlir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Biçin yekunlaşır

2,8 milyon tondan çox taxıl yığılıb

Bu il ölkə üzrə 1 milyon 9 min 139,8 hektar sahədə taxıl əkin aparılıb ki, onun da 677 min 793 hektarı buğda, 331 min 346,8 hektarı arpaadır.

İyulun 8-nə olan son məlumata görə, 897 min 169 hektar ərazidə taxıl biçilib. 331 min 909 hektar ərazidə arpa, 565 min 260 hektar ərazidə buğda biçini yekunlaşmışdır. Ümumilikdə 2 milyon 847 min 162,4 ton taxıl yığılıb. Orta məhsuldarlıq 31,7 sentnerdir.

Ağdam, Bərdə, İmişli, Masallı, Saatlı, Sabirabad, Salyan, Yevlax, Zərdab, Göyçay, Neftçala, Ağcabədi və Balakəndə taxıl biçini başa çatıb. Ağdaş, Kürdəmir, Tərtər və Füzuli rayonlarında isə yekunlaşmaq üzrədir.

İsmayilli ərazisində arpa ekilməsi 6 min 173 hektar sahənin 6 min 27, buğda ekilməsi 23 min 200 hektar sahə-

nin isə 21 min 593 hektarı arpa biçilib. Rayonda arpa üzrə məhsuldarlıq 31,7, buğda üzrə 37,7 sentnerdir.

Kürdəmirde isə arpa ekilməsi 29 min 926, buğda ekilməsi 18 min 120 hektar sahə-

Sabirabadlı künçülər 14,2 tondan çox barama tədarük ediblər

Son illər dövlətin baramaçılığın inkişafına göstərdiyi qayğı və hər kiloqram məhsul üçün verdiyi əlavə subsidiya sabirabadlı künçülərin bu sahəyə olan marağını xeyli artırıb. Əgər 2017-ci ildə rayonda 56 baramaçı 5 ton 34 kiloqram barama istehsal etmişdirsə, ötən il 169 ailə barama istehsalı ilə məşğul olub və 14 ton 800 kiloqram məhsul tədarük edilib. Bu mövsüm isə rayonda 500 ailə ipəkçü toxumu bəsləyib.

Rayon Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzindən bildirilib ki, cari mövsümdə 20 ton məhsul istehsal nəzərdə tutulub. İşı uğurla başa çatdıran künçülər xeyli vaxtdır ki, bəslədilərlər ipəkçü qurdundan əldə etdikləri məhsulu tədarük məntəqəsinə təhvil verirlər. İndiyədək məntəqəyə 14 ton 204,5 kiloqram barama təhvil verilib. Rayonda barama tədarüki davam edir.

Qeyd edək ki, son üç ildə rayonda baramaçılığın inkişafı məqsədilə 82 min tut tinqi ekilib.

AZƏRTAC

Azərbaycan tarixinin Heydər Əliyev dövrü:

Respublika Ağsaqqallar Şurasının və "Azərbaycan" qəzetinin Ümummilli Lider

Əvvəlki 1-ci səh.

Ümummilli Lider respublikaya birinci rəhbərliyi dövründə əməli fəaliyyəti ilə məhz gələcək müstəqilliyə etibarlı zəmin formalaşdırdı. Müstəqilliyin iqtisadi əsasları isə həmin illərdə faktiki olaraq yaradılmışdı. Azərbaycan qısa müddətdə özünü iqtisadi cəhətdən təmin etməyə qadir ölkəyə çevrilmişdi. O, qısa müddətdə respublika iqtisadiyyatında ciddi keyfiyyət dəyişikliklərinə nail oldu. Azərbaycan xammal istehsalından qabaqcıl, müasir texnika və texnologiya ilə təchiz olunmuş sənaye bazasına çevrildi. Elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərini, müxtəlif texnologiyaların istehsalatda tətbiqi Azərbaycanın bütün SSRİ-də qabaqcıl mövqelərə çıxmasına, ölkənin sosial-iqtisadi həyatında yüksəlişə rəvac verdi. Həmin illərdə Bakıda, Naxçıvanda, Sumqayıtda, Gəncədə və digər şəhərlərdə inşa olunan iri müəssisələr bugünün özündə də iqtisadiyyatın güclü sənaye kompleksinin formalaşmasına zəmin yaradan möhkəm təməldir.

Əminliklə deyə bilərik ki, 1969-1982-ci illərdə həyatımızın bütün sahələrində baş vermiş köklü dəyişikliklər öz miqyasına görə Azərbaycanın quruculuq salnaməsinin ən dolğun, şərəfli səhifələrini təşkil edir. Azərbaycan məhz bu illərdə də-fakto müstəqilliyi üçün etibarlı zəmin formalaşdırdı. Ulu Öndər 1982-ci ildən sonra fəaliyyətini Sovet İttifaqı KP-nin Siyasi Bürosunun üzvü, SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini kimi davam etdirməli olsa da, qanı, canı ilə bağlı olduğu respublikanı unutmadı. 1982-1987-ci illərdə respublikamızın sosial-iqtisadi, mədəni inkişafı üçün əlindən gələni əsirgəmədi. SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini olanda keçmiş İttifaq məkanında sosial məsələlərin həlli, gəncliyə layihələr onun kursiyasında idi. Heydər Əliyev hər fürsətdə Azərbaycana yardımları artırır. Ölkəmizin kənd və qəsəbələrində sosial infrastrukturun inkişafına dəstək verirdi.

Onun vəzifədən uzaqlaşdırılmasının əsas səbəbi də milli maraqları ittiqafın siyasi mənafeindən üstün tutması idi. Başda M.S.Qorbaçov olmaqla sovet rəhbərliyi Dağlıq Qarabağı Ermənistanın tərkibində görmək istəyirdi. Buna qarşı ən böyük maneə isə məhz Heydər Əliyev idi.

Heydər Əliyev siyasi rəhbərliyi bütün məsələlərə, hətta su-qaş təhlükələrində baxmayaraq 1990-cı ilin iyulunda evvel Bakıya, sonra anadan olduğu qədim Naxçıvan torpağına döndü. Və Azərbaycanın qurtuluş missiyasına Naxçıvandan başladı.

Qısa müddətdən sonra Ulu Öndər Naxçıvan Ali Məclisinin sədri seçilmiş, əslində, tək Naxçıvan sakinlərini deyil, bütün Azərbaycan vətəndaşlarını seçimi, istəyi idi. Bu vəzifədə çalışdığı iki il ərzində Heydər Əliyev əl mütəqillik və vətəndaşlıq modelini yaratdı. Təsədüfi deyil ki, müstəqillik və vətəndaşlıq bağli bütün rəsmi qərarlar Azərbaycan Ali Soveti tərəfindən və ya, Naxçıvan Ali Məclisi tərəfindən qəbul olunmuşdu. Müstəqillik və vətəndaşlıq bağli təşəbbüslərin müəllifi də Azərbaycanca o zaman rəhbərlik edən prezident deyil, məhz Naxçıvandan Heydər Əliyev idi.

Ulu Öndər Naxçıvan Ali Məclisinin sədri kimi qəbul etdiyi müddət qərarlar, həyata keçirdiyi məqsədyönlü tədbirlər yeni müstəqillik qazanmış dövlətin aparıcı olduğu islahatların mahiyyətini təşkil edirdi və 1993-cü ildən sonra bütün Azərbaycana şamil olunaçaq yeni inkişaf kursunun da əsası idi.

90-ci illərin əvvəllərində insanlar Heydər Əliyevin fəal siyasətə dönüşünə Azərbaycanın milli qurtuluşunun başlanğıcı kimi baxırdılar. Azərbaycanda yaranmış hakimiyyət böhranı, artan erməni işğalları Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyini gətirini qələbəyə qədər. Xalqın iradəsi ilə baş tutan və tariximizdə Qurtuluş Günü kimi düşünən bu hadisə həm də Azərbaycanın xilası oldu.

Ulu Öndər pərə-n pərə-n düşmüş cəmiyyəti yenidən bir yerə topladı. Milli vəhdətə nail oldu, vətəndaş müharibəsini, qarşılaşdırılmış qırğınların qarşısını aldı. Xaosu, anarxiyanı ortadan götürdü. Ölkənin demokratik inkişafı üçün böyük təhlükə törədən qanunsuz hərbi qruplaşmaların zərərsizləşdirildi. 1995-ci ildə qəbul olunan müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyası ilə hüquqi dövlət, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğuna doğru mühüm addımlar atdı. Ulu Öndər elan etdiyi yeni neft strategiyası, 1994-cü ildə dünyanı aparıcı neft şirkətləri ilə imzalanan "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın gələcək sosial-iqtisadi inkişafının rəhinə çevrildi. 1997-ci ildə Heydər Əliyev milyonlarla insanımızın cəhət təkəsi olan torpağın ədalətli bölüşdürülməsinə nail oldu. Bu, tariximizdə bir ilk idi. Azərbaycanın minillik tarixində hələ heç vaxt kendli öz torpağının ağası olmamışdı.

Ulu Öndər özünün cismani yoxluğu dövründə də milli ideyaları davam və inkişaf etdirməyə qabil lideri yetişdirdi. Heydər Əliyevin formalaşdırdığı möhkəm təməllər üzərində Azərbaycan tarixinin ən qüdrətli mərhələsinə gətirib çıxaran məhz onun yeməsi - Prezident İlham Əliyev oldu.

Bu gün bu zalda toplaşanların, konfrans iştirakçılarının böyük qismi Heydər Əliyevin müasirləri olub, bəzilərini onun komandasının üzvü kimi çalışıb. Yeni Ümummilli Liderlə bağlı xatirələri, düşüncələri olan xeyli insan bugünkü tədbirə toplaşdı.

"Azərbaycan tarixinin Heydər Əliyev dövrü, yeni ötən 50 il həm də tariximizin ən şərəfli mərhələsidir, böyük inkişaf və möhtəşəm quruculuq dövrüdür" deyən Milli Məclisin deputatı, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, Ağsaqqallar Şurasının Məclis üzvü Baxtiyar SADIQOV qeyd etdi ki, dövlətçiliyimizin qüdrətlənməsi, xalqımızın rifahının yüksəlməsi, ölkəmizin bütün sahələr üzrə genişmiqyaslı inkişafının yaşandığı epoxa kimi seçiyələndirdiyimiz bu illərin müasiri olmaq da hər birimizin xoşbəxtliyidir.

- Bu zalda əyləşənlərin ekseriyəti həmin şanlı dövrün yalnız müşahidəçisi olmayıblar, həm də bu dövrdə fəal mövqelərdə idi, Heydər Əliyevin kursuna töhfələri ilə seçiliblər.

XX əsrdə xalqımızın yetişirdiyi fenomenal tarixi şəxsiyyət - Ümummilli Lider Heydər Əliyev müasir Azərbaycan dövlətinin ideoloji-siyasi əsaslarını tarixi irs və ənənə əsasında yaradaraq praktik surətdə gerçəkləşdirmiş böyük strateq kimi xalqın əbədi və tükənməz sevgisini qazanmışdır. Heydər Əliyev dühasının mənalı ömrü yolumun hər anı, hər səhifəsi bugünkü və gələcək nəsillərə nümunə olacaq canlı və unudulmaz tarixdir. Hakimiyyətdə olduğu 34 il müddətində Ulu Öndər xalqın tarixi mənafeyi uğrunda əzmlə mübarizə aparmış, ictimai-siyasi proseslərdə daim yeri olmuşdur.

Tədbirimizin iştirakçıları, o cümlədən orta və yaşlı nəslin nümayəndələri respublikanı böyük uğurlara aparan müstəqillik yolumun məhz ötən əsrin 60-cu illərindən sonra başlandıqını yaxşı xatırlayırlar. O dövrdə keçmiş SSRİ-nin ən geridə qalmış respublikalarından biri kimi tanınan, iqtisadi, mədəni-ideoloji böhran keçirən Azərbaycan taleyini ümidinə buraxılmış kimi görünürdü. Zəngin xammalla, karbohidrogen ehtiyatlarına, insan resurslarına malik Azərbaycanın İttifaq miqyasında geridə qalmış ölkələrdən birinə çevrilməsi son dərəcə dözülməz hal idi. Heydər Əliyev qısa müddətdə ölkədə itibahı təmin etdi, müxtəlif prosesləri iqtisadiyyatdakı uğurlara üzvi surətdə əlaqələndirdi, paralel şəkildə həyata keçirdi. Təsədüfi deyil ki, 1969-1982-ci illərdə həyatımızın bütün sahələrində baş vermiş köklü dəyişikliklər miqyasına görə Azərbaycanın şanlı inkişaf və quruculuq salnaməsinin ən dolğun, şərəfli səhifələrini təşkil edir.

Ulu Öndər hansı sahəyə nüfuz etdirirdi, orada yeniliklər yaradırdı, əsası bir iş görürdü. Həm də bu fəaliyyət təkca bu günə məhdudlaşmır, gələcəyə ünvanlıdır. Qeyri-adi enerji və təşkilatçılıq qabiliyyəti ilə fərqlənən, mahiyyətə qırcuq və yaradıcı olan, öncəgörmə qabiliyyətinə və siyasi fəhmə malik Ulu Öndər hələ sağlığında əf-sanəyə çevrildi. Bu da onun başqaları üçün əlçatmaz hesab olunan işləri qısa müddətdə yerinə yetirməsi, ən ağır və çətin vəziyyətlərdən uğurlu çıxış yolu tapması, hətta mümkün olmayan belə gerçəkliyə çevirməsi məharəti ilə bağlı idi. Böyük təsir və nüfuzetmə qabiliyyətinə malik olan Ulu Öndər mühtil, münasibətli, necə deyirlər, ab-havani belə ustalıqla dəyişirdi.

Təsədüfi deyil ki, ötən əsrin 90-cu illərində Azərbaycan dövlətçiliyi təhlükə ilə üzləşəndə də xalq yeganə çıxış yolu kimi Heydər Əliyev dühasına müraciət etdi. Heç zaman öz seçiminə yanılmayan xalq Azərbaycanın xilasını, xaos və anarxiyadan qurtuluşunu, müstəqilliyinin qorunmasını və əbədliliyini təmin etdi. Ulu Öndər fəaliyyətində görürdü. Heydər Əliyev xalqın arzu və çağırışına biganə qalmadı və tarixi missiyasını gerçəkləşdirməkdən ötrü geriyyə döndü.

Kifayət qədər böhranlı bir dövrdə xalqın çağırışına cavab verərək Azərbaycanın idarəçilik sükanı arxasına keçən Heydər Əliyev uzaqgörənliyi, təcrübəsi və əzmkarlığı ilə ilk növbədə ölkədə ictimai-siyasi sabitliyi, qanunçuluğu təmin etdi, qanunsuz silahlı dəstələr, dövlətçiliyə qarşı çıxmış qiyamçılar, ölkəni parçalamaq iddiasına düşən separatçılar zərərsizləşdirildi, vətəndaş müharibəsinin qarşısı alındı. Nəticə etibarilə müstəqilliyimiz qorunub saxlanıldı, dövlətçiliyimiz məhv olmaq təhlükəsindən xilas oldu.

Azərbaycan cəmiyyəti Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik irsini ölkənin milli təhlükəsizliyinin, iqtisadi maraqlarının və siyasi sistem sabitliyinin təmin edilməsinə yönələn təkmil konsepsiyaya kimi qəbul edir. Bu siyaseti yeni dövrün tələblərinə uyğun təkmilləşdirən Prezident İlham Əliyev lider əzmi ilə xalq qarşısında verdiyi vədləri əməli işi ilə doğruldaq daim insanın sevgisini və etimadını qazanıb. Bütün prezident seçkilərinin nəticələri bunu təsdiq edir.

Reallıq da göstərir ki, son 16 ildə respublikada uğurla həyata keçirilən siyasət, ilk növbədə, ölkədəki ictimai-siyasi sabitliyin möhkəmləndirilməsinə, Azərbaycanın demokratik və sosial-iqtisadi inkişafı məqsədinə yönəlmişdir. O dövrdə Azərbaycanın inkişafı sürətlənmiş, ümumi daxili məhsul istehsalının artım tempinə görə dünyanın lider dövlətlərindən birinə çevrilmişdir. Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətinin ilk günlərindən xalqın sonsuz məhəbbətini qazandı. Müdrik siyaseti, Heydər Əliyev ideyalarına sədəqət, təmkin və uzaqgörənliyi, hər əşya qədərsev sevgisi ilə Ulu Öndərin əsl varisi olduğunu nümayiş etdirirdi.

Təbii ki, insan bir şey ürəkə, vurğunluqla gərməse, yüksək nəticəyə çata bilməz. Bu menada Prezident İlham Əliyevin fəaliyyəti onun Heydər Əliyev ideyalarını yeni dövrün nəbzinə, zamanın ruhuna uyğun davam etdirən, təkmilləşdirən qətiyyətli siyasi lider olduğunu təsdiqləyir. Eyni zamanda ölkədəki inkişaf təsdiq edir ki, cənab İlham Əliyev Heydər Əliyevin siyasi kursunun ən layiqli davamçısıdır. Bu kurs Azərbaycan xalqı üçün əsasdır. Zaman Heydər Əliyev siyasətinin alternativsizliyini və xalqın İlham Əliyevi dəstəkləməklə ən doğru addım olduğunu göstərir.

Değər 6 ay ərzində Prezidentimizin sosial paket çərçivəsində imzaladığı sərəncamlar 6 milyondan çox insanın sosial mənafeyini təmin edib, onların rifahının yüksəlməsinə səbəb olub. Bu, yalnız möhtərəm İlham Əliyevin fəaliyyətinin uğuru deyil, həm də Heydər Əliyev ideyalarının təntənəsidir.

1969-cu ildən Azərbaycanda başlanan Heydər Əliyev siyasəti bütün mərhələlərdə Azərbaycanı uğur və inkişaf gətirmişdir. Bu siyasət bundan sonra da inamla davam etdiriləcək, hər addımında Azərbaycanın hərəfərləri tərəqqi və yüksəlişinə xidmət göstərəcəkdir.

Tarixin ən qüdrətli Azərbaycanı da məhz Heydər Əliyev ideyalarının məntiqi nəticəsi, Prezident İlham Əliyevin bu ideyalar əsasında həyata keçirdiyi müdrik fəaliyyətinin parlaq zəfəridir.

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik, Ağsaqqallar Şurasının sədr müavini Əhliman ƏMİR-ASLANOV qeyd etdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin taleyi Azərbaycan xalqının taleyi ilə həmişə bağlı olub:

"Azərbaycanda ne vaxt çətinlik yaranırsa, ölkə nə zaman çətin duruma düşsə, sanki tələ Heydər Əliyevi bu xalqın imdadına yətirib. Xalqımızı, vətənimizi, ölkəmizi bu çətinliklərdən, fəlakətlərdən xilas etmək sanki onun qismətinə yazılmışdır. 1969-cu illər - mən o zaman tələbə idim - Azərbaycanın uğurlu olacağına şübhəli idim. Yalnız aq-rar səhədə müəyyən istehsal vardı.

Həmin dövrdə Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsi ilə bütün sahələrdə son dərəcə böyük uğurlara imza atıldı. Elm, təhsil, səhiyyə sahəsi inkişaf etdi. Milli Elmlər Akademiyasının maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, yeni müasir sahələr üzrə elmi tədqiqat mərkəzlərinin yaradılması Ulu Öndər xüsusi diqqət yətirdi. O dövr Azərbaycan elminin çiçəkləndiyi, sürətlə inkişaf etdiyi dövr kimi elm tarixinə daxil oldu. Azərbaycan alimlərinin əldə etdiyi uğurlardan nəinki ölkəmizdə, keçmiş SSRİ miqyasında, hətta dünyada istifadə olunur, hər yerdə tətbiq olunurdu.

Təhsil sahəsində də o dövrlər ağır vəziyyət hökm sürürdü. Ulu Öndər hakimiyyətə gəldikdən sonra orta və ali təhsil sahəsində böyük işlər görülməyə başlandı. Ali təhsil müəssisələrinin kadr potensialının möhkəmləndirilməsi, yeni binaların inşa olunması, yeni ali təhsil müəssisələrinin açılması Heydər Əliyevin böyük xidmətləri olub. Biz o vaxtlar hesab edirdik ki, Azərbaycandan kənar Azərbaycan üçün fəaliyyət göstərən böyük ali məktəb mövcuddur. Ölkəmizdə ehtiyac hiss olunan ixtisaslar üzrə kadrları hazırlamaq üçün SSRİ-nin böyük elm və təhsil müəssisələrinə istedadlı gənclər seçilib göndərilib və onlar orda oxuyur, çalışır, institutu, aspiranturayı bitirirdilər. O gənclərin böyük bir qismi Azərbaycana qayıdır, qayıtmayanlar isə qalıb o mərkəzlərdə çalışır, gələcəkdə Azərbaycan üçün faydalı mütəxəssislər yetişir.

O dövrdə Ulu Öndər uğurlu siyasəti sayəsində 1973-cü ildə mən də Moskvaya aspirantura təhsili almaq üçün getmişəm, 20 il orada çalışmışam. Ölkəmiz müstəqillik əldə etdikdən sonra Azərbaycana qayıtmışam. Bu gün Azərbaycandan kənar, xüsusilə MDB məkanında yaşayan diasporun ən tanınmış üzvləri məhz Heydər Əliyevin apardığı uğurlu siyasət sayəsində həmin mərkəzlərə göndərilmiş mütəxəssislər, alimlərdir.

Ulu Öndərin hakimiyyətə gəldiyi ilk dövrdə səhiyyə sahəsində də böyük uğurlar qazanıldı. Yeni səhiyyə müəssisələri açıldı, kəndər hazırlandı. Bu da Ulu Öndərin əvəzsiz xidmətləri idi.

1993-cü ildə ölkə çətin vəziyyətə düşdükdə, vətəndaş müharibəsi başlandıqda, dövlət müstəqilliyi üçün təhlükə genişləndikdə xalqımızın tələbi ilə Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyyətə gəlməklə yene də millət, ölkənin dadına yətirdi. Azərbaycanı bəlalardan xilas etdi. 1988-ci ildə qoyub gətirdiyi alt-üst olmuş, dağılmış, yarımqırılmış işləri bərpə etdi, o sahələrdə daha böyük inkişaf, uğurlar əldə olundu.

Azərbaycanın inkişafının böyük mərhələsi Ümummilli Liderin əli ilə başlandı. Heydər Əliyevin sonra möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyev də Ulu Öndərin siyasətini uğurla davam etdirir. Ölkəmiz bu gün də böyük nailiyyətlərə imza atır. Möhtərəm Prezidentin rəhbərliyi altında respublikamız, xalqımız, vətənimiz gələcəkdə də böyük uğurlar qazanacaqdır.

Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri, professor, Ağsaqqallar Şurasının Məclis üzvü Eldar İBRAHİMOV vurğuladı ki, XX əsr milli tariximizin ən qüdrətli siması, müstəqilliyimizin mənarı Heydər Əliyevin ölkəmizə ilk dəfə rəhbərliyə başlamasının 50-ci ildönümündə xalqımızın sadr müavini zəngin dövlətçilik irsini və həyat fəlsəfəsini bugünkü müz və gələcəyimiz üçün əhəmiyyətini daha dərinləndiririk:

"Ona görə bu irsi qoruyaq, təbliğ və tətbiq etmək bugünkü və gələcək nəsillərin qarşısında duran ən vacib və aktualıqını itirməyən məsələdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycana birinci dəfə rəhbərlik etdiyi dövrdə, digər sahələr kimi, aqrar sferanı da iqtisadiyyatın prioritet istiqaməti kimi qiymətləndirmiş və bu sahəyə xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşmışdır. Təsədüfi deyil ki, 1969-cu ilin məşhur avqust plenumunda Ulu Öndər xalq təsərrüfatının başqa sahələrində olduğu kimi, kənd təsərrüfatında da yaranmış vəziyyəti darın təhlil etmiş, onun sürətlə inkişafını təmin edəcək kompleks tədbirlərin zəruriliyini bildirmişdi. 1970-ci ilin iyulunda Heydər Əliyevin təşəbbüsü və gərgin əməyi sayəsində SSRİ Nazirlər Sovetinin qəbul etdiyi "Azərbaycan SSR-də kənd təsərrüfatını inkişaf etdirmək tədbirləri haqqında" qərar respublikada kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının artımında müstəsna rol oynadı.

Beləliklə, Heydər Əliyevin bilavasitə rəhbərlik etdiyi və nəzarəti altında aparılan aqrar siyasət həmin vaxtlar çox qısa bir müddətdə öz müsbət nəticəsinə gətirmişdi. Azərbaycan keçmiş İttifaqda geridə qalan primitiv aqrar respublikadan qabaqcıl aqrar-sənaye respublikasına qədər inkişaf etmişdir. Ona görə ölkəmizin aqrar sahəsi bundan sonra da sürətlə inkişaf edəcək, respublika əhalisinin yüksək keyfiyyətli ərzağa olan tələbatı yerli istehsal hesabına təmin olunaçaq.

Həmin dövrdə aqrar bölmədə əsas diqqət bitkiçilik və heyvandarlıqda məhsuldarlığın yüksəldilməsinə, təsərrüfatların maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinə, emal müəssisələrinin tikintisinə və fəaliyyətinin genişləndirilməsinə, heyvandarlığın sənaye əsasında inkişafına, yeni texnika və texnologiyaların tətbiqinə, yüksək məhsuldar bitki sortları və heyvan cinslərinin yaradılmasına və istifadəsinin təşkilinə, kəndlərin sosial inkişafına və həlli vacib olan digər məsələlərə yönəldildi. Həyata keçirilən bu və ya başqa təşkilati tədbirlər nəticəsində ildən-ildə kənd təsərrüfatında əmək məhsuldarlığı yüksəlməyə başladı, istehsalın həcmi artmaqla respublikamız üzərində istehsalna görə İttifaqda birinci yere, pambıq istehsalında isə üçüncü yere yüksəldi.

Təsədüf ki, Heydər Əliyevdən sonrakı dövrdə bu artımın davamlılığı təmin edilmədi və hətta kənd təsərrüfatında tənzümlü baş verdi. Ancaq Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə - 1993-cü ildə müstəqil Azərbaycan Respublikasının Prezidenti kimi ölkəyə rəhbərliyə başladıqdan sonra aqrar sahədə ciddi dönüş yaratmağın vacib olduğunu özünəməxsus uzaqgörənliklə yaqın etdi. Bu məqsədlə ilk növbədə kənd təsərrüfatında mövcud olan tənzümlü qarşısı alındı və yubanmadan aqrar islahatları başlamaq qərarı verildi. Yaradılan hüquqi baza əsasında respublikamızda analoq olmayan aqrar islahat prosesi başlandı və MDB-yə daxil olan digər respublikalarla müqayisədə çox qısa bir vaxtda sovxoz və kolxozlar ləğv olunaraq onların torpaqları və əmlakı pulsuz olaraq kəndlilərə paylandı. Ölkəmizdə torpaq islahatının bir üstün cəhəti də ondadır ki, başqa ölkələrdən fərqli olaraq torpaqların əhalinin xüsusi mülkiyyətinə verilməsi təsdiq edən hüquqi sənədlərin rəsmiləşdirilməsi də dövlətin hesabına aparılmış və bu proses də az bir müddətdə başa çatmışdı. Bununla da torpaq üzərində bazar iqtisadiyyatının əsas aktıbutlandırılan xüsusi mülkiyyət hüququ formalaşmışdı.

Məhz Ulu Öndərimizin uzaqgörən siyasətinə uyğun aqrar islahatın vaxtında həyata keçirilməsi, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, emalı və satışının bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun yenidən qurulması bu sahədə əsaslı dönüş yaratmış və Azərbaycan MDB məkanında kənd təsərrüfatının ümumi məhsul istehsalının həcminə görə 1990-cı ilin səviyyəsini ötən ilk ölkə olmuşdur. Bu bir daha onu sübut edir ki, Heydər Əliyev nəinki öz dövrünü, həm də gələcəyini böyük şəxsiyyətdir.

Əsası Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin irəli sürdüyü prinsiplərə uyğun qoyulan aqrar siyasət Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir dövrün tələbləri nəzərə alınmaqla uğurla davam etdirilir. Prezidentliyin ilk illərindən başlayaraq dövlətimizin rəhbəri aqrar sahəni ölkəmizin milli təhlükəsizliyinin tərkib hissəsi kimi qiymətləndirərək, bu bölmənin davamlı inkişafına dair sistemli tədbirləri əhatə edən qərarlar qəbul etmişdir.

Bu gün aqrar-sənaye kompleksi böyük dühə Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş bünövrə üzərində möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin müdrik siyasəti nəticəsində iri addımlarla irəliləyir. İlham Əliyev aqrar sektorun inkişafına xüsusi diqqət yetirməkdədir. Ona görə ölkəmizin aqrar sahəsi bundan sonra da sürətlə inkişaf edəcək, respublika əhalisinin yüksək keyfiyyətli ərzağa olan tələbatı yerli istehsal hesabına təmin olunaçaq.

Ağsaqqallar Şurasının sədr müavini, "Gəncəli" İstehsal-Kommersiya şirkətinin rəhbəri Bayram YUSIFOV qeyd etdi ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev ölkəmizə rəhbərlik etdiyi dövrlərdə yüksək vəzifələrdə işləmiş, zəngin həyat təcrübəsinə malik ağsaqqalların onun xalqına olan sonsuz məhəbbətini, vətənpərvərliyini, işgüzar fəaliyyətini, fənomen yaddaşını, uzaqgörənliyini və dahilliyini ifadə edən xatirələri Azərbaycan xalqı üçün dəyərli mənbədir:

- Belə bir dahi insanla çiyin-çiyinə çalışmaq, onunla ünsiyyətdə olmaq, onun məktəbindən dərslər almaq böyük xoşbəxtlikdir. Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev demişdir: "Ağsaqqal milli-mənəvi dəyərlərimizin qızıl fondudur." Müdrik ağsaqqal, müdrik insan heç vaxt xalqını çətin vəziyyətə düşməyə qoymaz. Heydər Əliyev də məhz belə müdrik ağsaqqal, əsl lider idi.

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev Moskvada hakimiyyətdən uzaqlaşdırıldığı dövrlərdə, 1987-1993-cü illərdə xalqımızın başına gətirilən müsibətlər, ölkədə hökm sürən iqtisadi-siyasi böhran, vətəndaş müharibəsinin başlanması, hərə-merclik, xaos, Azərbaycanın parçalanma təhlükəsi ilə üz-üzə qalması ondan xəbər verirdi ki, ölkəyə müdrik insan rəhbərlik etmir. Eyni zamanda ölkədə olan müdrik ağsaqqalların məsləhətlərinə qulaq asılırdı.

Həmin dövrlərdə ölkəyə Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev rəhbərlik etsə idi, ölkə nə iqtisadi-siyasi böhran keçirdi, nə Qarabağ əldən gərdirdi, nə xaos olardı, nə də Azərbaycan daxili və xarici düşmənlərin hədəfinə tuş gələrək vətəndaş müharibəsi və parçalanmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qalardı. Allaha çox şükürlər olsun ki, xalqın təkidli Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyyətə gələrək xalqı müdrik siyasəti nəticəsində qısa müddətdə bu bəlalardan qurtardı.

Bir dəfə jurnalist ondan soruşdu: - Sizin vaxtilə yüksək vəzifələrdə qoyduğunuz bəzi insanları sizin hakimiyyətdə olmadıqda illərdə sizə qarşı çıxdılar, sizdən öz döndərdilər. Sizin olma münasibətiniz indi, ölkənin rəhbəri olaraq necədir?

O özünəməxsus tərzdə cavab verdi: - Mən onları bağışlamışam, indi bağışlamasam, sonra ömrüm çatmaz.

İnsanlığın ən ali zirvəsinə olan əsl müdrik ağsaqqal cavabı. Ulu Öndər, müdrik ağsaqqal Heydər Əliyev həmin insanların səviyyəsinə uyğun olmayan insanları bağışlamasının vacib olduğunu göstərir. Allah bağışlayandır. Belə xarakter ancaq Allaha yaxın olanlara xas xüsusiyyətdir. O həmişə deyirdi: "Məni Allah qoruyur".

Onu da deyirik ki, Ümummilli Liderimiz keçmiş SSRİ-də Nazirlər Soveti sədrinin I müavini kimi yüksək vəzifədə işləyərək öz işgüzarlığı, qətiyyəti, əməksevərliyi, yüksək intellektual səviyyəsi sayəsində qazandıqı hörmət, nüfuz bu gün də keçmiş İttifaq digər xalqlarının azərbaycanlılara olan münasibətində müsbət mənada öz təsirini göstərməkdədir.

1994-cü ildə neft müqaviləsinin daxili və xarici təzyiqlərə baxmayaraq, onun uzaqgörən, müdrik siyaseti nəticəsində imzalanması Azərbaycan xalqının xoş gələcəyini, eləcə də Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyin və sabitliyini təməlini qoydu.

Biz bugünkü çox güzəranımız, maddi rifahımızı gün-gündən yüksəltməsinə, müstəqilliyimizin təməl daşının qoyulmasına görə Ulu Öndər, müdrik ağsaqqal Heydər Əliyevə borcluuyq. İllər keçəcək, əsrələr öteəcək, Azərbaycan xalqı və digər xalqlar daim Heydər Əliyev məktəbindən bəhrələnəcəklər və o, bir mayak kimi həmişə Azərbaycan xalqına düzgün yol göstərəcəkdir.

Biz həmmiz şahidiyik ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin yenidən qurduğu müstəqil Azərbaycan Respublikası cənab İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə daha da möhkəmlənmiş, inkişaf etmiş, Qafqazda lider ölkəyə çevrilmişdir, aparılan müdrik xarici siyasət nəticəsində Azərbaycan beynəlxalq aləmdə öz layiqli yerini tutmuşdur. Bu, bir daha müdrik ağsaqqal, Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörənliyinin bariz nümunəsidir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev demişdir: "Mən İlham Əliyevə özüm kimi inanıram". "Öz kökü üstə bitir" deyib atalarını. Cənab İlham Əliyev Heydər Əliyev məktəbinin "daimi dilyəncisi" olub. Cənab İlham Əliyevin Prezident olduğu dövrdəki fəaliyyəti, siyasi və iqtisadi sabitlik və inkişaf, iş yerlərinin açılması, təqaüdlərin, bütöcdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışanların əmək haqlarının bir neçə dəfə artırılması, müğamimizə və aşıq sənətimizə olan münasibətlərin yüksək səviyyəyə qaldırılması, idman-olimpiya komplekslərinin tikilməsi, yeni məktəblərin, xəstəxanaların, körpülərin tikilməsi, inflyasiyanın aşağı olması, Azərbaycanın bölgələrinin, xüsusilə də Bakının günü-gündən gözəlləşməsi, beynəlxalq tədbirlərin Azərbaycanı, xüsusilə Bakı şəhərində keçirilməsi, Bakının dünyanı mədəniyyət mərkəzinə çevrilməsi və bütün bu işlərdə xüsusilə Birinci vitse-prezident Məhrəban xanım Əliyevanın əvəzədimləməsi rolunu Ulu Öndər Heydər Əliyev kursunun inamla və uğurla davam etdirilməsindən xəbər verir.

qüdrətli dövlət, güclü xalq, möhtəşəm inkişaf

Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişinin 50-ci ildönümünə həsr olunan birgə konfransı

Cənab İlham Əliyevin düşünülmüş islahatları və qətiyyətli qərarları, Azərbaycanın dünyanın inkişaf edən ölkələri sırasına çıxarıb. Prezidentimizin reallaşdırdığı inkişaf konsepsiyası bütün azərbaycanlıların həyatında öz əksini tapır. Çünki onun müəyyənləşdirdiyi dövlət siyasətinin mərkəzində ancaq Azərbaycan vətəndaşı dayanır. XXI əsrin başlanğıcından Azərbaycanı aparılan tikinti-quruculuq işləri tarixdə İlham Əliyevin adı ilə qalacaq. Cənab İlham Əliyev gördüyü işlərlə bir daha sübut etdi ki, o, doğrudan da hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidentidir. Onun siyasətinin mərkəzində insan amili dayanır və xalqa xidmət etmək, hər bir azərbaycanlının Prezidenti olmaq onun həyat fəlsəfəsidir.

Azərbaycanın Xalq şairi, Ağsaqqallar Şurasının Məclis üzvü, Yazıçılar Birliyinin Ağsaqqallar Şurasının sədri, Milli Aviasiya Akademiyasında kafedra müdiri, professor Nəriman HƏSƏNZADƏ Umummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan ədəbiyyatına, yazıçı və şairlərinə göstərdiyi diqqət və qayğıdan söhbət etdi:

- Ulu Öndərin ədəbiyyatdakı xidmətləri saymaqla bitməz. Yazıçılar, şairlər onun həmişə diqqət mərkəzində, himayəsində idilər. Yubileylər, mükafatlar, yazıçıları şərəfdən, böhətdən qoruma halları, istedadlı hər kəsin dəyərinə vermək kimi cəhətlər Heydər Əliyevin xarakterində başlıca yer tuturdu. Yazıçı hiss edirdi ki, onun xeyrixahı, himayədarı var. Əslində Heydər Əliyev bütün xalqın himayədarı idi. Və bu xalqın heç bir istedadlı sənətkarının diqqətindən kənar qalmırdı.

Biz Ulu Öndərin vaxtında yetişmişik, onun dövrünün ədəbiyyat təmsilçiləriyik. Bizi daim özü ilə paytaxtda bölgələrə qədər böyük coğrafiyada olan tədbirlərə aparırdı. Bu dahi şəxsiyyətin bütün üstün cəhətlərini, xarizmasını, yüksək insanı və liderlik xüsusiyyətlərini birbaşa müşahidə edib, ona həmişə heyran olmuşam. Əslində, Heydər Əliyevə bağlı xatirələrim 1969-cu ildən başlanır. Tam 61 il öncə bu böyük azərbaycanlı ilə ilk dəfə görüşmüşəm. 1958-ci ildə Nəriman Nərimanov haqda əsər yazırdım. Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsindən mütəxəssiz sənəddən məlumat almırdım. Ulu əsərin müqəddəratını onun müəyyənləşdirirdi. Komitəyə daxil oldum. Hündürlükdə, cüssəli, çox yaraşlıq, şux qamətli bir zabit mənə yaxınlaşaraq özünü təqdim etdi: Heydər Əliyev.

O vaxt onun 35 yaşı vardı. Mövzunun Nəriman Nərimanovdan olduğunu bildikdən sonra çox sevinirdi və çarpına dərhal icazə verdi. Qısaca dedi ki, belə görkəmli şəxsiyyətlər barədə daha çox əsərlər yazılmalıdır və arxivdən əlavə ne materiallar lazımdırsa, sizə kömək edərim. Mən heyret etdim. Çünki öyrənməmiş, DTK-da rus, ya da erməni zabit bizi çək-çevirə salmalı, saatlarla izahat almalı, axırda etməli idi. Amma mən belə bir vətənpərvər DTK zabitini qarşılaşdırdım, olanda nəinki maneə, hətta xeyirdən əlavə çox heyretlənməmişdim və böyük sevinc qarışığı həm də təəccüblə ordan ayrılmişdim.

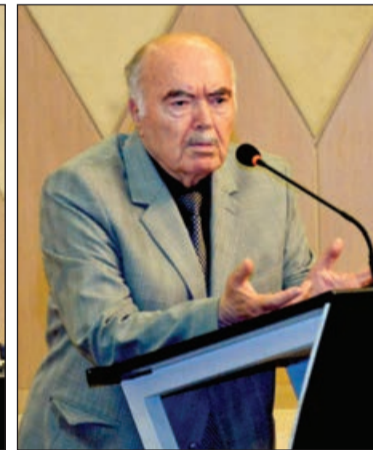
Sonrakı dövrdə də dəfələrlə Heydər Əliyevin birbaşa müdaxiləsi ilə məxfi arxivlərə daxil oldum, keçmişimi araşdırdım, bədi əsərlər yazdım.

Ümumiyyətlə, qeyri-adi bir insan idi Heydər Əliyev. "Mən azərbaycanlıyam" sözünü o qədər qürurla deyirdi ki... Bir dəfə də Ulu Öndəri müşayiət edərdək Bərdəyə zona müəvəzisinə getmişdik. Heydər Əliyev gənc pambıqçı Tərlan Musayeva ilə görüşdü, çox səmimi söhbət etdi. Mən o görüşdən sonra gəlib bir şeir yazıb qəzetdə çap etdirdim. Bir gün sonra gecə saatlarında mən də gördüm Emin Sabitoğlu zəng eləyir. Dedi, sənəin sözlərinə yazılmış musiqini səbah dinləyərəm. Heydər Əliyev tapşırıb ki, həmin şeirə məhni bəstələyim. O məhni dillərə düşdü. Heydər Əliyev bütün sahələrə diqqətli idi...

Ulu Öndərimizlə görüşlərin birində mən bir şeir söyləmişəm. Həmin şeiri Ulu Öndər özü alqışlayıb. Çıxışımı da ələ bu şeirlə bitirmək istəyirdim:

Ey eşqim, vüqarım, sənətim, cəmm, Ana çağırdığım, Azərbaycanım. Açıb qollarımı mehri-ül-fətlə, Bağrıma basıram səni hörmətlə. Sən də, ey adı ilə fəxrəhləndiyim, Xalqı sadəsiylə ürəkləndiyim. Şalqım istəklili, öziz övladı, Şeirimin, sözlümün qolu, qanadı. Sənin hər istəyinin, sənin hər arzusun Həyatda qoy şöhrət çələngi olsun. Qaldırın adımı bu məmləkətin, Qandırın müqəddəsdir, südün təmizdir. Mənim tələyimdür sənin şöhrətin, Tarixdə tarixi mərhələmizdir. Gəlin, addımlayaraq süll cərgələrlə, Gəlin, qabaqlayaraq dövrü zamanı. Daim alqışlayaraq yalnız səfərlə, Ana dediyimiz Azərbaycan!

"Heydər Əliyevin fəaliyyəti, xalqı üçün gördüyü mühüm işlərə bağlı deyilsə, yazılması sözərdir. Bu barədə hər zaman kitablar yazılıb, yazılır və gələcəkdə də yazılacaq" -

Söyləyən Ağsaqqallar Şurasının sədr müavini, Tibb Universitetinin Urologiya kafedrasının müdiri, AMEA-nın müxbir üzvü Sudeyif İMAMVERDIYEV vurğuladı ki, konfrans iştirakçılarının Ulu Öndərə bağlı xatirələrini dinlədikcə, insan istə-istəməz o illərə dönməyə başlayır:

- Diqqətlə keçmiş nəzərdən keçirirsən. Necə yaşamış, nələr olub və bu gün biz nəyin hesabına gəlib bu yola çıxmışıq?! Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsi ilk növbədə azərbaycanlının düşüncəsinin dəyişməsinə gətirib çıxardı və vətəndaşımız tamamilə fərqli bir təfəkkür sahibi oldu. O, özünə etibar etməyə başladı. Dövlətə başlıq edən bu cür möhtəşəm bir azərbaycanlıya bənzəmək düşüncəsi ilə özündə bir güc, bir potensial gördü. Bu, Ulu Öndərin fəaliyyətində ən mühüm və təsirli bir məqamlardandır.

İkinci vacib məsələ isə Heydər Əliyevin hakimiyyətə gələrkən uzaqgörən siyasət həyata keçirməsi, Azərbaycanda, onun üreyi olan Bakıda demografik dəyişikliklərə nail olması idi. Heydər Əliyev hakimiyyətə gələndə Bakıda azərbaycanlıların sayı cəmi 33-35 faiz ətrafında idi. Bu təhlükəli bir rəqəm idi. Amma Heydər Əliyev Moskvaya yüksək vəzifəyə gedəndə Bakı sakinlərinin 70 faizi azərbaycanlı idi! Təsvürü edin ki, belə olmasa idi, 1990-cı ilin çətin dövründə biz nələr yaşayaya bilərdik. Bu məsələnin xalqımız üçün misilsiz əhəmiyyəti oldu və bu gün burada sadalanan bütün sahələrdəki inkişafa da bunun nəticəsində nail olundu, Azərbaycan tamamilə dəyişdi.

Ele mətləblər var ki, biz onları döndənmə deməliyik. 1980-ci illərin sonlarında Azərbaycan yavaş-yavaş ağır vəziyyətə sürükənirdi, o zaman Heydər Əliyev qarşı Qorbaçovun komandasında, Kommunist Partiyasının rəhbərliyində və güc strukturlarında münasibət yaxşı deyildi. Və təəssüf ki, özümüzdən olan naxçıvanlıların da bu işdə iştirak etməsi nəticəsində böyük anti-Azərbaycan, anti-Əliyev şəkəsi yaranmışdı. Amma Heydər Əliyevin mərdliyi, xalqına olan məhəbbəti və heç bir təhlükəyə baxmayaraq öz vətəninə qayıtması və Naxçıvana getməsi həmin proseslərdə misilsiz əhəmiyyət kəsb etdi. Naxçıvan sakinləri Heydər Əliyevin arxasında durdular, Naxçıvan Məclisinin sədri seçildilər və o, xalq sayəsində bir sonradan 1993-cü ilə gəlib çıxdı. Bunu heç vaxt unutmaq olmaz.

1940-cı ildən bəri Azərbaycanda rəhbər olan adamların hər birini xatırlayıram. Onlar hər zaman Kremlin sözü ilə oturub durur, tapşırıqları ilə hesablaşırdılar. Heydər Əliyevdə isə hər zaman xalqına, onun gələcəyinə xidmət etmək düşüncəsi öndə gəlirdi. Baxmayaraq ki, o, çətin bir rejimdə işləyirdi. Bax, bütün bunların, xalqın gələcəyi üçün gördüyü işlərin və təməlin sayəsində sonradan xalqın çiyinlərində, istəyi ilə gəlməsi, 1994-cü ilin oktyabr hadisələrində xalqın böyük dəstək nümayiş etdirməsi bütün dünyada Heydər Əliyev haqqında belə bir fikir yaratdı ki, xalq bu insanı ucaldır və o, xalqın məhəbbətini ələ qazanıb ki, bu ölkəni dağıtmıq, Azərbaycanı Əliyevsiz qoymaq mümkün olan iş deyil! Bütün bunlar böyük əhəmiyyət kəsb etdi və Azərbaycanın inkişafının böyük təsir-edicisi imkanı, yolu oldu. Və bu təməl dəyişməsi üzərində qoyulmuş Azərbaycan dövləti bu gün də Prezident İlham Əliyevin sayəsində inamla irəli addımlayır.

Əməkdar kənd təsərrüfatı işçisi, zootexnika doktoru, Ağsaqqallar Şurasının İdarə Heyətinin üzvü, Qarabağ müharibəsi veteranı İmran ƏBİLOV qeyd etdi ki, Heydər Əliyev hər iki dəfə hakimiyyətə gələndə Azərbaycanı böhərdən, səfərləndirən, müflis olmaqdan xilas etdi:

- Birinci dəfə 1969-cu ildə, sonra isə ikinci dəfə 1993-cü ildə hakimiyyətə gələndə ölkədə bütün sahələrdə vəziyyət acınacaqlı idi. Mən aid olduğum aqrar sektordam, heyvandarlıq sahəsindən danışmaq istərdim. 60-cı illərdə respublikanın iqtisadiyyatı və onun əsas sahələrindən biri olan kənd təsərrüfatı uzun sürən böhərdən və ağır tənəzzül keçirdi. Bunu faktlar də təsdiqləyirdi: 1969-cu ildə ölkədə 574 min ton taxıl, yeni hər hektardan 9,5 sentner məhsul, 299 min ton pambıq (hər hektardan 15,1 sentner məhsul), 52 min ton meyvə (hər hektardan 10,4 sentner məhsul), 372 min ton tərəvəz (120 sentner), hər inək və camışdan 90 baş əvəzinə 49 baş buzov və balaq, hər 100 baş ana qoyundan cəmi 43 quzu alınmışdı. Hər inəkədən 677 kq süd sağılmışdı. Bu, SSRİ-nin orta rəqəmindən 3,9 dəfə az idi. 1 milyon baş qoyun yemsiçilikdən və baxımsızlıqdan tələf olmuşdu.

Açıqı deyim ki, bu rəqəmlər keçmiş SSRİ-də ən aşağı göstəricilər idi. Heydər Əliyev Azərbaycanı bu böyük uğursuzluqdan qurtardı. Azərbaycanın iqtisadiyyatı əvvəlki kimi davam etsəydi, bizi fəlakət gözləyirdi. Bas sonra ne oldu? O oldu ki, həmin dövrdə ölkəmizdə kənd təsərrüfatının inkişafı sahəsində çox böyük irəliləyişlər nəzərə çarpmışa başlandı, bu sahədə mühüm nailiyyətlər əldə olundu.

Artıq 1970-1975-ci illər ərzində Azərbaycan kənd təsərrüfatı istehsalının artım sürəti nəzərdə tutulan 30 faiz və itifaqda orta hesabla əldə edilmiş 13 faiz əvəzinə 34 faizə çatmışdı. 1980-ci illərin əvvəllərində isə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının həcmi 1969-cu ildəki nisbətən təxminən beş-altı dəfə artmışdı. Belə ki, göstərilən qərarların respublikada icrasını nəticəsində 1981-1985-ci illərdə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 1966-1970-ci illərin orta göstəricilərinə nisbətən 2,5 dəfə artdı, taxılqılda istehsal 1,7 dəfə artaraq 1240 min ton, tərəvəzçilikdə 2,4 dəfə artaraq 891 min ton, pambıqçılıqda 2,2 dəfə artaraq 707 min ton, tütünçülükdə 2,7 dəfə artaraq 57 min ton, çayçılıqda 3,2 dəfə artaraq 29 min ton, meyvəçilikdə 3,8 dəfə artaraq 317,5 min ton, üzümçülükdə 7,9 dəfə artaraq 1829,2 min ton oldu.

O illərdə Azərbaycan bir çox növ kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalına görə rekord nəticələr əldə etdi. Kənd təsərrüfatının bütün sahələrində olan irəliləyişlər Azərbaycan kəndinin sosial-iqtisadi simasını kökündən dəyişdirdi, ölkə bütövlükdə aqrar-sənəyə respublikasına çevrildi, milli gəliri 2,5 dəfə artdı. Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının artımı ilə yanaşı emal sənayesinin inkişafına da xüsusi diqqət yetirildi. Üzümçülük məşğul olan təsərrüfatların ekseriyətində üzüm emalı müəssisələri tikilib istifadəyə verildi, mövcud pambıq emalı zavodları modernləşdirildi və yeni zavodlar tikildi, çay, tütün, fındıq, meyvə, tərəvəz və digər məhsulların ilkin emalı həyata keçirilməklə müxtəlif çeşidli konserv, şirə və digər bitkiçilik məhsulları istehsalı genişləndirildi. Kənd təsərrüfatı və emal sənayesinin inkişafı ölkəmizdə yüngül və yeyinti sənayesinin də sürətli inkişafına təkan verdi, bir çox şəhərlərdə yeni yüngül və yeyinti sənaye müəssisələri istifadəyə verildi.

Azərbaycan 11 il, yeni 1982-ci il də daxil olmaqla keçmiş SSRİ-nin 11 dəfə ən yüksək Dövlət mükafatlarını, keçici bayraqlarını aldı. Ulu Öndərin müvəffəqiyyətlə həyata keçirdiyi bütün bu işləri Prezident İlham Əliyev uğurla davam etdirir.

Heydər Əliyevin kadrlara, xüsusilə də gənc kadrlara böyük diqqətinin, qayğısının olduğunu söyləyən Ağsaqqallar Şurasının Məclis üzvü, Əməkdar hüquqşünas, ədliyyə general-mayoru Akif RƏFİYEV bildirdi ki, o, özü də məhz uzaqgörən siyasətinin dəyər verdiyi gənc kadrlardan olub:

- Azərbaycanda təsərrüfat, incəsənət, ədəbiyyat, tarix və digər elə bir sahə yox idi ki, Heydər Əliyev onunla maraqlanmasın, dirçəltməsin. O cümleden kənd məsələsinə xüsusi diqqət yetirirdi. Mən də öz təcrübəmlə bağlı bəzi xatirələrimi bölüşmək istəyirdim. Bu məclisdə oturan şəxslərə diqqət yetirirəm, onların 90 faizi Heydər Əliyev dövründə irəli çəkilmis və vəzifəyə təyin olunmuş, bir hissəsi isə bilavasitə onunla birlikdə işləmiş, təmasda olmuş şəxslərdir. Bu gün Azərbaycan xalqı bilirməlidir ki, Heydər Əliyev bu insanları necə öz ətrafında toplayıb. O, çətin vəziyyətdən xalqı necə xilas etdi.

Sumqayıt prokuroru işləyirdim. O zaman SSRİ prokurorluğunun təşkil etdiyi şəhər prokurorlarının kursuna göndərilmişdim. 1981-ci ildə keçirilən kursda iştirakımda 5 nəfərən də xaricdən olduğu 50 prokuror iştirak edirdi və mənə sinif nümayəndəsi seçmişdilər. Ən məşhur hüquqşünaslar kursda müəhazirə oxuyurdular. SSRİ-nin baş prokuroru da mühazirəçilərin arasında idi. Bir gün mənə xəbər verdilər ki, səni Türkmənistanı baş prokuror təyin etmək istəyirlər. Mən bu təklifdən imtina etdim və respublika prokuroru vasitəsilə xəbər Heydər Əliyevə çatdırıldı. Ulu Öndər mənə qəbul etdi və dedi ki, "səni başqa yere prokuror təyin etmək istəyirlər, amma mən səndərin onların ələndirilməsini, bürünən qərarını gözləyirəm. Çünki səni bizə lazım-sən, narahət olma hər şey yaxşı olacaq. Biz öz kadrlarımıza sahib çıxırıq, onları burada qiymətləndiririk".

Yeni Heydər Əliyev mənə sahib çıxdı, istəmədiyim kənar yere getməyimə imkan vermədi, özü də narahət bir ölkədə üzlaşsəçəyim çətinlikləri duyub mənə xilas etdi. Böyük şəxsiyyət kadra böyük ehtiyac olan anda bu işləri gördüdü. Gənc kadrların yetişməsi üçün onlara öz doğma övladı kimi diqqət yetirdi.

1975-ci ildə Heydər Əliyev mənə qəbul etmişdi. Görüş zamanı o, mənə belə bir sual verdi ki, ölkəmizdə tıbb sahəsində olan çatışmazlıqlarla bağlı sizin fikriniz nədir. Dədim ki, bizdə müəyyən sahələrdə tıbb elmləri doktoru yoxdur. Mənə tapşırıd ki, lazımı bildiyiniz sahələr üzrə siyahı tutun. Bir də dedim ki, bizim tıbb üzrə elmi tədqiqat institutlarımız üçüncü dərəcəlidir. Üçüncü dərəcə o deməkdir ki, lazımı institutların təchizatı, əməkdaşların aylıq maaşı çox az idi. Binaımızın təmir etməyə belə öz gücləri çatmırdı. Heydər Əliyev dedi ki, nə etmək lazımdır, mənə de. Oradaca görülcək işlərin siyahısını hazırladıq.

Üstündən heç bir ay keçməmiş Azərbaycanda olan tıbb üzrə elmi tədqiqat institutlarının hamısını Ulu Öndərimiz birinci kateqoriyalı etdi! Onların təchizatı da yaxşılaşdı, maaşları da yüksəldi, elmi iş görməyə imkanları da artdı. Sonra bütün tıbb sahələri üzrə bizim gənc elmlər namizədlərindən ibarət bir siyahı tutdum. Ulu Öndər dedi ki, mən onları maaşları qalmaqda Moskvadakı, Leningraddakı, Kiyevdəki baş institutlara ezamiyyə edirdim, doktorluq dissertasiyası yazsınlar. 4 il də zaman verirdim ki, onlar doktorluq dissertasiyası müdafiə edib Azərbaycana qayıtsınlar.

Ona göz xəstəlikləri üzrə elmlər doktorluğu müdafiə edən iki nəfəri qəbul etmişdik. Moskvada mənə dedilər ki, bunun müqabilində gərk bizim instituta yeni cihazlar verəsiniz. O zaman rəhmətlik Zərifə xanım Əliyevə da Moskvada idi və mən zəng vurub problemi ona danışdım. Dedi ki, narahət olma, nə istəyirsiniz, sözüni ver, mən Heydər Əliyevdən xahiş edərdəm göstərir verər, onları cihazlarla təmin edərdilər. Ele həmin müddətdə cihaz məsələsi də həll olundu. 30-dan çox alim doktorluq dissertasiyası müdafiə etdi və Azərbaycana qayıtdı. Hazırda onlar kafedra müdiri, professor, AMEA-nın akademikləridir.

Ele təkcə bu məsələnin təmsilində demək olar ki, Heydər Əliyev necə böyük insan idi. Mən SSRİ xalq deputatı olarkən də Moskvada tam aydınlığı ilə gördükdüm ki, Naxçıvan Dövlət Universitetinin nazirində Tibbi-pediatriya fakültəsini yaratmaq fikrindəyəm və sizin bu fakültəyə hamilik etməyinizi istəyirdim. Dədim ki, bu təklifdən çox məmnunam və sizə çox minnətdaram. Ulu Öndər bu işi təşkil etdi və indi Naxçıvan Dövlət Universitetində hər il onlarla tıbb üzrə mütəxəssis buraxılır. Onlar nəinki Naxçıvanda, həmçinin Azərbaycanın bütün bölgələrində və xaricdə fəaliyyət göstəririlər. Hazırda orada, hətta xarici ölkələrdən də gəlib təhsil alan tələbələr var.

Biz bütün bu görülen işlərə görə Ulu Öndərə borcluuyuq. Çünki Heydər Əliyev, bütün sahələrə olduğu kimi, təbabətə də çox böyük əhəmiyyət verir, diqqət, qayğı göstəriridi.

"Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişi ilə Azərbaycan insanında milli təəssüb-keşik hissi daha da möhkəmləndi, qəti-leşdi, öz dövlətinə, millətinə sahib çıxma hissi gücləndi. Və bu güclənmə təkcə Heydər Əliyevin birinci katib kimi hakimiyyətə gəlməsi ilə bağlı deyildi. Hələ o, Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsində işləyən vaxtı azərbaycanlı Mehdi Hüseynzadənin sənədləri araşdırılmışdı, Mehdi Hüseynzadənin üzə çıxarılmasında, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülməsində Heydər Əliyevin bilavasitə köməyi olmuşdu. Eyni zamanda Azərbaycanın, bütün türk dünyasının dahisi sayıla biləcək Hüseyn Cavidin nəşrinin Azərbaycana gətirilməsinin mənəvi manada nə qədər böyük bir addım olduğunu söyləməyə ehtiyac yoxdur.

Heydər Əliyevin beynəlxalq statuslu bir şəxsiyyət kimi türk dünyasında, Yaxın Şərqdə və eyni zamanda MDB məkanında aid olan ölkələrdə də o xalqların mənəvi mədəniyyətinin inkişafı üçün göstərdiyi fəaliyyət də məlumdur. Onun əsasını qoyduğu siyasi kurs, balanslaşdırılmış siyasət Azərbaycanı irləyib, inkişafa aparır. Ən əsası odur ki, bu gün Azərbaycanda möhkəmlənmiş və oturmuş dövlət sistemi var. Bilirsiniz ki, müstəmləkəçilik sistemindən ayrılarda Azərbaycanda elə bir ənənə formalaşmışdı ki, yalnız hakimiyyətə çevrilişlə dəyişmək olar. Bu ənənəni müəyyən qruplar yenə də davam etdirmək istəyirdilər. Amma Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanı müdrik dövlət idarəçiliyi metodunu gətirdi və seçiyib, xalqın etimadına əsaslanan mexanizmi yaratdı. Buna görə də hüquqi dövlət sisteminin formalaşması birbaşa Ulu Öndərimizin adı ilə bağlıdır.

Əslində, yarım əsr tarix üçün böyük müddət olmasa da, Azərbaycanda bu 50 ildə möhtəşəm tarix yaşandı. Hər bir ziyalımızın Heydər Əliyevlə, onun xalqımız və dövlətimiz üçün gördüyü böyük işlərə bağlı xatirələri, deyilsə sözləri çoxdur. Heydər Əliyevlə ünsiyyətə olanlar, yaxın silahdaşları bu şəxsiyyətə cazibəsinə yaddan çıxara bilmirlər. Heyatda millətinə, xalqına xidmət etmək yolunu tutaraq onun yolu ilə getməyə çalışırlar.

Bu gün Azərbaycan ən yüksək inkişaf səviyyəsindədir. Cənab Prezident İlham Əliyevin sayəsində Azərbaycanın güclü dövlət potensialı, güclü ordusu, güclü hərbi potensialı var və ölkə gündəngünə irəliləməkdədir. Ən əsası odur ki, xalqa vətəndaşların, dövlətin bir-birinə qarşılıqlı inamı var.

Respublika Ağsaqqallar Şurasının sədri, Milli Məclisin komissiya sədri Fəthi HEYDƏROV konfransda olduca dəyərli fikirlərini, səmimi xatirələrini səsləndirib qeyd etdi:

"AZƏRBAYCAN"

Elmar MƏMMƏDYAROV: “Əlamətdar yol keçən milli diplomatiyamız Azərbaycanın tarixi inkişaf yolunu tam şəkildə əks etdirir”

Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov diplomatik xidmət orqanlarının 100 illik yubileyi ilə əlaqədar AZƏRTAC-a müsahibə verib. Müsahibəni təqdim edirik.

- Cənab nazir, tezliklə əlamətdar tarix - Azərbaycanın diplomatik xidmət orqanlarının 100 illiyi qeyd olunacaqdır. Bu bir əsrlik yol boyunca hansı ən mühüm mərhələləri göstərə bilərsiniz?

- Məlum olduğu kimi, 9 iyul 1919-cu ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) Hökuməti Xarici İşlər Nazirliyinin Katibliyinə dair müvəqqəti təlimat qəbul edib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 24 avqust 2007-ci il tarixli sərəncamına uyğun olaraq, məhz bu tarix Azərbaycanın diplomatik xidmət orqanlarının işçiləri üçün ən mühüm təsis olunmasının əsası təşkil edib.

Fəaliyyəti bu şərəfli və məsuliyyətli missiyasını yerinə yetirməklə bağlı olan bizlər üçün xüsusən peşə bayramının təsis edilməsi qürur və Prezident İlham Əliyevə dərin minnətdarlığımızın bildirməsi səbəbidir. Hər il 9 iyul ərfəsində biz hər yüksəkliyi ilə Azərbaycanın beynəlxalq müstəqilliyinə maraqlarının təşviq edilməsi baxımından nəyə nail olduğumuzu, eləcə də daha nələr və necə etməli olduğumuzu nəzərdən keçirməyə çalışırıq. Belə ki, hər hansı dövlətin diplomatik xidmətinin səmərəliliyi dərəcəsi bu ölkənin öz mövqeyini dünyada təmin etmək qabiliyyəti ilə müəyyənəldir. Bu baxımdan, milli diplomatiyamızı keçdiyi yol çox əlamətdardır və o, tam şəkildə Azərbaycanın tarixi inkişaf yolunu əks etdirir.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin beynəlxalq arenada ilk addımlarını atdığı dövrdən bəri yüz il ayırır. Bu, keçmiş imperiyaların dağılması, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin müasir Şərqişində ilk respublikalı şəkildə bərpə olunması, həmin müstəqilliyin itirilməsi, SSRİ-nin tərkibində 70 illik mövcudluq və yeni bir tarixi nailiyyət - 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin bərpə edilməsi və onun otuz ilə yaxın bir dövr ərzində regionda və ümumiyyətlə, dünyada mövqelərinin möhkəmləndirilməsi ehtiva edən olduqca dinamik bir əsr idi.

Azərbaycan diplomatiyasının bir əsrlik yolu barədə daha aydın təsvir üçün yaradılması üçün AXC-nin mövcudluğu zamanı Bakıda 16 dövlətin, o cümlədən ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, İtaliya, İsveç, İsveçrə, Belçika, İran, Polşa, Ukrayna və digər ölkələrin diplomatik missiyalarının fəaliyyət göstərdiyini yada salmaq olar. AXC hökuməti, öz növbəsində, Gürcüstan, Ermənistan, Türkiyə, Ukrayna və digər ölkələrdə diplomatik və konsulluq missiyalarına malik idi. Hələ məhz Paris Sülh Konfransındakı nümayəndə heyətimizi qeyd etmərəm. Hazırda isə Bakıda 66 ölkənin və 11 beynəlxalq təşkilatın diplomatik missiyaları fəaliyyət göstərir və eyni zamanda Azərbaycanın xaricdə 59 səfirliyi, beynəlxalq təşkilatların yanında 5 daimi nümayəndəliyi və 9 baş konsulluğu ölkəmizi təmsil edir.

Bununla yanaşı, AXC hökuməti 11 yanvar 1920-ci ildə Paris Sülh Konfransının Ali Şurası tərəfindən de-fakto tanınmaya müvəffəq olsa da, 28 aprel 1920-ci ildə ilk respublikanın süquta uğraması Azərbaycanın müstəqilliyinin beynəlxalq miqyasda tanınması prosesinə, yəni məntəqi nəticə olaraq Millətlər Liqasına qəbul edilməsinin başa çatdırılmasına imkan verməmişdir. Hazırkı Azərbaycan Respublikası isə 1992-ci il martın 2-də BMT-yə üzv olaraq tammiqyaslı beynəlxalq tanınmaya nail olmuşdur. Təsədüf deyil ki, müasir Azərbaycan dövlətinin banisi Heydər Əliyev 2001-ci ildə “Bizim ən böyük tarixi nailiyyətimiz dövlət müstəqilliyini əldə etməyimizdir” deyə bəyan etmişdir.

- Azərbaycan diplomatiyasının son illərdəki hansı nailiyyətlərini xüsusilə qeyd etmək istərdiniz?

- Bütün nailiyyətlərimiz dövlət başçısının müəyyən etdiyi xarici siyasət kursunun ardıcıl şəkildə həyata keçirilməsi ilə bağlıdır. Xarici təcavüz amilinin mövcudluğuna baxmayaraq, Azərbaycan dövlətinin yürütdüyü tarazlaşdırılmış, balanslı və çoxşaxəli xarici siyasət siyasətində ölkəmizin beynəlxalq münasibətlər sistemində nüfuz və əhəmiyyətinin davamlı olaraq gücləndirilməsi uğurlar sırasında göstərilə bilər.

Azərbaycan xarici əlaqələrinə və tərəfdaşlığın təşviqi vasitəsilə həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli formatlarda bərabərliyə əsaslanan qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı inkişaf etdirərək, milli tələblərinin tələbatlarını qarşılamaya yolunu məqsədli şəkildə davam etdirir. Beləliklə, bütün qonşu dövlətlərlə, təbii ki, hamıya məlum səbəblərə görə Ermənistan istisna olmaqla, müxtəlif müstəqilliyə əməkdaşlığı uğurla inkişaf edir. Azərbaycan Şərq-Qərb, Şimal-Cənub, Cənub-Qərb dəhlizləri çərçivəsində lojistik layihələrin həyata keçirilməsi üçün öz tranzit imkanlarını təqdim edir. Ölkəmizin zəngin enerji potensialının gerçəkləşməsi davam edir, uzun illər böyük mənfəət gətirən Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft boru kəməri ilə yanaşı,

“Cənub qaz dəhlizi” çərçivəsində işlər sürətlə tamamlanır. Azərbaycan Xəzər dəniz ölkələrinin dialoqunda fəal iştirak edir və bu, 2018-ci ildə Xəzər dənizi hüquqi statusu haqqında Konvensiyanın imzalanmasına gətirib çıxararaq Xəzər dənizi sülhü, məhrəbən qonşuluq və əməkdaşlıq zonasına çevrilməsi üçün şərait yaradır.

Bu yolla toplanılan daxili potensial davamlı olaraq Azərbaycanın müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla və təşəbbüslərdə uğurlarına çevrilir. Beləliklə, 2012-2013-cü illərdə BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzvlüyünün ardınca ölkəmiz 2017-2019-cu illər üçün 176 səs lehinə olmaqla BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasına üzv seçilir. 2019-cu ildən etibarən Azərbaycan 2011-ci ildə üzv olduğu və BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq platforma olan Qoşulmama Hərəkatında sədrlik vəzifəsini icra edən cənab. Təşkilatın nisbətən yeni bir üzvünün onu idarə etməyə hazırlanması faktı özü-özlüyündə əlamətdar haldır. Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığın irəli aparılmasında əldə edilən mühüm tərəqqi ilə yanaşı, NATO, Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı, Ərəb Dövlətləri Liqası, Afrika İttifaqı, Amerika Dövlətləri Təşkilatı ilə də qarşılıqlı təmasların davamlı inkişafı milli maraqlarımızı təmsil və müdafiə etmək üçün əlverişli şərait yaradır. Eyni zamanda, rəsmi Bakı üzvü olduğu beynəlxalq strukturlar çərçivəsində aparılan əməkdaşlıqda çox fəal iştirak edir. ATƏT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Türkiyə Dövlətləri Əməkdaşlıq Şurası, MDB, GUAM, Avropa Şurası və QDİƏT bu çoxtərəfli formatlardan yalnız bəzilərini qismində qeyd oluna bilər.

- Ötən əsr təhlil edərək, Azərbaycanın diplomatiyasının həm yaranma zamanı, həm də hazırkı dövrdə eyni əsas problem - Ermənistanın təcavüzü və ərazi iddialarına cavab vermək məcburiyyətində olduğunu qeyd etməliyik. Bu məqamı necə şərh edə bilərsiniz?

- Heqiqətən, 1991-ci ildə dövlət müstəqilliyini bərpə edərək Azərbaycan XX əsrdə başlanğıcında olduğu kimi, Ermənistan Respublikasının xarici təcavüzü ilə üzləşdi. Yüz il bundan əvvəl Azərbaycan bütün sakinləri üçün bərabər vətəndaş hüquqlarını, onların dövlət və yerli hakimiyyət orqanlarında əhalinin sayında nisbətən görə uyğun təmsilçiliyi təmin etməsinə baxmayaraq, qonşu Ararat Respublikasının hökuməti əzəli azərbaycanlı əhalini İrəvan və onun nəzarətinə düşən digər rayonlardan çıxarmaq üçün genişmiqyaslı etnik təmizləməyə başladı. Bu, Azərbaycanca və digər qonşu ölkələrə pənah gətirən qaçqınların axınına səbəb oldu. Yeni erməni millətçiliyinin siyasi proqramının həyata keçirilməsi bu gün olduğu kimi, o zaman da humanitar fəlakətə gətirib çıxardı.

Bununla kifayətlənməyərək, bir tərəfdən, Ararat Respublikası bilavasitə və ya müxtəlif parametrlər qruplaşmaları pərdəsi altında AXC-yə qarşı Naxçıvanda, Zəngəzurd, Qarabağda və Qaxax qəzasının dağılıp hissəsində təcavüzə əl atdı. Digər tərəfdən isə Stepan Şaumyanın rəhbərliyi altında daşnak-bolşeviklər Bakı, Şamaxı, Quba və digər ərazilərdə azərbaycanlı əhalinin kütləvi şəkildə məhv edilməsinə həyata keçirmişlər.

İki cəhətdə müharibənin aparıldığı bele bir gətin şəraitdə Azərbaycan nəinki Qafqaz İslam Ordusunun dəstəyi sayəsində 15 sentyabr 1918-ci il tarixində Bakını silah gücü ilə azad etməyə müvəffəq oldu, bununla yanaşı, bir sıra mühüm diplomatik qələbələr də qazandı, o cümlədən Antanta dövlətləri tərəfindən AXC-nin bütün Qarabağ üzərində suverenliyi tanındı və orada Xosrov bəy Sultanoğlu başçılığı ilə mərkəzi Şuşada olan Baş Qubernatorluq yaradıldı.

Bildiyiniz kimi, erməni millətçiləri Qafqazın sovetləşdirilməsindən sonra da Azərbaycanın ərazilərini parçalamaq cəhdlərindən imtina etməyiblər. Lakin onların hamısı uğursuzluğa düşər oldu. Bölgədə sülh və əmin-amanlıq yeganə mümkün olan formada - Qarabağın, o cümlədən onun dağılıp və arən hissələrinin Azərbaycanın tərkibində saxlanılması şəkildə bərqərar olundu. Bölgənin dağılıp hissəsindəki erməni əhalisi Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti (DQMV) çərçivəsində geniş muxtariyyətin təqdim etdiyi bütün imkanlardan istifadə edirdi. Yeri gəlmişkən, ümumi yaşayış səviyyəsi və adambaşına düşən əsas göstəricilər baxımından DQMV Azərbaycan SSR və ümumiyyətlə, Sovet İttifaqı üzrə orta səviyyəni xeyli üstələyirdi. Bütün bunlara baxmayaraq, 1980-ci illərin sonlarında erməni millətçiləri sonradan silahlı təcavüzə çevrilən, öz ərazi iddialarını həyata keçirmək kampaniyasına yenidən başladılar.

Azərbaycan Respublikasının ərazilərini ələ keçirmək üçün qanunsuz gücdən istifadə edilməsi kütləvi etnik təmizləmələr, beynəlxalq humanitar hüquq pozuntuları, o cümlədən Xocalı soyqırımını aktı ilə müşayiət olub. Yeni XX əsrin əvvəllərində olduğu kimi, eyni dəstəxt göz qabağındadır.

Hazırkı vəziyyətdə Ermənistan Respublikası tərəfindən hərbi təcavüzün nəticələrinin aradan qaldırılması beynəlxalq ictimaiyyətin məsul üzvü olan Azərbaycan Respublikasının dinc şəkildə substansiv və nəticəyə yönəlik intensiv danışıqlar yolu ilə həll etməyə çalışdığı başlıca və ən mühüm problemdir. Məlum olduğu kimi, BMT Təhlükəsizlik Şurası 1993-cü ildə 4 qətnamə (822, 853, 874 və 884) qəbul etdi və orada birmənalı şəkildə Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə dəstək verildi. Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Azərbaycanca məxsusluğunu təsdiqlədi, təcavüzü və ölkəmizin ərazilərini zəbt olunmasını qınayaraq işğalçı qüvvələrin dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb etdi.

Uzun illərdir ki, Ermənistan Respublikası hər vaxt münafiqsinin həlli prosesini engəlləməyə çalışaraq güc və güclə hədələməni tətbiq etməmək, beynəlxalq mübahisələri sülh yolu ilə həll etmək, dövlət sərhədlərinin toxunulmazlığına və dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmətə yanaşmaq kimi beynəlxalq öhdəliklərdən yayınır. Buna baxmayaraq, belə davranış xətti bu ölkəni ələ bir dalana salıb ki, oradan çıxış yalnız qonşularla münasibətlərin normalaşdırılması və ilhaq niyyətindən əl çəkilməsi yolu ilə mümkündür.

Düşünürəm ki, erməni tərəfi də bunda maraqlı olmalıdır. Axı burada istəməz bəsit bir sual meydana gəlir: otuz il davam edən hərbi münafiqşədən Ermənistanın sırası vətəndaşları nə əldə ediblər? Hər hansı qərəzsiz yanaşma onu göstərir ki, Azərbaycan ərazilərini zəbt edilməsi və bütün bu illər ərzində davam edən işğal Ermənistan üzündən heç bir hissə olunan mənfəət gətirməyib. Əksinə, bu, yoxsulluq və işsizlik səviyyəsinin artımına, əhalinin ölkədən çıxmasına və bəhrənin digər təzahürərinə gətirib çıxarıb.

Bu danılmaz həqiqətləri Ermənistan rəhbərliyi nə qədər tez dərk edərsə və öz silahlı qüvvələrinin ölkəmizin zorla ələ keçirdiyi ərazilərini geri çəkməyə başlamaq üçün siyasi iradəsinə nə qədər tez nümayiş etdirərsə, bir o qədər də yaxın zamanda bölgədə dayanıqlı sülh, təhlükəsizlik, rifah və davamlı inkişaf üçün şəraitin təmin edilməsinə doğru addımlara mümkün olacaq.

- Azərbaycanın xarici siyasətinin hansı əsas prioritetlərini qeyd edə bilərsiniz və yaxın gələcəkdə onların həyata keçirilməsi perspektivləri necə görürsünüz?

- Qeyd etdiyim kimi, ölkəmiz Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında milli maraqlara və mövqelərini dünyəvi səviyyədə müdafiə edilməsinə əsaslanan müstəqil, çoxşaxəli, balanslı və fəal xarici siyasət yürüdür.

Bu gün Azərbaycan böyük layihələrin təşəbbüskarı və iştirakçısı qismində regional əməkdaşlığı inkişaf etdirən və beynəlxalq nüfuzə malik olan bir dövlətdir. Hazırda etibarlı tərəfdaş kimi qəbul edilən ölkəmizin xarici siyasəti uğurları, əlbəttə ki, qonşu ölkələrlə və dünyanın digər dövlətləri ilə balanslaşdırılmış münasibətlərin qurulması, qarşılıqlı maraqlardan irəli gələn bərabər dialoq və əməkdaşlığın həyata keçirilməsinə əsaslanır.

Xarici siyasət prioritetlərinin sırasına, ilk növbədə, ölkəmizin suverenliyi və müstəqilliyinin gücləndirilməsi, Ermənistanın Azərbaycanca qarşı hərbi təcavüzünün nəticələrinin aradan qaldırılması və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərimiz çərçivəsində ərazi bütövlüyümüzün bərpə edilməsi daxildir. Bundan başqa, prioritetlərdən, həmçinin Azərbaycanın təşəbbüskarı və iştirakçısı olduğu bütün iri miqyaslı beynəlxalq layihələrin gerçəkləşdirilməsinin davam etdirilməsi, habelə dövlətlər, onların birlişmələri və beynəlxalq təşkilatlar daxil olmaqla bütün beynəlxalq aktorlarla qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi aiddir.

Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələr sistemində yeri və rolu barədə danışıq etmək lazımdır ki, son illər ərzində Bakı mədəniyyətlər, dinlər və sivilizasiyalar arasında dialoq dəyərlərini təşviq edən aparıcı platformalardan biri kimi bərqərarlaşıb. 2008-ci ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə başlanan “Bakı Prosesi” global səviyyədə humanizmin ən yüksək dəyərlərini təbliğ etmək üçün təşkil edilmişdir.

Böyük qətiyyətlə qeyd etmək olar ki, bu gün Azərbaycan diplomatiyası keçdiyi bir əsrlik keşməkeşli yolauna layəqətlə nəzər sala və Prezident İlham Əliyevin 2018-ci ildə Qlobal Bakı Forumunda söylədiyi sözlərinin təkrarlaya bilər: “Hesab edirəm ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurucuları müasir Azərbaycanın inkişafının şahidi ola biləydilər, bizimlə fəxr edərdilər. Biz isə onlarla fəxr edirik və həm özümüzə, həm də dünyaya nümayiş etdiririk ki, insanları yalnız müstəqillik dövründə, öz taleyinin sahibi olanda uğura nail olurlar. Bu gün Azərbaycan bunun bariz nümunəsidir”.

ADA Universitetində Azərbaycanın diplomatik xidmətinin 100 illiyinə həsr edilən beynəlxalq konfrans keçirilib

İyulun 8-də ADA Universitetində Azərbaycanın diplomatik xidmətinin 100 illiyinə həsr edilən beynəlxalq konfrans keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ADA Universiteti və Xarici İşlər Nazirliyinin birgə təşkilatlığı ilə keçirilən tədbiri Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirinin müavini, universitetin rektoru, səfir Hafiz Paşayev açdı. O deyib ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti çətin bir

tarixi yol keçib. Həmin illərdə diplomatlarımız ölkəmizin tarixində müstəsna rol oynayıblar. Müasir tariximizə baxsaq, artıq 30 ildir ki, Azərbaycan bu diplomatiyanı həyata keçirir. Müasir diplomatiyamızı da həyata keçirmək asan olmayıb.

Hafiz Paşayev deyib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev ən böyük diplomatımız olaraq, ölkəmizin həyatında müqayisəyəgəlməz rol oynayıb.

Azərbaycan diplomatiyası xeyli uğurlara imza atıb. Xarici ölkələrin Azərbaycanadakı diplomatik missiyalarının sayı 2004-cü ildə iki dəfə artıb. Bu amil ölkəmizin beynəlxalq əlaqələrinin göstəricisidir.

Konfransda çıxış edən Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov Azərbaycan diplomatiyasının bir əsrlik yolu, müsəlman Şərqişində ilk demokratik respub-

lika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə yeni yaranmış respublikanın tanınması istiqamətində atılmış addımlar, cümhuriyyətin süqutundan sonra sovet dövründə Xarici İşlər Komissarlığının fəaliyyəti və nəhayət, müstəqilliyini bərpə edən müasir Azərbaycan Respublikasının təməli Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyuldu və hazırda Prezident İlham Əliyevin müvəffəqiyyətlə davam etdirildi, milli maraqlarımıza əsaslanan dinamik və fəal xarici siyasətimiz barədə danışdı. Nazir ölkəmizin xarici siyasət prioritetlərindən bəhs edib. Bu xüsusda, o, Ermənistan tərəfindən ölkəmizə qarşı davam edən hərbi təcavüzü qeyd edərək Ermənistan-Azərbaycan münafiqşəsinin həllinin xarici siyasətimizin ən əsas prioriteti olaraq qaldığını vurğulayıb.

Konfrans çərçivəsində keçirilən “Azərbaycanın xarici siyasəti: XX əsrdə tarixi inkişaf” adlı sessiyada Türkiyənin sabiq Xarici İşlər naziri Hikmət Çətin, ABŞ-ın Prinston Universitetinin professoru Maykl Reynolds, Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri, Milli Məclisin Beynəlxalq Münasibətlər və Parlamentlərarası Əlaqələr Komitəsinin sədri Səməd Seyidov və ABŞ-ın Corcaun Universitetinin professoru Brenda Şaffer Azərbaycan diplomatiyası və bu sahədə qazanılan uğurlara bağlı fikirlərini bildirdilər.

“Müasir Azərbaycan və xarici siyasət prioritetləri” mövzusunda həsr edilən növbəti panel müzakirələrdə Milli Məclisin deputatı Musa Qasımlı, Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin reisi Leyla Abdullayeva, Avropa Parlamentinin nümayəndəsi Eldar Məmmədov və Avropa Siyasət Mərkəzinin nümayəndəsi Amanda Pol çıxış etdilər.

Azərbaycanın yeni diplomatik nailiyyəti

Əvvəlki 1-ci səh.

Nə idi bu yeni yanaşma:

1. ATƏT və digər beynəlxalq təşkilatların ənənəvi yanaşmalarından fərqli olaraq ilk dəfə Azərbaycan, Ukrayna, Gürcüstan və Moldova ərazisində olan konfliktlərə EYNİ yanaşmanın tətbiqi olunması vacibliyi səhəddə öz əksini tapdı. İndiyə qədər müxtəlif ölkə və təşkilatlar Dağlıq Qarabağ münafiqşəsinin digər münafiqşələrə ayırmıq və xüsusən yaşamaq tətbiq etmək çətinləşməsi və bəhrənin digər təzahürərinə gətirib çıxarıb.

2. Səhəddə formalaşdırılmış danışıqlar formatının dəyişdirilməsinin yolverilməz olduğu birmənalı qeyd edilir. Bu da Ermənistanın son bir ildə qondarma və separatçı Dağlıq Qarabağ rejiminin danışıqlar masasına gətirilməsi çətinləşdirir.

3. Səhəddə münafiqşə ərazisi kimi yalnız AZƏRBAYCANIN göstərilməsi Dağlıq Qarabağ və işğal olunmuş ətraf rayonların Azərbaycan ərazisi olduğunu bir daha təsdiq edir.

4. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul etdiyi 4 qətnamədən sonra ATƏT PA-nın Azərbaycanla olan münafiqşəsinin ölkəmizin ərazi bütövlüyü, suverenliyi

lərində olan münafiqşələrin bu ölkələri SUVERENLİK, ƏRAZI BÜTÖVLÜYÜ və BEYNƏXLALQ SƏVIYYƏDƏ TANINMIŞ SƏRHƏDLƏRİNİN TOXUNULMAZLIĞI prinsipi əsasında nəticə yönümlü danışıqların aparılması çağırış öz əksini tapdı. Bu isə Ermənistanın öz müqəddəratını təyinatına bürünməsinin sui-istifadə etməsinin qarşısını alır.

5. Səhəddə formalaşdırılmış danışıqlar formatının dəyişdirilməsinin yolverilməz olduğu birmənalı qeyd edilir. Bu da Ermənistanın son bir ildə qondarma və separatçı Dağlıq Qarabağ rejiminin danışıqlar masasına gətirilməsi çətinləşdirir.

6. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul etdiyi 4 qətnamədən sonra ATƏT PA-nın Azərbaycanla olan münafiqşəsinin ölkəmizin ərazi bütövlüyü, suverenliyi

və beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığı prinsipi əsasında həll olunmasının vacibliyini rəsmən qeyd etdi. Bu da müddəaların bir daha təzələnməsinin siyasi təsiri və gücü xüsusilə qeyd olunmalıdır.

7. Bu qətnamə ATƏT-in Minsk Qrupunun Dağlıq Qarabağ münafiqşəsinin Helsinki Yekun Aktının prinsiplərinə uyğun - güc tətbiq etməmə, ərazi bütövlüyü və xalqların öz müqəddəratını təyinatına bürünməsinin siyasi təsiri və gücü xüsusilə qeyd olunmalıdır.

8. Bu qətnamə ATƏT-in Minsk Qrupunun Dağlıq Qarabağ münafiqşəsinin Helsinki Yekun Aktının prinsiplərinə uyğun - güc tətbiq etməmə, ərazi bütövlüyü və xalqların öz müqəddəratını təyinatına bürünməsinin siyasi təsiri və gücü xüsusilə qeyd olunmalıdır.

9. Bu qətnamə ATƏT-in Minsk Qrupunun Dağlıq Qarabağ münafiqşəsinin Helsinki Yekun Aktının prinsiplərinə uyğun - güc tətbiq etməmə, ərazi bütövlüyü və xalqların öz müqəddəratını təyinatına bürünməsinin siyasi təsiri və gücü xüsusilə qeyd olunmalıdır.

Bu qətnamə ATƏT PA-nın siyasi məsələlər və təhlükəsizlik komitəsinin hazırladığı və qəbul etdiyi sənəd olduğundan onun mühüm siyasi əhəmiyyəti var.

Qeyd edim ki, ATƏT Parlament Assambleyasının Prosedur Qaydalarının 7-ci hissəsinin 42-ci qaydasına görə qəbul olunmuş bu mühüm sənəd ATƏT-in Nazirlər Şurasına təqdim edilir və eyni yanaşmadan danışıqlarda istifadə üçün tövsiyə olunur. Bu baxımdan qəbul edilmiş yekun qətnamə Dağlıq Qarabağ münafiqşəsinin Azərbaycanın maraqlarını çərçivəsində həlli üçün vacib dəstəkdir.

Dağlıq Qarabağ və işğal olunmuş rayonların ATƏT Parlament Assambleyası iclaslarında intensiv müzakirəsi həm də üzv ölkələrin nümayəndə heyətlərinin Azərbaycan haqqındakı daha çox qəbul etmələrinə səbəb oldu.

Tahir MİRKİŞİLİ, ATƏT Parlament Assambleyasında Azərbaycan nümayəndə heyəti rəhbərinin müavini

ABŞ-ın Sinay sinaqoqunun nümayəndə heyəti Azərbaycan haqqında ətraflı məlumatlandırılıb

İyulun 8-də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsində (DQDK) ABŞ-ın Kaliforniya ştatındakı Sinay sinaqoqunun üzvlərindən ibarət nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib. Bu barədə AZƏRTAC-a DQDK-nin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Dövlət komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı qonaqlara ölkədəki dini durum haqqında ətraflı məlumat verib, Azərbaycanda tolerantlığın və multikulturalizmin çox möhkəm təməli olduğunu, zəngin tarixi ənənələrinin olduğunu qeyd edib. 33-ü qeyri-islam olmaqla 940 dini icmanın dövlət qeydiyyatına alındığını vurğulayan M.Qurbanlı ölkəmizdə əhalinin 96 faizini təşkil edən islam dini ilə yanaşı, digər dinlərə mənsub insanların qarşılıqlı anlaşma, məhriban qonşuluq və əmin-amanlıq şəraitində yaşadıklarını diqqətə çatdırıb. Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münafiqşəsi haqqında danışıq

komitə sədri qeyd edib ki, bu münafiqşə nəticəsində Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını işğal edib, yüz minlərlə azərbaycanlı etnik təmizləməyə, dini zəmində zorakılığa məruz qoyub, tarixi-dini abidələri məhv edib. Azərbaycan haqqındakı ABŞ ictimaiyyətinə çatdırılmasında Sinay sinaqoqunun üzvlərinin iştirak etdiklərini vurğulayan M.Qurbanlı qarşılıqlı əlaqələrin genişlənməsindən məmnunluğunu ifadə edib.

Nümayəndə heyətinin üzvü Yomtovian Aysak Azərbaycan haqqında geniş məlumatla malik olduğunu, multikultural və tolerant mühitin bütün ölkə ərazisində yüksək səviyyədə hökm sürdüyünü, müxtəlif mədəniyyətlərin və dinlərin nümayəndələrinin, etnik azlıqların harmoniya halında, qarşılıqlı hörmət şəraitində yaşadıklarını bildirdi. Sinay sinaqoqunun üzvlərinin dəfələrlə Azərbaycan səfər etdiklərini xatırladan Yomtovian Aysak onların

Azərbaycandan çox yüksək təəssüratla geri döndüklərini bildirdi. O, müxtəlifliyin geniş yayıldığı bir dünyada millətlərin və dinlərin birgə yaşamasını təşviq edən Azərbaycan modelinin öz unikalılığı ilə seçildiyini vurğulayıb. Azərbaycanın tolerantlığın və multikulturalizmin təşviqi istiqamətində oynadığı nümunəvi rolunu xüsusən vurğulayaraq ölkəmizdə qurulmuş sıx dostluq əlaqələrinin önəm verdiklərini bildirdi. Eyni zamanda, ölkəmizdə müxtəlif dinlərin və xalqların dinc birgə yaşayışının, eləcə də uzun əsrlərdən bəri Azərbaycanda mövcud olan yehudi icmasına göstərilən diqqət və qayğının yüksək səviyyədə olmasının böyük rəğbətə qarşılandığını vurğulayıb.

Sonda qonaqlara DQDK-nin ölkəmizdəki dini tolerantlığın müdafiə və maddi-mədəni irsimizə qarşı törədilən erməni vandalizmi haqqında ingilis dilində nəşr etdirdiyi kitabları təqdim edildi.

UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası nominasiyaların təqdimatı ilə davam edib

Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilib

Bakıda UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası iyulun 7-də işini nominasiyaların təqdimatı ilə davam etdirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbiri açan sessiyanın təşkilat komitəsinin sədri, Azərbaycanın Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev ötən 7 günün gərgin müzakirələrlə, qarşılıqlı görüşlərlə və yeni nominasiyaların təqdimatı ilə yadda qaldığını bildirib. Nazir deyib ki, bu gün musiqi ictimaiyyəti çox ağır xəbər alıb. Belə ki, bossa-nova musiqi üslubunun banilərindən biri olan Juan Jilbertu 88 yaşında dünyasını dəyişib. 1931-ci ildə Brazilyada anadan olan gitarçı, müğənni və bəstəkar Juan Jilbertu hələ yeniyetməlik illərindən mahnı oxumağa başlamışdı. Onun debüt "Chega de Saudade" (1959) albomu bossa-nova üslubunun əsasını qoyan səsyazmalardan biri hesab olunur. Juan Jilbertu dünya musiqisinə böyük töhfələr verib.

Sonra Juan Jilbertunun xatirəsinə bir daqiqəlik sükutla yad edilib.

Günün ilk müzakirəyə çıxarılan nominasiyası Portuqaliyanın Mafra saray ansamblı ilə bağlıdır. Əvvəlcə Tarixi Yerlər və Abidələrin Mühafizəsi Şurasının (ICOMOS) hesabatı dinlənib.

Bildirilib ki, 1717-ci ildə inşasına başlanılan bu abidənin tikintisi 1735-ci ildə başa çatıb.

Burada Kralın iqamətgahı, kilisə yerləşib. Roma barokko üslubunda inşa olunan bu bina dünya tarixi memarlığının bənzərsiz nümunələrindəndir.

Maraqlı müzakirələrdən sonra fayl UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına salınıb. Yeni fayl Portuqaliya ilə bağlıdır. Bu dəfə sessiya iştirakçıları bu ölkənin şimalında yerləşən və 600 il yaşı olan "Bom Jesus do Monte" ("Dağların xeyrixah isası") ziyarətgahı ilə bağlı nominasiyanı müzakirə ediblər. Bildirilib ki, ərazidə 20 ildir konservasiya və bərpa işləri aparılır. Müzakirələrin nəticəsi olaraq ziyarətgah Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilib.

Növbəti nominasiya Qədim Pskov abidələri ilə bağlıdır. Məlumat verilib ki, Pskov şəhəri Rusiyanın şimal-qərbində yerləşir. Təqdim olunan nominasiya 18 element özündə əks etdirir. Müzakirələrdən sonra Qədim Pskov abidələri Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilib.

Sonra İspaniyanın "Risko-Raydo mədəni landşaftı və Ban Kanariya müqəddəs dağları" faylı ilə bağlı hesabat dinlənib. Bildirilib ki, bu ərazi Kanar adalarında yerləşir və burada vulkanik süxurlar mövcuddur. Ərazi 9 hektar sahəni əhatə edir. Özünəməxsusluğu ilə seçilən bu ərazi ispan mədəniyyətinin bir hissəsi də hesab edilə bilər.

Bu ərazi arxeoloji sahələri və qayalıqları əhatə edir. Müzakirələrdən sonra bu nominasiya da Ümumdünya İrs Siyahısına salınıb.

Sonra Azərbaycanın "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" adlı növbəti nominasiya müzakirə edilib.

Əvvəlcə Tarixi Yerlər və Abidələrin Mühafizəsi Şurasının hesabatı dinlənib. Bildirilib ki, Şəki şəhəri Azərbaycanın şimal-qərbində, Kiş çayının sol sahilində, dəniz səviyyəsindən 700 metr yüksəklikdə, paytaxt Bakı şəhərindən 370 kilometr məsafədə, Böyük Qafqaz sıra dağlarının cənub ətəklərində, mərkəzi regionlardan uzaqda yerləşir.

Qeyd edilib ki, Şəkiddə yerləşən Xan Sarayı dünya əhəmiyyətli tarix və memarlıq abidəsidir. XVIII əsrdə inşa edilən saray binası şəhərin şimal-şərq hissəsində, qala divarları ilə əhatə olunmuş ərazidə yerləşir. Otuz metr uzunluğunda olan iki mərtəbəli bina 300 kvadratmetr sahəni əhatə edir. Saray altı otaq, dörd dəhliz və iki güzgülu evyandan ibarətdir. Özümdə həm də xalq yaşayış binalarının xüsusiyyətlərini daşıyan saray binası Qafqazda XVIII saray

memarlığının ən gözəl nümunələrindən biri olmaqla, həm də İslam Şərinin memarlıq incilərindəndir. Şəhərin tarixi mərkəzi ilə birlikdə saray 120 hektar ərazini əhatə edir.

Hesabatda Şəki ilə bağlı faylın 2017-ci ildə Polşanın Krakov şəhərində UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 41-ci sessiyasında ölkəmiz tərəfindən təqdim edilən "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" adlı nominasiyanın müzakirə olunduğu diqqətə çatdırılıb.

Müzakirələr zamanı Küveytdən, Anqoladan, Çindən, Bəhreynə, Brazilyadan, İndoneziyadan, Tanzaniyadan, Tunisdən, Qırğızıstandan, Bosniya və Herseqovindən, Uqandadan, Norveçdən, Zimbabvedən, Burkina-Fasodan, İspaniyadan, Qvatemaladan, Avstraliyadan olan nümayəndələr bu nominasiyanın Ümumdünya İrs Siyahısına salınmasını vacibliyini vurğulayıblar.

Azərbaycan nümayəndəsi çıxış edərək bildirib ki, nominasiya altı ildir yerli və beynəlxalq ekspertlər tərəfindən dəyərləndirilib. ICOMOS-un tövsiyələrindən irəli gələn məsələlərlə bağlı ciddi işlər görülüb. Yeni idarəetmə strukturu formalaşdırılıb və bir sıra qərarlar qəbul olunub.

Müzakirələrdən sonra "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" adlı nominasiya UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına salınıb.

Günün ikinci yarısında sessiyada əvvəlcə ICOMOS İtaliyanın "Konelyano və Valdobbiadeneda Prosecco təpələri" ilə bağlı faylı təqdim edib. Ölkənin şimalında yerləşən bu ərazi 90 min hektar sahəni əhatə edir. Müzakirələrin nəticəsi olaraq nominasiya Ümumdünya İrs Siyahısına salınıb.

Növbəti nominasiya ABŞ-in təqdim etdiyi Frank Loyd Rayt arxitekturası ilə bağlıdır. Bildirilib ki, amerikalı memar Frank Loyd Rayt tə-

rəfindən XX əsrin əvvəllərində inşa olunan bu binalar memarlığın ən gözəl nümunəsidir. Memarlıq nümunəsi 8 mülkdən ibarətdir. Nominasiya təşkilatın 40-cü sessiyasında müzakirə olunub və bəzi tövsiyələrə geri qaytarılıb. Ötən müddət ərzində verilən tövsiyələrin icrası ilə bağlı işlər görülüb. Müzakirələrdən sonra bu nominasiya da Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilib.

Yamaykanın təqdim etdiyi "Port-Royal şəhərinin dəniz altında qalmış qalıqları" ilə bağlı nominasiya müzakirə edilib. Qeyd edilib ki, 1692-ci ildə baş verən zəlzələ nəticəsində şəhər dağılıb və tədricən dənizin altında qalıb.

Sonra Panamanın təqdim etdiyi nominasiya müzakirə edilib. Qeyd edilib ki, nominasiya Panama kanalı boyu müstəmləkə dövrü arxeoloji nümunələrini əhatə edir. Bu arxeoloji nümunələr arasında dəniz quldurları tərəfindən dağıdılan qədim Vyexo şəhəri var. Bu şəhər Sakit okeanı boyunca salınan ilk Avropa tipli şəhərdir.

Yamayka və Panamanın təqdim etdiyi hər iki nominasiya müzakirələrdən sonra növbəti sessiyayaqədər təxirə salınıb.

Sessiya UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısında olan mədəni sahələrin hüddurlarının dəyişdirilməsi ilə bağlı məsələlərə baxılması ilə davam edib.

UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası davam edib

29 irs nümunəsi UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına salınıb

Bakıda UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası iyulun 8-də öz işini davam etdirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbiri açan sessiyanın təşkilat komitəsinin sədri, Azərbaycanın Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev iştirakçılara plenar iclasdan əvvəl keçirilmiş Büro iclası barədə məlumat verib. Bildirib ki, Büro iclasında bu günlər ərzində görülən işlər, qəbul edilən qərarlar müzakirə edilib. Sessiyaya təqdim edilmiş qərar layihələri, üzv dövlətlər tərəfindən edilən əlavə və düzəlişlər müzakirə olunaraq gündəliyə salınıb.

Nazir bildirdi ki, ötən müddətdə Bakı sessiyasında 29 nominasiya UNESKO-nun siyahısına salınıb, bir fayl geri götürüldü. Bununla da UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısında yer alan mədəni irs nümunələrinin sayı 1121-ə çatıb.

Sonra gündəlik üzrə məsələlərə baxılıb.

Keniyanın 2001-ci ildə UNESKO siyahısına salınmış Lamu şəhərinin vəziyyəti müzakirə olunduqdan sonra qərar düzəlişlərin edilməsi gələn sessiyayaqədər təxirə salınıb.

"Tarixi şəhərlərdə turizm" ilə bağlı Beynəlxalq Memarlar İttifaqının (BMI) Azərbaycan da daxil olmaqla konfransında qaldırılan məsələlər barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, BMI bununla bağlı xüsusi təlimat hazırlayıb.

Sonra Mədəni Mülkiyyətin Mühafizəsi və Bərpasının Öyrənilməsi üzrə Beynəlxalq Mərkəzin (ICCROM) nümayəndəsi hesabatla çıxış edib. Hesabatda üzv dövlətlər, məşvərətçi orqanlar ilə əməkdaşlığın müsbət təsirlərindən söz açılıb. Məruzəçi qeyd edib ki, ekspertlər təbii fəlakətlərin idarə olunması, iqlim dəyişikliyinə qarşı müdafiə işləri və mədəniyyət abidələrinə təsiri azaltmaq üzərində çalışırlar.

lumat verilib və gənclərin bu işə cəlb olunmasının vacibliyi qeyd edilib.

UNESKO-nun Ümumdünya İrsi Mərkəzinin direktoru xanım Mithel Rössler səsləndirilmiş fikirləri yekunlaşdıraraq bildirdi ki, əgər bütün ölkələr bu qərarları və sahələrin idarə olunmasına qoşulsalardı iş rahat, nailiyyətlər çox olar.

Xırdə düzəlişlərə sonra qərar qəbul edilib.

Bildirilib ki, hazırda UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısında 1121 nominasiya yer alır. Bunlardan 869-u mədəni, 213-ü təbii, 39-u qarıncıq irs nümunəsidir. Bakıda Afrika, ərəb ölkələri, Avropa və Şimali Amerikaya məxsus ümumilikdə 29 irs nümunəsi siyahıya salınıb. Bir fayl geri götürüldü, biri isə qəbul edilməyib. Bildirilib ki, gələn il keçiriləcək 44-cü sessiyada 160-dan çox sahənin siyahıya daxil edilməsinə baxılacaq.

Növbəti sənəd "Təhlükə altında olan dünya irs siyahısı" barədədir. Qərar layihəsində diqqətə çatdırılıb ki, sessiyada Çindəki Humberstone və Santa Laura duz mədəni və Betlehem kilsəsi (Fələstin) təhlükə gözləyən abidələr siyahısından çıxarılıb.

Xanım Rössler əlavə olaraq deyib: "Dünya mədəni və təbii irsinin qorunması haqqında Konvensiyaya (1972) əsasən, Dünya İrs Mərkəzinə maddi yardım edilərsə, biz yoxsul ölkələrdə abidələrin qorunması üçün maliyyə dəstəyi göstərə, bu yolla da təhlükə gözləyən abidələr siyahısını təzələyərək qısalda bilərə bilərik. Həqiqətən də ələ ölkələr var ki, maliyyə çətinlikləri üzündən öz abidələrini bərpa

edə, illərlə təhlükə siyahısından çıxara bilmirlər".

Mövzu müxtəlif aspektlərdən geniş müzakirə edilib. Müzakirələrdən sonra təklif edilən dəyişikliklər qərar layihəsinə əlavə olunub.

Günün ikinci yarısında üzv dövlətlər il Ümumdünya İrs Komitəsi və məşvərətçi orqanlar arasında əməkdaşlığın protokolu, prosessual qaydalarına dair yeni qərar layihəsi müzakirə edilib. Əsas müzakirə mövzusu komitənin növbəti sessiyasında müzakirəyə çıxarılaçaq nominasiya ilə bağlıdır. Vurğulan ki, bununla bağlı son məlumatlar gələn il fevralın 28-dək məşvərətçi orqanlara çatdırılmalıdır. Nümayəndə heyətləri qərar layihəsinə əlavə edilmək üçün səmərəli təkliflər irəli sürüblər. Bənd-bənd müzakirə edilən qərar qəbul edilib.

Müzakirə edilən ikinci layihə Asiya, Afrika, ərəb dövlətləri qrupu, Karib dənizi ölkələri, Avropa və Şimali Amerika üzrə hesabatların dinlənilməsi ilə bağlıdır. İlk hesabatı Çin təqdim edib. Asiya və Sakit okean regionunda təhlükə altında olan məkanların ziyarət edilməsi və seminarların keçirilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Ardınca da Afrika və ərəb dövlətləri qrupunun hesabatları dinlənilib. Natiqlər gərgin işləri kifayət qədər geniş əhatə etdikləri üçün hesabatlar irad bildirilmədən qəbul edilib. Ərəb qrupu üzrə məruzəçi hərbi münaqişələrdən əziyyət çəkmiş Liviya, Suriya və İraqdakı abidələrlə bağlı xüsusi monitorinqlərin aparıldığını bildirdi. Karib və Latin Amerikası ölkələri üzrə məruzədə

regionda baş vermiş təbii fəlakətlərin nəticələrinin öyrənilməsi, mədəni risk qrupuna daxil olan məkanların nəzərdən keçirildiyi vurğulanıb.

Avropa və Şimali Amerika regionu üzrə hesabat məruzəsində isə bildirilib ki, onlar 39-cu sessiyada qəbul edilmiş tədbirlər planı üzrə öz fəaliyyətlərini davam etdiriblər. Sonra katiblik bir il ərzində görülmüş işlər, mühüm sənədlərin alt regionların işlək dilə tərcümə edilməsi barədə məlumat verib. Hesabatlara əlavələr olmadığı üçün müzakirəsi qəbul edilib.

Ümumdünya İrs Komitəsi və məşvərətçi orqanların hazırladığı növbəti sənəd mədəni sahələrin siyahıdan çıxarılması prosedurlarının təkmilləşdirilməsinə həsr olunmuşdu. Hesabat dinləndikdən sonra Norveç, Burkina-Faso, Azərbaycan nümayəndələri öz fikirlərini bildirdilər. Sənəd qeyd-şərtsiz qəbul edilib.

İclasın sədri Əbülfəs Qarayev müzakirə olunan növbəti məsələni elan etdikdən sonra qarışıq nominasiyaların siyahıya daxil edilməsi üzrə proseslərdə irəliləyiş haqqında Ümumdünya İrs Komitəsi ilə ICOMOS-un birgə təqdimatı dinlənilib. Təkliflər nəzərə alınmaqla sənəd qəbul edilib.

Günün sonuncu təqdim edilən sənədi Ümumdünya İrs Komitəsinin siyasi sənədlər toplusu ilə bağlıdır. Bu toplusun onlayn variantı Koreya Respublikasının maliyyə dəstəyi ilə hazırlanıb. Sənəd təsdiq olunub.

Sessiya işini bu gün davam etdirəcək.

Milli mədəniyyətimizin daha bir təntənəsi

Azərbaycanın maddi mədəniyyət abidələri UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısında böyük yer tutur. Mühüm irs nümunəsi Şəki Xan Sarayıdır. Qobustan qayaüstü rəsmləri, muğam, Şərur yalısı və başqa maddi-mənəvi irsimizin UNESKO siyahısına daxil edilməsi, ilk növbədə Azərbaycanın qədim və zəngin mədəniyyətə malik olmasının mühüm bir göstəricisidir. Bu il Şəki Xan Sarayının UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi, Şəki Xan Sarayı memarlığı üslubuna və orijinal naxışlarına görə

dünya mədəniyyətinin nadir incilərindən biridir. Şəki Xan Sarayının UNESKO-nun Ümumdünya İrs

Siyahısına daxil olması münasibətilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xalqı təbrik etməsi ölkəmizdə milli mədəniyyətin inkişafına dövlət səviyyəsində göstərilən böyük qayğıyı və diqqəti yüksək səviyyədə ifadə edir. Ölkə rəhbərimizin Şəki Xan Sarayı ilə əlaqədar verdiyi diqqətə qiyət həm də müstəqil Azərbaycan dövlətinin ölkəmizi dünyaya tanımaq istiqamətində apardığı işi daha bir nümunəsidir.

Hesab edirəm ki, bu hadisə həm də Azərbaycan diplomatiyasının böyük uğurudur. Şəki Xan Sarayı kimi

nadir mədəniyyət abidəsinin UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısında yer alması eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin bu istiqamətdə həyata keçirdiyi ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlərin qanunauyğun nəticəsidir.

Bütövlükdə bu böyük hadisə Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artmasına və milli mədəniyyətimizin dünya miqyasında tanınmasına layiqli töhfədir.

İsa HƏBİBƏYLİ,
akademik, Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri

Şəki Xan Sarayı bəşəriyyətin mədəni irsinə çevrildi

UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin bu qərarı Azərbaycanın mühüm beynəlxalq uğurudur

Əvvəli 1-ci sah.

Prezident İlham Əliyev də bu mötəbər təşkilatla əlaqədar inkişaf etdirilməsinə daim böyük diqqətə yanaşır. 2004-cü ilin sentyabr ayında Azərbaycanın UNESKO yanında Daimi Nümayəndəliyi təsis edilib. 2006-cı ildə isə ölkəmiz UNESKO-nun "Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması haqqında" Konvensiyasını təsdiq edib.

Bu gün Azərbaycanla UNESKO arasında six əməkdaşlıq münasibətləri mövcuddur. Bu qurumla əlaqələrin son illərdə yüksələn xətlə inkişafında, möhkəmləndirilməsində, milli-mədəni irsimizin UNESKO xətti ilə bütün dünyada təbliğində Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın xidmətləri isə əvəzsizdir. Mehriban Əliyevanın sayəsində UNESKO ilə daha da güclənən əməkdaşlığın nəticəsində Azərbaycanın qədim və zəngin mədəniyyəti milli çərçivədə beynəlxalq səviyyəyə çıxaraq Ümumdünya mədəniyyətinin bir hissəsinə çevrilib. Mehriban Əliyeva uzun illərdir ki, ölkəmizin mədəni irsinin təbliğini, onun milli və regional səviyyələrdə mühafizəsinin təmin olunması sahəsində böyük xidmətlər göstərir. Mehriban xanım Əliyevanın səyləri nəticəsində Azərbaycanın irs nümunələri UNESKO-nun müvafiq siyahılarında yer almaqdadır.

Mehriban Əliyevanın Azərbaycan mədəniyyətinin qorunmasına və təbliğinə

verdiyi töhfələr UNESKO tərəfindən daim yüksək qiymətləndirilib. 2004-cü il avqustun 13-də Mehriban Əliyevanın Şəki Xan Sarayı ilə əlaqədar verdiyi diqqətə qiyət həm də müstəqil Azərbaycan dövlətinin ölkəmizi dünyaya tanımaq istiqamətində apardığı işi daha bir nümunəsidir.

Hesab edirəm ki, bu hadisə həm də Azərbaycan diplomatiyasının böyük uğurudur. Şəki Xan Sarayı kimi

UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 24-cü sessiyası çərçivəsində bu siyahıya daxil edilib. "Qobustan Qaya Sənəti Mədəni Landşaftı" irs nümunəsi isə 2007-ci ildə Yeni Zelandiyada keçirilən sessiyada sözlükdən siyahıya salınıb. "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin də UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi ilə Azərbaycanın bu sahədə olan mədəni və maddi irs nümunələrinin sayı artdı. Xatırladaq ki, həmçinin xalqımızın mədəni irsinin 13 nümunəsi UNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısında yer alır.

Bu mühüm hadisə ilə əlaqədar Prezident İlham Əliyev xalqımızı təbrik edib. "Şəkinin tarixi mərkəzində keçmişimizdə təccassüm etdirən Şəki Xan Sarayı, karvansaralar, məscid və minarələr, qədim körpülər, sənətkarlıq emalatxanaları və yaşayış evləri bu gündən etibarən təkcə xalqımızın deyil, bəşəriyyətin mədəni irsi hesab olunur. UNESKO tərəfindən "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin Ümumdünya İrsi elan edilmə-

si münasibətilə bütün Azərbaycan xalqını təbrik edirəm", - deyə dövlət başçısının tebrikində bildirilib.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva da Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzinin UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi münasibətilə rəsmi "Instagram" sahifəsində etdiyi paylaşımında bu tarixi hadisə münasibətilə bütün xalqımızı səmimi qəlbədən təbrik edib.

Qeyd edək ki, "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin də UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi prosesi heç də asan olmayıb. Artıq ildir ki, Azərbaycan bu sənədi hazırlayaraq müvafiq beynəlxalq təşkilatlara təqdim edib. İlk mərhələdə onların təhlili müsbət nəticələnməyib. Lakin ölkəmizin gətirdiyi sübutlar və Prezidentin bu məsələ ilə bağlı imzaladığı sərəncamın icrası UNESKO Ümumdünya İrs Komitəsi tərəfindən bu qərarnı verilməsinə əsas rol oynayıb.

Beləliklə, Ümumdünya İrs Komitəsinin Bakıdakı son qərarları ilə UNESKO-da adı keçən Azərbaycanın mədəni irs nümunələrinin sırasına biri də daxil oldu. Artıq öz tarixi memarlıq nümunələri ilə fərqlənən Şəki şəhəri və Xan Sarayı bəşəriyyətin mədəni irsinə çevrildi. Bu, Azərbaycanın mühüm beynəlxalq uğuru və bütövlükdə ölkəmizin mədəni irs tarixində böyük hadisədir.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Azərbaycan sülh mədəniyyətinin nümunəsidir

Bakıda keçirilən mötəbər beynəlxalq tədbir bunu bir daha dünyaya göstərdi

Əvvəlki 1-ci səh.

Bunlarla yanaşı, belə möhtəşəm tədbirlərə, layihələrə uğurla imza atan Azərbaycan daha bir kontrastın məkanı olduğunu təsdiqləyir: *bütün dünya ictimaiyyətinin gözü qarşısında işgala, ədalətsizliyə, ikili standartlara məruz qalan, 1 milyon qaçqın olan bir ölkə dünyaya yorulmadan sülh, əmin-aman əməkdaşlıq təklifləri verir və hər addımında özünün də belə bir mədəniyyətin daşıyıcısı olduğunu təsdiq edir.*

Ümumbəşəri irsin bir parçası

İstər özünün coğrafi mövqeyinə, istərsə də qədimliyinə görə Azərbaycanın kifayət qədər zəngin və maraqlı tarixi var. Bu tarixin özünəməxsus bir cəhəti də odur ki, keçmişdə mərhələlərə, dəyişən siyasi formasiyalara, kimliyinə zaman-zaman bu xalqın milli təfəkkürünü dəyişdirmək istəyinə baxmayaraq, bunlar hamısı üst qatda, qabırqada qalıb, dərinədə, mahiyyətdə isə Azərbaycanın sabit milli kimliyi həmişə qorunub saxlanıb. Bu kimliyin qorunmasında, tanınmasında isə mədəniyyət aparıcı amillərdən biridir.

Mədəniyyətdə sabit bir qanunauyğunluq müşahidə etmək olur: tarix və müasirlik eyni məqamda özünü göstərməyə çalışır. Başqa sözlə desək, Azərbaycan kiçik və gənc dövlət olsa da, özünü nəinki müdafiə etmək, eyni zamanda "yumşaq güclə" qarşdakına təsir göstərmək qüdrətindədir. Məsələn, muğamın daxilədən, tarixi köklərindən qaynaqlanan gücünü, təsir dairəsini, ehtiva etdiyi həqiqətin miqyasını nəzərə alsaq, cəsarətlə onu Azərbaycanın "yumşaq gücü" adlandırmaq olar. Azərbaycan müharibə şəraitində olan bir dövlət olsa da, dünyanın diqqətini özünə humanitar yardımlar istəməklə deyil, bir-birinin arıncına təşkil etdiyi mədəni hadisələrə cəlb edir. UNESCO-nun 43-cü sessiyasında Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva deyəndə ki, "Dünyanın mədəni irsinin qorunması Azərbaycanı UNESCO arasında əməkdaşlığın əsas istiqamətlərindən biridir", o, Azərbaycanın həm də dünyanı qorumaq missiyasını öz üzünə götürdüyünü bəyan etdi.

Biz muğamı dəyərlərin qoruyucusu kimi təsadüfən xatırlatmadıq. Məsələ burasındadır ki, düşüncə qatında qorunmayan dəyərlər hər nə qədər üzde qorunsa da, içdən çürüyə, çökə bilər ki, bu da son nəticədə millətin özünü mühəviyəyə gətirə bilər. Əslində hər millətin bir qoruyucu "qüvvəsi" var. Əhəmiyyətli haldır ki, millətin çətin durumlarında - aldığı xarici təsirlərdən aşınma təhlükəsi ilə üz-üzə olanda, daxilədə düşüncə və mədəniyyət böhranı yaşayanda məhz belə qoruyucu qüvvəyə müraciət edilir, bir növ onu sipər edirlər. Muğam məhz belə bir funksiyalı daşıyıcısıdır.

dir. Bu taktika o dərəcədə güclüdür ki, qarşdakı xalqla nənəlik sakit və xoş ünsiyyət qurmaq, həm də onu təcridən öz təsiri altına almaq mümkündür. Vacib bir faktla dediyimizi əsaslandırmaq.

Azərbaycan çoxmillətli, çoxmədəniyyətli bir dövlətdir. Deyilənlərdən belə məlum olur ki, Azərbaycan öz ərazisində zordan, fiziki qüvvədən istifadə etmədən, məhz dialoqlara müraciət etməklə, öz daxili müxtəlifliyi gücə çevirir. Əhəmiyyətli bir məqamı təkrar vurğulayaq ki, *Azərbaycan mədəniyyətinin nüvəsi - lider təfəkkürün yaratdığı mədəniyyət kifayət qədər güclü olduğuna görə, əsrlər boyu o, öz üzünə yeni qatların qəlməsinə şərait yarada bilib.* Coğrafi ərazisi işğallara məruz qalıb, imperiyaların tərkibinə qatılıb, bir neçə dinə evsahibliyi edib və bütün bunlara baxmayaraq öz milli kimliyini qoruya bilib. Zahirə təzyiqlər onun mədəniyyətində nəinki əks olunmayıb, əksinə, onu zənginləşdirə bilib, hətta özü də başqa mədəniyyətə təsir etmək qüdrətinə çatıb. Belə nəticə çıxartmaq olar ki, mədəniyyət tarixi kimliyi formalaşdırın başlıca cəhətlərdən olduğuna görə, onun güclü olması milli təfəkkürün də güclü olmasına dəlalət edir.

Sabit və özünə güvənən mədəniyyət artıq gücdür. Azərbaycan nail olduğu belə bir gücün təbii ki, ətrafına da göstərir. Başqa sözlə desək, Azərbaycan kiçik və gənc dövlət olsa da, özünü nəinki müdafiə etmək, eyni zamanda "yumşaq güclə" qarşdakına təsir göstərmək qüdrətindədir. Məsələn, muğamın daxilədən, tarixi köklərindən qaynaqlanan gücünü, təsir dairəsini, ehtiva etdiyi həqiqətin miqyasını nəzərə alsaq, cəsarətlə onu Azərbaycanın "yumşaq gücü" adlandırmaq olar. Azərbaycan müharibə şəraitində olan bir dövlət olsa da, dünyanın diqqətini özünə humanitar yardımlar istəməklə deyil, bir-birinin arıncına təşkil etdiyi mədəni hadisələrə cəlb edir. UNESCO-nun 43-cü sessiyasında Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva deyəndə ki, "Dünyanın mədəni irsinin qorunması Azərbaycanı UNESCO arasında əməkdaşlığın əsas istiqamətlərindən biridir", o, Azərbaycanın həm də dünyanı qorumaq missiyasını öz üzünə götürdüyünü bəyan etdi.

Biz muğamı dəyərlərin qoruyucusu kimi təsadüfən xatırlatmadıq. Məsələ burasındadır ki, düşüncə qatında qorunmayan dəyərlər hər nə qədər üzde qorunsa da, içdən çürüyə, çökə bilər ki, bu da son nəticədə millətin özünü mühəviyəyə gətirə bilər. Əslində hər millətin bir qoruyucu "qüvvəsi" var. Əhəmiyyətli haldır ki, millətin çətin durumlarında - aldığı xarici təsirlərdən aşınma təhlükəsi ilə üz-üzə olanda, daxilədə düşüncə və mədəniyyət böhranı yaşayanda məhz belə qoruyucu qüvvəyə müraciət edilir, bir növ onu sipər edirlər. Muğam məhz belə bir funksiyalı daşıyıcısıdır.

Sərhədlərin göstəricisi onun mədəniyyətidir

Azərbaycan mədəniyyətinin tarixinə nəzər salsaq görürük ki, kifayət qədər geniş coğrafiyaya malikdir. Öz mədəni inkişafını hərbi işğallarla, müstəmləkələrlə möhkəmləndirən Qərbdən fərqli olaraq Azərbaycan heç vaxt başqa bir xalqın mədəniyyətinə nə nüfuz etmir, nə də onu dəyişdirmək kimi bir missiyanı öz üzünə götürmür. Düzdür, özü işğallara, müdaxilələrə məruz qalanda cavab verməli olub, bu zaman da əsas məqsədi özünü qorumaq olub.

İstər hunların tarixindən, istərsə də "Dədə Qorqud" dastanından belə məlum olur ki, qədimdə oxunub çatdığı, atının dirəyininin deydiyi yeri elin igid oğulları Vətən deyib qoruyarmışlar. Dövr dəyişib, silahın yerini söz, qələm alıb, ancaq taktika dəyişməyib. Bu gün dünyada Azərbaycan adına məxsus, yaxud onun adı ilə assosiasiya yaradan hər mədəniyyət abidəsi Azərbaycanın sərhədlərinin göstəricisidir. Burada incə bir məqam var. Belə ki, bir vaxt mədəniyyət bu gün yaradılır, sabah üçün tarix olsun deyə, bir də vaxt artıq mövcud olan, lakin unudulmaqda olan tarix bərpə edilir. Bunlara əsaslanaraq Azərbaycanın "sərhədlərini" təyin etməyə cəhd edək.

Bir hadisənin mərkəz nöqtəsi nə qədər güclü olarsa, ondan yayılan dalğalar da bir o qədər geniş olar. Vacib faktlardan biri də həmin mərkəz nöqtənin - nüvənin daim aktiv olmasıdır. Eyni prinsipilə mədəniyyətə baxsaq, belə nəticə çıxarmaq olar ki, hər nə qədər milli təfəkkür, milli kimlik güclü olarsa, onun yaratdığı mədəniyyətin əks-sədası da bir o qədər uzağa gedər. Məlum olduğu kimi, millətin tarixi yaddaşını əks etdirən mədəniyyət abidələri mərkəzdə yerləşir və

bura əsasən daş abidələr daxildir. Tikili, yeni daşla əks etdirilmiş mədəniyyət daha uzunömürlü, göz önündə duran bir nümunədir. Onu yaratmaq da, qorumaq da daha uzun və zəhmətli bir prosesdir. Məsələn, daş qoçlar, qəbirüstü abidələr, tarixi binalar müəyyən mədəniyyət qurmaq prosesinin bir hissəsidir. Burada daha çox milli tarix, ənənə, tarixi yaddaş böyük rol oynayır. Yeni onlar artıq oturuşmuş, sabitləşmiş tarixin, mədəniyyətin inkişafıdır. Aktiv mərkəzin hər mərhələsinin öz daş yaddaşı vardır və tarix beləcə əsrlərcə davam edir. Məhz bu səbəbdən hər hansı xalqın tarixini təhrif etmək, hətta silmək istəyəndə ilk növbədə onun daş abidələrini - tarixi yaddaşını məhv edirlər, çünki onları dəyişdirmək mümkün deyil. Ya onları mənimləməyə, ya da məhv etmək lazımdır. Və əksinə: tarixi yaddaşı daim aktiv saxlamaq üçün onun mədəni abidələrinə diqqət və qayğı göstərilməlidir.

Azərbaycan kifayət qədər qədim bir diyardır və xalqının öz genofondu var. Təbii ki, zaman-zaman bu genofondu da dəyişdirmək, məhv etmək kimi niyyətlər olmuş və hələ də var. Belə düşünmək olar ki, bunun qarşısını almağı bacaran düşüncə sahibləri sadəcə xalqın mədəniyyətinin nüvəsini qorumaq və daim aktiv saxlamalıdır. Xalqın eposlarının, şair və yazıçılarının, mədəniyyət və incəsənət nümunələrinin qorunması, hətta bu işə beynəlxalq təşkilatları qoşmaq kifayət edib ki, o nüvə salamat qalsın.

Azərbaycanın milli irsinin - tarixi yaddaşının qorunması, təbliğ olunması və bununla da mərkəz nöqtənin daim aktiv saxlanması dövlətin bilavasitə prioritet sahələrindən biridir. Belə olan halda bu mədəniyyətin yayılan "dalğaları"nın geniş olması təəccüblü deyil və bunun bariz nümunəsini yene də Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətində və dəstəyində izləmək mümkündür. Onlardan bir neçəsini xatırladığımızda: 2006-cı ildə Gürcüstanın Tiflis şəhərində Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətlərinin - Mirzə Şəfi Vazehinin, Mirzə Fətəli Axundzadənin, Həsən bəy Ağayevin və Fətəli xan Xoyskinin qəbirüstü abidələri yenidən quruldu, xiyaban salındı, 2012-ci ildə Moskvanın M.I.Rudomino adına Ümumrusiya Dövlət Xarici Ədəbiyyat Kitabxanasının atriumunda Mirzə Fətəli Axundzadənin abidəsi, 2012-ci ildə Romanın məşhur parkı olan Villa Borjosedə Nizami Gəncəvinin heykəli qoyuldu. Bu addımlar bir növ Azərbaycanın mədəniyyət tarixinin dünyanın fərqli məkanlarında "dayaq nöqtəsi" qurulur. Ancaq bu fəaliyyətin həm də başqa bir istiqaməti var. Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasında Mehriban Əliyeva dedi: "Azərbaycanın UNESCO-nun dəyərlərinə və ideallarına bağlılığı onun milli hüddüdlərindən kənarında da öz təzahürünü tapır. Son 10 il ərzində dünya mədəni irsin qorunması sahəsində apardığımız fəaliyyətin coğrafiyası geniş olmuşdur". Söhbət 2007-ci ildə Parisdə Versal Sarayının parkındakı ümumbəşəri abidələrin, 2008-ci ildə Luvr Müzeyinin, 2011-ci ildə İkinci Dünya müharibəsi zamanı yarımlaşmış və dağıdılmış Berlin qəsirinin, Vatikanda kateqorikalarının, 2013-cü ildə Roma Kapitolini Müzeyinin "Filosoflar zalı"nın, Gürcüstanda, Hollandiyada, Misirdə, Pakistanda, Rumınyada, Rusiya Federasiyasında bir sıra məktəblərin bərpası və ya əsaslı təmirindən gedir. Bütün bunlar, Mehriban xanımın da dedi-yədi kimi, "fəaliyyət coğrafiyası" ilə yanaşı, Azərbaycanın "sərhədlərini" də genişləndirir.

* * *

Bir dövlətin müstəqilliyini təsdiq edən onun kimliyi, bu kimliyin göstəricilərindən biri isə özünün əsrlər boyu var olan mədəniyyəti üzərində yeni qatları gətirmək bacarığıdır. Başqa sözlə desək, həm kökünü qoruyub, həm də dövrə ayalaşmaq, ən cəsarətli layihələrə imza atmaq üçün xalqın sabit milli təfəkkürü və kimliyi olmalıdır. Bu, birgünlük əməl, yalnız bir dəfə atılan addım deyil. Bu, əsrlər boyu davam edən bir prosesdir.

Nəhayət, çox əhəmiyyətli bir faktı da vurğulayaq: hər nə qədər Azərbaycan ədalətsizliyə, aqressiyaya məruz qalsın, heç vaxt sülhsevər simasını itirməmişdir. Bəlkə də bu səbəbdən, o, su və atəşi özündə vəhdət halında saxlaya bilən bir məkandır və daim öz kimliyini, milli identikliyi qorumağı bacarır. Axi, mədəniyyətin inkişafı üçün sülh başlıca şərtidir. Bu gün sabah üçün tarixdir. Deməli, bu gün ele yazılmalıdır ki, gələcək nəsillər üçün oxumalı və fəxr etməli səhifələrə çevrilsin.

Könül BÜNYADZADƏ, AMEA-nın müxbir üzvü

Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzinin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına salınması mühüm hadisədir

Ümumdünya İrs Komitəsi Azərbaycandan artıq üçüncü nominasiyasını qəbul edib. Bu gün Şəki şəhərinin tarixi hissəsi və Şəki Xan Sarayı UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına salımb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri iyulun 7-də UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasında "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" nominasiyası qəbul olunduqdan sonra jurnalistlərə açıqlamasında Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev deyib.

Bu prosesin asan başa gəlmədiyini qeyd edən nazir bildirdi: "Altı ildir ki, Azərbaycandan ekspertlər bu sənədi ha-

zırlayaraq müvafiq beynəlxalq təşkilatlara təqdim edib. İlk mərhələdə onların təhlili kifayət qədər müsbət olmayıb. Lakin Azərbaycanın getirdiyi sübutlar və dövlət başçısının məsələ ilə bağlı imzaladığı sərəncamın icrası bu qərarın verilməsində müsbət rol oynayıb".

Əbülfəs Qarayev Azərbaycanın UNESCO ilə əlaqələrinin inkişafında Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın xüsusi rolunun olduğunu deyib: "Fürsətdən istifadə edərək Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkürümü bildir-mək istəyirəm".

Nazir bildirdi ki, Şəki şəhərinin tarixi hissəsi və Şəki Xan Sarayının UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına salın-

ması xalqımızın mədəni irs tarixində mühüm hadisədir.

Qeyd edək ki, nazir Əbülfəs Qarayev sessiyada qərar qəbul olunduqdan sonra çıxış edərək Azərbaycan hökuməti adından sessiya iştirakçılarına təşəkkürünü bildirərək deyib: "Biz bu məsələ ilə bağlı edilən tövsiyələri və müvafiq öhdəlikləri yerinə yetirəcəyik. Bu məsələdə dəstək göstərdiklərinə görə Ümumdünya İrs Komitəsinə üzv dövlətlərə, ICOMOS-a təşəkkür edirəm".

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elxan Usubov da muzakirə zamanı qeyd olunan bütün fikirlərin nəzərə alınacağını deyərək sessiyaya minnətdarlığını bildirib və hamını Şəkiyə dəvət edib.

Mariya EDİLEUZA: "Şəki ilə bağlı qərarın qəbul olunduğu sessiyaya sədrlik etmək mənim üçün şərəf idi"

Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzinin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına qəbul olunduğu sessiyaya sədrlik etmək mənim üçün böyük şərəf idi. Bu mədəni irs nümunəsinin Ümumdünya İrs Siyahısında yer alması Azərbaycan xalqının dünya mədəniyyətinə verdiyi töhfəyə beynəlxalq səviyyədə verilən qiymətdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Braziliyanın UNESCO-dakı daimi nümayəndəsi Mariya Edileuza söyləyib.

Bu münasibətlə xalqımızın təbrik edən qonaq və Azərbaycanın böyük uğuru kimi dəyərləndirib. "Qədim tarixə malik Şəki Böyük İpək Yolu üzərində yerləşən mühüm sənət və ticarət mərkəzi olub. Şəki Xan Sarayı təkcə Azərbaycanın deyil, bəşəriyyətin mədəni irsi hesab olunur", - deyə o əlavə edib.

Samira əl-MUSA: "Şəkinin Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi Azərbaycanın böyük uğurudur"

UNESCO-nun Bakı sessiyası yüksək səviyyədə təşkil olunub. Ölkəmizin sessiyaya uğurla sədrlik etməsi Ümumdünya İrs Komitəsinin işinə öz töhfəsini verir. Buna görə Azərbaycan hökumətinə təşəkkür edirəm.

O, tədbirin dünya ölkələrinin tarixi və mədəni irsinin təbliği və təşviqi baxımından əhəmiyyətli rol oynadığını söyləyib.

Omanlı nümayəndəsi sessiya çərçivəsində Qız qalası, Şirvanşahlar sarayında olduğunu və bu tarixi abidələrin ondan böyük marağ doğurduğunu deyib.

Qonaq, həmçinin Şəki şəhəri ilə bağlı nominasiyanın Ümumdünya İrs Siyahısına daxil olması münasibətlə xalqımızı təbrik edib. Bildirdi ki, bu, Azərbaycanın tarixi irsinin qorunub saxlanılması və gələcək nəsillərə ötürülməsi baxımından böyük uğurdur.

"China Daily" qəzeti Şəkinin tarixi mərkəzinin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsindən yazır

Çinin nüfuzlu "China Daily" qəzeti UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin Bakıda keçirilən 43-cü sessiyasının növbəti iclasında Azərbaycanın Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzinin Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi barədə xəbər yayıb.

Xəbərdə qeyd olunur ki, Böyük Qafqaz sıra dağlarının etəklərində yerləşən tarixi Şəki şəhərini Qurcan-

çay iki yərə bölür. Tarixi ticarət yollarının üzərində yerləşən Şəkidəki tarixi abidələr Səfəvilər və Qacarlar dövlətlərinin, habelə Rusiya imperiyası dövrünə aid memarlıq ənənələrinin bəhrələndir. "China Daily"nin AZƏRTAC-a istinadən yaydığı xəbərdə qeyd olunur ki, Şəkidəki tarixi abidələrin ən məşhurlarından olan Xan Sarayının və karvansarayların inşası XVIII və XIX əsrlərdə şe-

hərdə ipəkçiliyin və ipək ticarətinin çiçəkləndiyi dövrlərə təsadüf edir.

Qeyd edək ki, 100 milyondan çox çap və onlayn abunəçisi olan "China Daily" təkcə Çində deyil, regionda, eləcə də dünyada ingilis dilində nəşr edilən ən nüfuzlu qəzetlərdən biridir. Ümumi tirajı bir milyon nüsxə olan qəzetin xarici ölkələrdəki oxucularının sayı yerli oxuculardan daha çoxdur. Bu da qəzetin global

səviyyədə nəşr olduğunun göstəricisidir.

AZƏRTAC ilə "China Daily" qəzeti arasında əməkdaşlığa dair anlaşma agentliyin İdarə Heyətinin sədri Aslan Aslanovun Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının birinci Media Sammitində iştirak etmək üçün ötən ilin iyulunda Pekinə səfəri çərçivəsində "China Daily" qəzetinin rəhbərliyi ilə görüşündə əldə olunub.

Şəkililər Xan Sarayı ilə birgə şəhərin tarixi mərkəzinin Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsini sevinclə qarşılayıblar

Bakıda keçirilən UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasında Azərbaycanın "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi Şəki ictimaiyyəti, ziyalılar, şəhər sakinləri tərəfindən böyük sevinclə qarşılanıb.

Şəkinin zəngin tarixi-mədəni irsinin qorunması və gələcək nəsillərə çatdırılması baxımından UNESCO-nun bu qərarının əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirən şəhər icra hakimiyyəti başçısının müavini Zərinə Cavadova AZƏRTAC-ın bölgə müxbirinə müsahibəsində deyib: "UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasında Azərbaycan tərəfindən təqdim edilən nominasiya barədə müsbət qərarın qəbul edilməsi bütün şəkililəri ürəkdan sevindirir. Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzinin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Si-

yahısına daxil olması uzun sürən gərgin işin sayəsində mümkün olub. Son illər Prezident İlham Əliyev Şəkinin mədəni irsinin qorunub saxlanmasına dair bir sıra sərəncamlar imzalayıb, hövətlimiz tərəfindən bir çox layihələr həyata keçirilib, qədim tarixi abidələr bərpa olunub. Eyni zamanda, Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyeva ölkəmizdə mədəni irsin qorunub saxlanması üçün çox mühüm işlər görüb. Birinci xanımın birbaşa diqqət və qayğısı sayəsində Azərbaycanla UNESCO arasında qarşılıqlı faydalı əlaqələr yaranıb və bu əməkdaşlıq öz nəticəsini ver-məkdədir".

Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzinin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına Azərbaycanın daxil edilən üçüncü abidə olduğunu diqqətə çat-

dıran şəhər icra hakimiyyətinin rəsmisi deyib: "UNESCO-nun bu qərarı bütün Azərbaycan mədəniyyətinə, mədəni irsinə verilən çox böyük qiymətdir. Şəhərin tarixi mərkəzində olan karvansaraylar, məscidlər, minarələr, qədim tikililər, yaşayış evləri bundan sonra dövlətimizin başçısının Azərbaycan xalqına ünvanladığı təbrikdə də qeyd olunduğu kimi, təkcə xalqımızın deyil, bəşəriyyətin mədəni irsi hesab olunur. İndi bizim məsuliyyətimiz daha da artıb. Biz, şəkililər bütün bəşəriyyətə aid olan mədəni irsi, bu mirası göz bəbəyi kimi qoruyub saxlamalı və dünyaya təqdim etməliyik".

Zərinə Cavadovanın sözlərinə görə, bəşəriyyətin zəngin mədəni irsi hesab olunan bu ərazinin yaxın vaxtlarda ictimaiyyətə təqdim olunması, həmçinin bir sıra yerli və beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Bakının bir sıra tibb müəssisələrində müalicə alan uşaqlarla görüşüb

İyulun 8-də Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva paytaxtdakı Qarayev adına 2 saylı Klinik Uşaq Xəstəxanasında, Topçubaşov adına Elmi Cərrahiyyə Mərkəzində, Eyvazov adına Elmi-Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutunda və Talassemiya Mərkəzində olub, burada müalicə alan uşaqlarla görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva əvvəlcə paytaxtdakı Qarayev adına 2 saylı Klinik Uşaq Xəstəxanasına gəldi. Məlumat verildi ki, hazırda burada 135 uşaq müalicə alır. Leyla Əliyeva balacaların müalicəsi ilə maraqlandı, xəstəxananın müxtəlif şöbələrində müalicə alan uşaqlarla görüşdü, onların valideynləri ilə söhbət etdi. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti balacaların tezliklə sağlamlığını arzuladı, onlara hədiyyələr təqdim etdi.

Sonra Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Səhiyyə Nazirliyinin Topçubaşov adına Elmi Cərrahiyyə Mərkəzində oldu.

Burada Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidentinə müalicə olunan uşaqlar, onların reabilitasiya prosesi haqqında məlumat verildi.

Leyla Əliyeva mərkəzdə müalicə olunan uşaqlarla görüşdü, onları müxtəlif hədiyyələrlə sevindirdi.

1971-ci ildə inşa edilən bu mərkəzin, həmçinin cərrahiyyə sahəsində yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasında da müstəsna xidmətləri var.

Daha sonra Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Talassemiya Mərkəzində oldu. Heydər Əliyev Fondu talassemiya problemi ilə bağlı çox mühüm tədbirlər görür, bu istiqamətdə ixtisaslaşmış peşəkar kadrların yetişməsi üçün zəruri proqramlar həyata keçirir. Fondun təşəbbüsü ilə yaradılan Talassemiya Mərkəzi bu xəstəlikdən əziyyət çəkən insanların şəfa ocağına çevrilib. Elə mərkəzin yaradılmasında da əsas məqsəd ixtisaslaşdırılmış tibb ocağının və qan bankının təşkili, yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması, talassemiyadan əziyyət çəkən uşaqların təhlükəsiz və keyfiyyətli qan komponentləri ilə, eləcə də tibbi xidmətlə təmin olunmasıdır.

rahıyyə sahəsində yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasında da müstəsna xidmətləri var.

Leyla Əliyeva kollektivə uğurlar arzuladı, burada

müalicə olunan uşaqlara şəfa dilədi.

Leyla Əliyeva Eyvazov adına Elmi-Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutuna gəldi.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidentinə institutun fəaliyyəti və burada aparılan müalicə prosesi barədə məlumat verildi.

Leyla Əliyeva bu səhiyyə müəssisəsində tətbiq edilən distant təhsil layihəsi ilə də tanış oldu. Səhiyyə və Təhsil nazirliklərinin dəstəyi ilə reallaşan bu

layihə burada müalicə olunan məktəbyaşlı uşaqlar üçün distant təhsil almaq imkanı yaradır.

Ölkənin hematologiya və transfuziologiya sahəsi üzrə baş müəssisəsi olan bu müalicə ocağında xəstəliyin diaqnostikasının beynəlxalq standartlara uyğun aparılmasına nail olunub.

“Bizim həyət” layihəsi çərçivəsində Bakıda abadlaşdırılan növbəti həyət istifadəyə verilib

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən, təmirsiz həyətlərin abadlaşdırılmasına yönəlmis “Bizim həyət” layihəsi çərçivəsində iyulun 8-də Bakıda növbəti həyət açılış mərasimi keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva həyət açılışında, o cümlədən tədbir zamanı keçirilmiş kütləvi ağacəkməyə iştirak etdi.

Yenilənmiş həyət Nəsimi rayonu, Moskva prospekti 46, 48, Cavadxan küçəsi, 1 saylı ünvənlərdə 2000 nəfər sakinin yaşadığı binaları əhatə edir.

“Bizim həyət” layihəsinin əsas məqsədi Bakıdakı binaların həyətlərinin ekoloji cəhətdən təmiz və abad edilməsi, şəhər ekoloziyasının sütnunu təşkil edən yaşıllıqların bərpası, sağlam həyat tərzinin formalaşdırılması, sakinlər üçün təhlükəsiz və rahat yaşayış şəraitinin yaradılmasıdır.

Abadlaşdırılan növbəti həyətə əlil və sağlamlıq imkanları məhdu insanlar rahat hərəkət etmək üçün, bütün yaş qrupları üçün uşaqların inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılması və gənclərin asudə vaxtlarının səmərəli

təşkil məqsədilə ərazidə 1 mini futbol meydançası, 1 şahmat meydançası, idman qurğuları, uşaqlar üçün oyun meydançası, 8 söhbətqəhvə və oturmaqayır qurğuları salınmışdır. Bu cür meydançaların salınmasında əsas məqsəd gənclərin sağlam həyat tərzi sürmələrinə, sağlamlıqlarını möhkəmləndirməyə, asudə vaxtlarını səmərəli keçirməyə, o cümlədən onlarda müntəzəm idmanla məşğul olma refleksinin yaradılmasına nail olmaqdır.

Sakinlərin istək və maraqlarına nəzərə alınaraq yeni işıqlandırma dirəkli quraşdırılıb, binaların fasadları və giriş hissələri də tam təmir olunaraq onların istifadəsinə verilib. Həyətin ərazisindəki mövcud yaşıllıqların bərpası

ilə yanaşı, əlavə olaraq 80 ağac əkilib və 6 min kvadratmetr ərazidə yaşıllıq zolağı salınıb. Nəsimi rayonunda sakinlərin istifadəsinə verilmiş həyət layihəsi çərçivəsində abadlaşdırılan iyirmi yeddinci həyətdir.

Sözügədən layihənin Bakının bütün rayonlarında həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bununla əlaqədar, paytaxtımızın abadlaşdırılmaya ehtiyacı olan həyətləri haqqında məlumat və tövsiyələrin IDEA İctimai Birliyinə təqdim edilməsi xahiş olunur.

“Yanardağ” Qoruğunda yoqa və poeziya axşamı təşkil olunub

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva tədbirdə iştirak edib

İyulun 7-də “Yanardağ” Dövlət Tarix-Mədəniyyət və Təbiət Qoruğunda “SÖZ” adlı ədəbi layihə çərçivəsində yoqa və poeziya axşamı təşkil edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva tədbirdə iştirak edib.

Layihənin növbəti mövzusu söz, vücud və insan ruhu arasında xüsusi bir əlaqənin olduğunu nümayişinə həsr edilmişdir. Layihənin rəhbəri səira Nigar Həsənzadə iştirakçılara təşəkkürünü bildirərək çıxışlarını təqdim edib.

Məlumat verilib ki, tədbirin yeddinci ayın yeddinci günündə təşkil olunması təsadüfi deyil. Bu, “7” rəqəminin mistik mənə daşdığını ehtiva edir. Bu axşam poeziya ilə yoqa vaxtdə təşkil ediləcək. Yoqa hərəkətləri ilə iştirakçılar bu ləmə daxil olaraq meditasiyaya başla-

yıb, xüsusi hərəkətlərlə bədən rahatlıq tapması üçün təbiətlə ünsiyyətə giriblər. Daxili tarazlıq və sabitlik bu ünsiyyəti mümkün edib. Amsterdamda yaşayan həmyerlimiz Mira yoqa sessiyasını davam etdirərək qədim hind rəqsini nümayiş etdirib.

Sonra bədii hissə başlayıb. Firdovsi və Mehman Rəsulov qardaşları, Nigar Həsənzadə musiqi sədaları altında öz şeirlərini oxuyublar. Onların ardınca digər gənc şairlər Azərbaycan və rus dillərində şeirlər ifa ediblər. Sonda Leyla Əliyeva öz şeirini oxuyub.

İştirakçılar Leyla Əliyeva ilə xatirə şəkil çəkdiriblər. Qeyd edək ki, “SÖZ” adlı ədəbi layihənin məqsədi ölkəmizdə həm ana dilində, həm də xarici dillərdə yazıb-yaradan gənc ədəbi nəslin formalaşdırılmasıdır.

Paşazadələrin Cavanşiri

◆ Ömür səhifələri

...Yazda, havalər isinəndə, Günəş torpağı qızdırmağa başlayanda məktəbə getməyi daha çox sevirdi. Evdəndə həmişəkindən tez çıxırdı ki, çox sevdiyi o "tamaşanı" rahat izləyə bilsin, dərəcə gecikmədən...

"Səhnədə" - çəltik sahəsində gərgin iş gedirdi. Kişilər bellə torpağı sumlayır, kəllə hamarlayırdılar. Ləklər hazırlanırdı, hamarlanırdı, tirlər düzəldilirdi və sahə səpinə tam hazır vəziyyətə gətirilirdi. Qadınlar isə ayaqyalın səhəyə girib, toxumu əkiridilər. Bütün bu "səhnələri" o qədar maraqla izləyirdi ki...

Amma ən çox sevdiyi "səhnə" "tamaşa"nın sonu idi. Toxumun cücərib kəlləndiği, çiçəkləndiyi vaxt. Gömgöy, yamyaşıl olardı sahə. Dənizin ənginliklərinə bənzəyirdi. Mehın dalğalandığı sarı-qızıl çiçəklər isə dənizin üzərindəki ləpələri xatırladırdı ona. Səhər Günəş çıxanda səhədəki çiçəklər qızıl kimi bərk vurardı. Ən möhtəşəmi isə çəltik sümbüllərinin "melodiyası" idi. Külək əsəndə sümbüllərin içindəki düyünlər bir-birlərinə toxunduqca qərribə bir səs yayırdı ətrafa. Onun üçün dünyanın ən cazkar musiqisi idi bu xişilti...

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, məktəbi bitirən ilin mayında da çəltik sahəsinin qarşısında dayanıb, o əsrarəngiz gözəlliyi seyr elədi. Və gözələrinin yumub, mənəzərənə olduğu kimi beyninə, yaddaşına hopdurdu sanki. Bəlkə də həmin an bir o qədar də fərqləndi deyildi. Lakin yaşa dolduqca, hər dəfə gözələrinin önündə canlandıqca anlayacağı ki, uşaqlıqda seyr etməyi sevdiyi, yaşıl, sarı-qızıl rənglərlə boyanmış o mənəzərə dünyanın ən gözəl, ən füsunkar rəsmi imiş onun üçün... Böyüyüb, boya-başa çatdığı kənd isə dünyanın ən müqəddəs yeri...

alətlərinə əl vurmağa halım qalmırdı. O da rahat işini görürdü... Elə bu həvəsə də məktəbi bitirəndən sonra Özbəkistanda - Buxarada Politeknik Texnikumuna daxil oldum. Beləcə, yeni bir həyata qədəm qoydum. Tələbəlik, cavanlıq ömrün ən şirin dövrüdür, heç vaxt yaddan çıxır. Ən önəmli isə bizim dövrümüzdə dostluqlar maddiyyatla çəkilirdi. Hər birimiz maddi cəhətdən eyni səviyyədə idik. Pul qazanmaq üçün dərdsən sonra, yaxud həftəsonları müxtəlif işlərdə çalışırdıq. Məsələn, müəyyən pul müqabilində vaqonlardan yük boşaldırırdım. Tələbələrle yığılıb, bir iş götürüb, fəhləlik edirdik. Erkeş adlı bizdən yaşca böyük tələbə yoldaşımız vardı. Evli, 2 uşaq atası idi. Ustalıqı bacarırdı. Onun rəhbərliyi altında işləyirdik, aldığı pulu da hamının arasında bölürdü. Tələbəlik dövründə valideyndən pul almaq, onların hesabına dolanmaq bizim üçün ayıb idi, bunu özümüzdə siqşidirdirdik. Hətta Özbəkistanda oxuyanda əsgəriyyə getdim. Bunu 6 ay sonra ailəmə xəbər verdim ki, qoy narahat olmasınlar. Yadımdadı, bir tələbə yoldaşımız vardı. Atası Dağıstanın u kombinatının müdiri idi. Hər dəfə gəlirdi ona pul verirdi. "Volqa" da almışdı oğluna. Biz onun maşınına minməzdik. Yemək yeyəndə hesabı vermək istəşə, qoymazdı ki, atasının hesabına yaşayır. Belə gənclik idi o vaxt ki gənclik. Bir neçə tələbə yataqxanada bir otaqda qalırdıq. Cəmi bir yun köynəyimiz vardı, növbəyle geyinirdik. Yuyub əsmişdiq elektrik sobasının üstünə ki qurusun. Şənbə günü idi. Gəzməyə gedəndə kim geyinəcək deyə köynək üstündə mübahisə düşdü. Hər bir tərəfə dərdsənə köynək əlimizdən çıxıb, sobanın üzərinə düşdü və arxası yandı. Yoldaşlarımızdan biri elə də geyindi. İndi gedib oturmaşdıq kafedə. Zərəfatla deyirik hava istirdi, çıxarıncəkaldı. Hamımız çıxırdıq, o oğlandan başqa. Çıxarsaydı, köynəyinin

zəng vurur. Sonra qayıdıb gəlirdi, deyirdi Heydər Əliyev tədbiri müsbət qarşılayır, hamınıza salam deyir. O vaxt informasiya bolluğu deyildi, mətbuat bu qədər inkişaf etməmişdi. Camaatın da içində bəziləri inanırdı onun sözlərinə, bəziləri yox. Lənkeran da çoxlu şəhidlər vermişdi. Düzgün informasiya vermədən sayıqlar buraxırdı və o şəhidlərin ailə üzvlərindən istifadə edirdi... Sonradan Ümmümilli Lider Heydər Əliyev televiziya da çıxış elədi və Ələkrəm Hümətovun heç bir yerin rəhbəri olmadığını, qanunsuz fəaliyyət göstərdiyini dedi. Bu çıxışdan 2 saat sonra canub bölgəsinin əhalisi Ələkrəmi və yandırdıqları qovdu. Bəziləri həbs olundu, bəziləri qaçdı. Ələkrəm Hümətov talış xalqının üzərində bir ləkə idi. Halbuki o, heç talış da deyil, gəlmədir, əsl-nəslil bilinmir. Şərəfi, vicdanı olsaydı, bu gün ermənilərin süfrəsində oturmazdı. Hansı əxlaqın, mənəviyyatın sahibi olduğu hamıya məlumdur.

"Bağışlamağı bacarmaq lazımdır"

1998-ci ildə "Qızıllağac" Dövlət Qoruğuna direktor təyin olunur Cavanşir Paşazadə. 2007-ci ilə qədər ora rəhbərlik edib, özü də sevərk, həvəsli...

Təbiət vurğunuyam. Dəniz, dağlar, dərələr, meşələr... insana mənəvi dincilik verir. İlin hər mövsümündə bir gözəllik var - yeter ki, onu görə, duya bilsən. At qaçmağı da çox sevirməm. Bu mənada qoruqda işləməyən mənim üçün zəng idi. Qoruqda bir yol var, oradan keçəndə turac quşlarının ora-bura qaçmasına tamaşa edirdim, na qədər yorğunluğum vardısa, hamısı çıxırdı, özümü dünyanın ən xoşbəxti sayırdım. Mən 10 kilometrəliyə piyada gəzmişəm qoruqda. Baxırsan ətrafa, insan yox, ancaq heyvanlardır... Bəzən təsadüfən qorğunun ərazisində brakonyer məni görürdü, qaçıb gəlirdi. Çünki öz səhni bilirdi, utanırdı, mənim gözüme görünməyə çalışırdı. Bu, mənə olan hörmətdir. Bir dəfə qoruqda bir hadisə oldu. Mən bütün postları gəzərək həftəlik ümumi vəziyyəti soruşurdum. Postlardan birindəki polisi işə təzəcə götürmüşdüm, amma hələ əmrinə də vermemişdim. Polis Akademiyasnda oğluma birlikdə təhsil almışdı. Babası uzun müddət Masallıda 1-ci katib işləmişdi. Mən şəxsən tanımasam da, deyirdilər, cərəkverən kişi olub. Bu oğlandan da qoruqda vəziyyəti xəbər aldım. Başladı sadalamağa ki, "filankəs bunu etdi, onu etdi, mən də hamısını qeydə aldım. İcazə versəniz, protokollaşdıraram". Yəni dediyi hadisələr cinayət tərkibi deyildi, adı inzibati tənbəhlə də aradan qaldırmaq olardı. Buna diqqətə baxdım, maşına minib, qayıtdım idarəyə. Reisiinə zəng edib dedim, oğlanı bura necə gəndərmisən, elə də geri apar. Mənə belə işi lazım deyil. Oğlanın özünə də izah elədim ki, sənin baban cərəkverən kişi olub, belə işləməyi. Amma mən sənə imkən versəm, hamını tutdurarsan. Belə işləmək olmaz. Bilirsiniz, insan öz məsuliyyəti

- Sağ olsun yerilərim, kəndlilərim məni dəstəklədilər, səs verdilər. Nəticədə III çağırışda Milli Məclisə deputat seçildim. Demək olar ki, hər həftə seçicilərimlə görüşürəm. 2005-ci ildən indiyə kimi 14 il ərzində bölgədə çox böyük dəyişikliklər olub. Əvvəllər seçicilərlə görüşəndə bildirdik suallarına necə cavab verək, hansı şəkildə səsə çıxarılaq, hansı sözlərlə ümid verək və necə doğruldaq, işi, qaz günboyu olmurdu. Adı məişət rahatlığı da yox idi. Kənd təsərrüfatı zəifləmişdi. Əhali demək olar ki, heç nə əkib, becərə bilirdi, texnika tapılmırdı. Yollar bərbad durumdaydı. Bakıdan Lənkerana 4-5 saata güclə gedib çıxırdın. Üstəlik, na qədər yol qəzaları, hadisələr baş verirdi. Bu gün isə bütün ölkə kimi, Lənkeran da inkişaf edib. Prezident

İlahəm Əliyevin sərəncamı ilə Lənkeranda magistrat yolun tikintisi üçün 2 dəfə pul ayırdı. İndi yeni çəkilən yolla 2 saat Lənkerana çatmaq mümkündür. Artıq seçicilər soruşur, bizim qapımızı nə vaxt asfalt çəkəcəksən? İşiq, qazın olmasından söhbət gedə bilməz. Hətta Düşəvire, Gəgran, Dıryan kimi dağ kəndlərində də işiq, qaz var. Bu gün əhalinin üzü gülmür. Təbii ki, insan olan yerdə məişət, iqtisadi cəhətlərlə olanda. Çünki hər zaman daha yaxşıya can atırıq. Həyat inkişaf etdikcə insan da inkişaf etməyə istəyir. Ölkəmiz hər sahədə gündəngünə güclənir. Bu da o deməkdir ki, xalqın rifah halı gətdikcə daha da yaxşılaşacaq.

"O gündən sonra heç vaxt qardaşıma səsimi yüksəltmədim..."

1975-ci ildən bu vaxta qədər bir gün də işsiz qalmayıb Cavanşir müəllim. Hələ uşaq yaşlarından zəhmətə alışıb, meyvə satıb. Tələbə vaxtı vaqondan yük boşaldıb, fəhləlik edib, tikintidə işləyib, hətta zəhmətli pul qazanıb, özünü, ailəsini dolandırıb. Zəhmət çəkməyə müxtəlif vəzifələrdə irəliləyib, rəhbər olub, idarəçilik edib, sonda deputat seçilib, seçicilər qarşısında öhdəlik götürüb. Amma bunlarla yanaşı, onun bu həyatda bir öhdəliyi, missiyası da var. Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə kimi mötəbər şəxsin qardaşı olanda, Çatdımını görəsən? Ümumiyyətlə, ölkənin iki tanınmış şəxsi kimi yox, sadəcə qardaş kimi aralarındakı münasibət necədir?

Aramızda 4 yaş fərq olmasına baxmayaraq, uşaqlıqdan çox səmimi münasibətimiz olub. Bəlkə də mən onun onun məni istədiy qədər istəyə bilməmişəm. Heç vaxt onun sözünün üstünə söz deməmişəm. Mən dediyim söz də onun üçün hər zaman qüvvədədir, həqiqətdir. Ola bilər sonra özüme desin ki, gərəkdən ayrılmırdım, amma demisən, o cür də olmalıdır. Aramızda böyük-kiçiklik həmişə qorunub. Ömrümdə birçə dəfə ona səsimi yüksəltmişəm. O da uşaq vaxtı. Deməli, bizim saçımız dayım qırxardı. Şeyxin 11, mənim də 7 yaşım olardı. Dayım onun saçını qıxdı, mənim ki qaldı. Şeyx də saçından tutub, əsəbi halda atama dedi, "onun saçını kəsdirmisən, mənim saçımı kəsdirsiz". Bu vaxt mən də əlini itələdim ki, yaxşı elə-

yib. Mənə elə küskün baxışlarla baxdı ki... O baxış indiyə qədər da yadımdadı. Çıxdı getdi. Üstündən bir az keçəndən sonra çox pis oldum, hətəkətimə görə peşmanlıq çəkdim. Gedtim gördüm məscidin qabağında sinif yoldaşları ilə dayanıb. Qucaqladım, üzündən öpdüm, üz istədim. Bir də heç vaxt ona səsimi yüksəltmədim...

Bu gün də iki qardaş arasında isti münasibət olduğu kimi davam edir. Bir-birimizə çox bağlıyıq. Ola bilməz ki, bir gündə azı iki dəfə danışmayaq - gün necə keçdi, necəsən, nə baş verdi. Tutuq ki, Bakıdan Sumqayıta gedirəm. Xırdalan saxlamışdıq. Ailəmdə qardaşım haqqında heç kim söz deyə bilməz, onun dediyi müzakirə oluna bilməz. Eləcə də onun ailəsində. Hətta şeyx təzə nişanlanan vaxtlar qayınatasının evinə qonaq gəndə belə mənə də aparırdı. Əla qurandan sonra isə dedi hamınız mənim üçün əzizsiniz, amma siz bir tərəfə, Cavanşir bir tərəfə. Heç kim mənə qardaşımı əvəz edə bilməz. Bu münasibətin yaranmasını əsas səbəblərdir şeyxdir. Uşvlarım olub, amma üzümə vurmayıb, üstündən keçib. Mən də hər zaman çalışmışam onun adına ləkə gətməyim, apardığı siyasətə, tutduğu mövqeyə zərər verməyim. Şeyxin həyatı keçirdiyi bütün işlər, cətinlikləri, əziyyətləri, təzyiqlərə məruz qalması gözələrin önündə olub. 20 Yanvar hadisələrində bir qardaş kimi mən nələy çəkməmişəm... Mənə bütün ailəmi vəsiyyət edib, ölüme gətirdi... Xoşbəxtəm ki, belə bir şəxsiyyətin qardaşıyam. Xoşbəxtəm ki, Prezident İlahəm Əliyev şeyxin anadan olmasının 70. fəaliyyətinin 40 illik yubileyilərinin dövlət səviyyəsində keçirilməsi haqqında sərəncam verib. Bu, hər kəsə qismət olmur. Bu, şeyxə, dinimizə, əqidəmizə, azərbaycançılığımıza verilən yüksək dəyərdir.

Ömür kitabının 66-cı səhifəsini yazsa Cavanşir Paşazadə. Tanrının ona bəxş etdiyi tale payından, həyatından razıdır. 2 oğlu, bir qızı, nəvələri var. Həyat eniş-yoxuşları ilə öz məcrasında axmağa davam edir. Deyir, hər bir insan yaşamaı boyunca bilərəklə və ya bilməyərək müəyyən səhvlər edir. Bəzən səhvlərini anlayıb, "kaş belə etməyeydim" deyər peşmanlıq çəkir. Amma əsas odur ki, səhvlərindən nəticə çıxarıb, bir də eyni səhv etməyən. Bir də Tanrının sənə bəxş etdiyi ömrü əsl insan kimi başa vurasan. Bu baxımdan həyatından razıdır Cavanşir müəllim. Yaşamının bundan sonrakı dönməni haqqda isə belə deyir: "Bu yaşdan sonra Allah nə ömür versə, təmizliklə, abırta sürmək qismətim olsun..."

Bəziləri onu Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadənin qardaşı kimi tanıyır... Çoxları sadə, xeyrixah, "cərəkverən" kişi kimi... Bu gün hamının tanıdığı və eyni zamanda tanınmış Milli Məclisin deputatı, "Şöhrət" ordenli Cavanşir Paşazadənin "Ömür səhifələri"ni elə öz "ailə" vəərəqləyəcəyik.

"O pulla əynimizə paltar, ayaqqabı, oxumağa kitab alırdıq..."

1953-cü il aprelin 12-də Lənkeranın Cil kəndində dünyaya gəlib. Ailədə 9 bacı, 2 qardaş olublar. Atası Hümət kişi kəndin savadlı, sayılıb-seçilən sakinlərindən idi. İl Dünya müharibəsində 4 il vuruşub yaralanandan sonra kəndə qayıtmış, kolxoz sədri, anbar, ferma müdiri işləmişdi.

Atam müharibə əlili idi. Tankın qəpəsi dizinə dəymişdi, sümükləri ələ gəlirdi. Əməliyyatını çadirdə etmişdilər. 8 ay Mozdokda xəstəxanada yatmışdı. Dizdən aşağı ayağının içinə pambıq doldurmuşdular. Pambıqdan "sümüklük" düzəldib üzünə dərinə qoyub tikmişdilər. Ayağını tam tərpədə bilirdi. Amma gəzirdi, çalışırdı axsasın. Əməliyyat zamanı dizindən balaca dəlik də qoymuşdular. Hərdən ayağının içi qaşınardı. Biz

lahşükür 5, mən 7 qızdan sonra dünyaya gəlmişəm. Valideylərim heç vaxt qız oğlan ayr-seçkiliyi etməyib. 11 övladın hər birini eyni səviyyədə sevib, əzizləyiblər...

Ümumiyyətlə, bizim məktəb dövrümü tamamilə fərqli olub. Yadımdadır, biz məktəbdə gedəndə bəzilərimiz kitab-dəftərlərimizi əlimizdə, bəzilərimiz isə çantada aparardıq. "Şarikov" (diyirçəkli) qələmlə yazmaq bizə qadağan olunmuşdu. Havalər soyuyanda sinif otağında soba qalanardı. İşiq da yanmırdı, qarlılıq otaqda dərş keçirdik. Kəndin öz müəllimi demək olar ki, yox idi. Bütün müəllimlər başqa yerlərdən gəlirdi. Dərslər də bir o qədər yaxşı keçirilirdi. Böyüklərimizin və qardaşım dərslərində mənə kömək edirdi. Fizikanı çox sevirdim. Çalışırıdım o fənni dərdsən öyrənim. Fizika dərdsində istifadə etdiyimiz cihazlarla tez-tez əlimi yandırdım. Bəzən olurdu ki, dərdsə naqilləri səhv birleşdirdiyimiz üçün partlayışlar baş verirdi. Fizikadan əlavə, çalışırıdım rus dilini də öyrənəm. Ən çox sevdiyim müəllimin adı Ziya idi. Ziya müəllim bizə fizika dərş keçirdi. Həm də rus dilini deyə onun danışığı, geyimi, davranışı çox xoşuma gəlirdi...

Dərdsən sonra isə heyvan, mal qalınca gedirdik. Futbol oynayırdıq. İsti dövrlərdə ayaqqabı geyinməzdik, elə ayaqyalın ora-bura qaçırıdık. Daha indiki uşaqlar kimi, günümüzdə televizor, kompüter qarşısında keçirmirdik. O vaxt televizor kənddə 2-3 evdə var idi. Səbirsizliklə gözləyirdik ki, poçtalyon "Kommunist", yaxud "Azərbaycan gəncləri" qəzetini gətirəcək, biz də ordan futbol xəbərlərini oxuyacağıq. Bütün günü kəndi çöl-bayırında yadıq. Ən çox da çəltik sahəsini seyr etməyi sevirdim. Çəltik əkiləndən yığılana kimi bütün prosesi maraqla müşahidə edirdim. Qadınlar səhəyə ayaqyalın girib, toxum əkiridilər. O vaxt heyvətlər hasarlanmazdı. Bizim həyətdə içməli su quyusu vardı. Qadınlar səhədən qayıdanda orda əl-ayaqlarını yuyub, evə gedirdilər. Ya da səhər bizim quyudan su doldurub, özərləyə ehtiyat üçün aparırdılar. Çox şən və maraqlı keçib uşaqlıq illərim...

"Tələbə vaxtı vaqondan yük boşaldırdı, fəhləlik edirdim"

O vaxt əksər kənd uşaqları kimi, o da səhər həyatına can atırdı. Şəhərin gərməli yerlərində gəzmək, yaşamaq, oxumaq, işləmək istəyirdi. Amma hələ bilirdi ki, vaxt gələcək, kənd həyatı onu yenidən özünə cəlb edəcək... Hələliklə tikintiyə maraqlı görünən kənd uşağı idi. Bu maraqlı isə ona usta olan əmisindən keçmişdi.

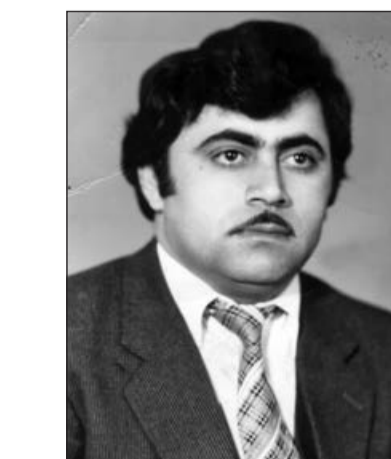

də oturub qaşıyırdıq. O dəlikdən pambığın ucu görünərdi. Uşaq idik, anlamırdıq, pambığın ucundan tutub dərdsirdik. Atam da zərəfatla deyirdi ki, "dəyməyin, hərenən bir az çəkib çıxarsız, ayağının içində bir şey qalmaz ki". Feal, çalışqan, zəhmətkeş kişi idi atam. Kolxoz sədriyi kurslarını bitirmişdi. Kənddə rəsmi sənədlərlə bağlı işləri o görürdü. Moskvağa teleqramlar vurur, cavab alırdı. Hətta Stalinin ad gününə dəvət olunmuşdu. Anam isə evdar qadın idi. 11 uşaq böyüdü, qulluğunda durmaq, ev-həyət, bağ, heyvandarlıq... Valideylərim öz zəhmətləri ilə ailəni dolandırılar. Ailənin kiçik təsərrüfatı və böyük meyvə bağı vardı. Hər bazar yığılan meyvələr bazarada satılırdı. Sanki o meyvə bağı Allahdan bizə verilən ruzi idi. Yay tətildə uşaqlarla birgə Gəncəyə, İrəvana məhsul aparıb satırdıq. O pulla əynimizə paltar, ayaqqabı, oxumağa kitab alırdıq...

"Həyətdə ayaqyalın oynayırdıq..."

Cavanşir Paşazadə 8-ci sinif qədər öz kəndlərindəki məktəbdə oxuyub. Son iki sinfi Separadi kənd 10 illik məktəbində başa vurub. Ən maraqlısı isə odur ki, 2 il ard-arda 1-ci sinif gedib. Cavanşir müəllim məktəblə bağlı xatirələrini bu gün də həyatının ən şirin, sadə, qayğısız anları kimi yada salır...

Qonşuda mənəndən 3 yaş böyük Yasəmənd adlı qız vardı. Onun əmisi oğlu Fəxrəddin isə mənəndən 2 yaş böyük idi. Daim bir yerdə oynayırdıq. Yasəmənd 1-ci sinif gedəndə Fəxrəddin ona qoşuldu. Mən də bir dəftər götürüb, onlarla məktəbə gətdim. Beləcə, 1 il üçümüz də məktəbə gedib-gəldik. Yasəmənd 2-ci sinif keçəndə bizə keçməmişdi. Növbəti il Fəxrəddin rəsmi şəkildə 1-ci sinif qədəm basdı. Bu dəfə də onun sinfinə ayaq döydüm. Onu 2-ci sinif keçirib, mənə kəçirməyəndə ağıladım. Acıq elədim, yeni dərs ilində məktəbə gətmədim. Axırda müəllim gəldi mənə boynunda apardı sinifə. Beləcə, özüməndən 1 yaş böyük uşaqlarla 2-ci sinifdə oxudum. Bu gün canub bölgəsindəki təhsildən, qızların məktəbə gəndərliməməsindən danışırlar. O vaxt "qızlar məktəbə gətməməlidir" söhbəti yox idi. Bacılarının hamısı təhsil alıb. Al-

- Ömim usta idi deyə çoxlu tikinti alətləri vardı. Alətləri əlindən yere qoyan kimi götürürdü. İmkan vermirdim işləsin. O da mənə aldadırdı ki, bax, küçədən atlı keçdi. Mən də küçəyə çıxıb, atları tapmaq üçün o qədər qaçırıdım ki, yorulub əldən düşürdü. Daha onun

arxadan yandığı görünərdi axı... O illərin, o günlərin hər birinin ayrı ləzzəti, şirinliyi vardı. Bir sözlə, gənclik dövrümüz çətin keçşə də, ömrümüzə unudulmaz iz buraxıb. Amma Özbəkistanda qaldığım illər ərzində hər gün özümə demişəm ki, Cavanşir, sən bura oxumağa gəlmişən, ata-anan, qardaşın, bacılarının səni gözləyir. Sən oxumalısan və kəndə qayıtmalısan. Bu dünya sənin üçün deyil. Hətta bir gün dərş buraxıb, uşaqlara harasa gətmişəm, bazar günü özümü cəzalandırırdım ki, bu gün oturub, kitab oxuyacaqsan. Orada daimi yaşamağı heç vaxt üreyiməndən, ağıldından keçirməmişəm. İsraili, Amerikaya gedib, orada yaşamaq üçün dəfələrlə qarşıma şans çıxıb, geri çəkməmişəm. Çünki mənim üçün hər zaman birinci yerdə vətənim, kəndim, ailəm olub.

"Bakı ilə danışmaq üçün Masallaya, Cəlillibadə gedirdim"

Cavanşir Paşazadə Özbəkistanda təhsilini başa vurandan sonra Daşkənd Aviasiya Zavodunun tikintisində iştirak edərək, təcrübə keçib. Sonra ölkəyə qayıdıb, Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyasının İqtisadiyyat fakültəsini bitirib. Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Nazirliyinin nəzdində keyfiyyət üzrə mühəndis, briqadir, tikinti üzrə sahə rəisi vəzifələrində çalışıb. Bundan əlavə uzun müddət neft sənayesində fəaliyyət göstərirdi. Lənkeranda çay fabrikinin direktoru təyin olundu. Sonradan tək Lənkeranda yox, bütün ölkədə vəziyyət gərginləşdi, hərbi siyasi şərait son dərəcə kəskinləşdi. Belə dövrdə işləmək də çətin idi təbii ki...

- AXC-nin ölkəyə rəhbərliyi dövründə Azərbaycanda demək olar ki, parçalanma gedirdi. Bir tərəfdən dövlət sərhədlərinin pozulması, qonşu ölkələrin üzərimizə hegemonluğu, digər tərəfdən qaçqın və məcburi köçkünlər... Cənubda da vəziyyət pis idi, gəvrişilirdi. Təsəvvür edin ki, rayondan Bakı ilə danışa bilirdim. Masallıya, yaxud Cəlillibadə poçtuna gedib danışırdım. Ölkədəki yivəsizlik dövründə müstəqilliyimizin, milli dövlətçiliyimizin düşməni Ələkrəm Hümətov özünü qondarma "Talış-Muğan Respublikasının" rəhbəri elan edərək, bölgə əhalisinə müəyyən qədər təsir göstərdi. Yerli xalq çəş-baş qalmışdı. Başa düşürdülər necə olacaq. Camaatı yığıb, iclaslar keçirirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyev dövlət rəhbərliyini gətirildəndən sonra iclasın ortasında çıxırdı çölə, guya Heydər Əliyev

İndiyə qədər dünyanın müxtəlif ölkələrində olub Cavanşir Paşazadə, çoxlu şəhərlər gəzib, əsrarəngiz yerlər görüb. Hər gəzdiyi şəhərdə öz kəndindən bir bənzərlik axtarıb - oxşar küçə, oxşar mənəzərə, oxşar ağac, oxşar daş... Ən gözəl şəhərlərin ən füsunkar mənəzərlərində belə uşaqlıqda seyr etməyi sevdiyi çəltik sahələrini, oradakı rəngləri axtarıb gözləri... Əsən küləklərin, mehın səsinə çəltik çiçəklərinin "melodiyasını" eşitmək arzusuyla qulaq kəsilib... Hətta Çinə, Vyetnama səfəri zamanı xeyli masafə qət edib, o ölkələrin çəltik sahələrinə də baş çəkib. İllər öncə yaddaşına hopdurduğu yaşıl, sarı-qızıl rənglərlə boyanmış o "rəsmi" görmək ümidilə... Tapa bilməyib... Hərdən içində nigil, həssət yenidən uşaqlıqın kəndinə, o qayğısız günlərinə qayıtmağı keçirib könlündən... Amma gözlərini yumub, beyninə, yaddaşına, hafizəsinə hopdurduğı o mənəzəni gözlərinin önündə canlandırmaqla kifayətlənib.

Və yaşa dolduqca, hər dəfə gözlərinin önündə canlandıqca anlayıb ki, uşaqlıqda seyr etməyi sevdiyi, yaşıl, sarı-qızıl rənglərlə boyanmış o mənəzərə dünyanın ən gözəl, ən füsunkar rəsmi imiş onun üçün... Böyüyüb, boya-başa çatdığı kənd isə dünyanın ən müqəddəs yeri...

Xəyalə MURADLI, "Azərbaycan"

◆ Qalibiyyət zirvəsi

Ölkəmizdə həyata keçirilən gənclər siyasəti dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissəsidir. Azərbaycan gəncliyi ictimai həyatın bütün sahələrində aktiv fəaliyyəti ilə seçilir, siyasi, iqtisadi, humanitar və digər tədbirlərin həyata keçirilməsində mühüm rol oynayır. Dövlətin gənclərin fəaliyyəti üçün yaratdığı geniş imkanlar sayəsində bu təbəqə artıq cəmiyyətin avanqard qüvvəsinə çevrilib. Gənclik böyük enerji, axtarış, həyata yeni baxış deməkdir. O, özündə idman və sağlamlığı birləşdirir. Bütün şüurlu həyat üçün təməl olan sağlamlıq qarşılaşdığın çətinliklərdən keçməyində sənə yardımçı olur. Gənclik və idman birliyi tarixi dövrlərdə güc yerimiz, arxa-dayağımız hesab edilir. Onların hər biri adət-ənənələrimizin daşıyıcısı, milli-mənəvi dəyərlərimizin gələcəyə nizamlanmış yaşam qüvvəsidir.

Qayğı və diqqətin uğurlu nəticəsi

Qubadlı gəncləri bu gün də Azərbaycanın inkişafına töhfə verməkdə ön sıradadır və onlar ölkəmizin daha da çiçəklənməsində əvəzsiz xidmətlərini əsirgəmir. Doğma rayonları ermənilər tərəfindən işğal edildikdən sonra qubadlıların böyük hissəsi Sumqayıta pənah gətirdi. Yaşadıqları yurd yerlərini tərk edən minillər insanlarının müsbətliklərini, iztirablarını göz önündə canlandırmaq çətinidir. 1993-cü il avqustun 31-də 30 mindən çox sakin öz el-obasından didərgin düşdü. Rayonun ərazisi - bərkətli düzlər, dağları, kəndləri, yaşayış evləri, səhiyyə, ticarət, mədəniyyət, idman obyektləri bu gün də düşmənin tapdığı altındadır.

Dünyanın təcrübəsi

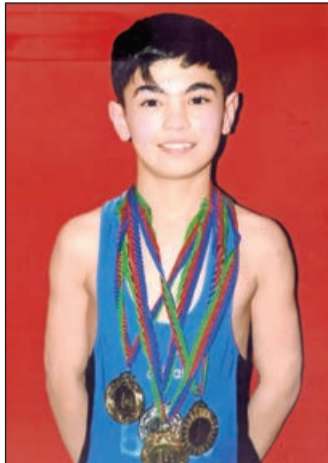
Azərbaycanın hansı bölgəsində yaşamasından asılı olmayaraq qubadlılar dövlətin irəli sürdüyü bütün layihələrin icrasının fəal iştirakçısı kimi çıxış edirlər. İdman, gəncliyə bəslənən qayğı da bu sıradadır.

Qubadlıda hələ sovet dönməmindən bu sahəyə maraq böyük olub. Temiz dağ havası, buz bulaqlar və sağlam qida ilə təmin edilən rayon gəncləri öz formaları ilə digərlərindən seçilib. Hələ ötən əsrin 40-cü illərindən sonu-50-ci illərinin əvvəllərində qubadlı idmançılar təkə respublikamızda deyil, sovetlər birliyində yaxşı tanınan atletlər kimi yetişmişdilər. Yunan-roma güləşi üzrə Əməkdar məşqçi B.Həziyev 1951-ci ildə respublikamızda sayılıb-seçilən idmançılardan idi. O, ümumittifaq yarışlarından qalibi olmuş, dünyanın bir çox yerindən rayona kuboklarla qayıtmışdı.

Qubadlıda Uşaq-gənclər idman-şahmat məktəbi yaradılıb. 1955-ci ildən B.Həziyev həmin məktəbdə məşqçi kimi fəaliyyətə başlayıb.

Sonralar onun yolunu davam edən Bahadır Həziyevə 2011-ci ildə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Əməkdar məşqçi adı verilir.

Rayonun tanınmış idmançılarından biri də Əliyev Əliyevdir. Yunan-Roma güləşi ilə məşğul olan Əliyev idman ustası, əməkdar məşqçi kimi rayon gənclərinin sağlamlıqda yetişməsinə əvəzsiz xidmət göstərib. Dəfələrlə respublika çempionu olan Əliyev Əliyev ermənilərin torpaqlarımıza hücum etdiyi dövrdə silaha sarılmış və batalyon komandiri kimi ön cəbhədə döyüşmüşdür. 1992-ci il

de ölümündən sonra ona Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adı verilməmişdir (hazırda güləş sahəsində çalışan idman ustaları və məşqçilərin çoxu onun yetirmələridir).

Elbrus Məmmədov, Heydər Məmmədliyəv, Vilayət Qəhrəmanlı, Ziyafəddin Məmmədov, Sərxan Quliyev və digərləri sovet dönməmində beynəlxalq yarışların qalibi adına layiq görülən idmançılar olub. Respublikamızın elə bir idman tədbiri yox idi ki, orada qubadlı idmançılar hansısa uğura imza atmasınlar, yaxud özlərini dediyi kimi, kuboku əldən versinlər. Bahadır Həziyev həmin dövrlərini belə xatırlayır: "Bizim məşqçimiz də maraqlı olurdu. Temiz dağ havasında idmançıları yetişdirmək çox önəmlidir. Sağlamlığın cəvherindən istifadə edən pəhləvanlarımız ortaya çıxdanda əks tərəfin nümayəndələri elə onların görkəmlərindən çəkinirdilər. Niyəməddin Paşayev, Seymur Hüseynov, Loğman Quliyev, Təvəkkül Bayramov kimi idmançıların tətamiyyə çıxması rəqiblərini sarsıdırdı".

Təməl dağlara sۆykənəndə

Bu gün Qubadlı Uşaq-gənclər idman-şahmat məktəbi təkə respublikamızda deyil, bütün dünyada tanınır. Elə bir yarış yoxdur ki, orada gənc idmançılar uğura imza atmasınlar. Bu məktəbin yetirməsi olan və hazırda həmin məktəbdə çalışan 9 nəfər fəxri adlar qazanmış idmançılardır. Əməkdar məşqçilər yunan-roma güləşi üzrə Bahadır Həziyev və Sədi Quliyev, kikkoksinq üzrə Rəhim Abbasliyəv, Natiq Qasımov, şahmat və futbol üzrə Bəbəş Quliyev və Cavanşir Əliyev bu gün də idmanın ön sıralarındadırlar. Göstərilən sahələr üzrə çalışan məşqçilərin yetirmələri bu gün dünyanın hər yerində keçirilən turnirlərin qalibləridir.

Məktəbin idman ustaları Nahid Əsədov (kikkoksinq), Vilayət Nəməzadə (qol güləşi), Ruslan Məmmədov (konfu) onlarla idmançı yetişdirmişlər. Keçirilən yarışların qalibi olmuş idmançılar isə müəllimləri ilə fəxr edirlər.

Qubadlı rayonunun hazırda fəaliyyət göstərən ümumtəhsil məktəblərində idman dərslərinə diqqət yüksəkdir. Belə ki, vaxtaşırı idmançılarla keçirilən görüşlər gənclərin marağ dairəsinin artmasında çox faydalıdır. Həvəskarlar idmanın müxtəlif növləri üzrə öz yollarını belə görüşlərdən tapır və gələcək üçün karyeralarını qururlar. Məşqçilərin çoxu tələbələrini elə həmin təhsil müəssisələrində seçirlər. Rayonda digər idman növlərində də maraqlı böyükdür. "Həkəri" futbol komandası müxtəlif illərdə respublika çempionatında I və II yerləri tutub. Ötən il yeniyetmələr arasında keçirilən "Sevinc" kubokunun sahibi olmuşlar. Fərid Ağayev, Yaqub Zamanov karate-do, Xəyal Cəmilbəyli budo, Ruslan Həsənov konfu-sando üzrə dəfələrlə qalib adını qazanmışlar.

Təvəkkül Həziyev 2004-cü il təvəllüdüdür. Rayonun Sumqayıtda fəaliyyət göstərən Qəzvan kənd orta məktəbində oxuyur. 2016-2018-ci illərdə yunan-roma güləşi üzrə respublikamızda keçirilən yarışların qalibi olub. Bu günlərdə Polşa Respublikasının Krakov şəhərində keçirilən yunaniyermən güləşində Avropa çempionatında I yer tutaraq qızıl medala sahib olmuşdur.

Bunların içərisində ən məşhuru isə İslam Abbasovdur.

Qalibiyyət zirvəsi

İslam Abbasov müxtəlif dövrlərdə kadetlər, yeniyetmələr, gənclər və böyüklər arasında 5 dəfə dünya, 5 dəfə Avropa çempionu, İslam Oyunlarının qalibi olub, II Avropa Oyunlarının gümüş mükafatçısıdır. Bu, asan başa gələn uğur deyil, qələbələrə köklənən mübarizədə alın təri axtırmaq, əziyyət çəkmək lazımdır. İslamın atəsi Əzim Abbasov oğlunun idmana gəlişinin adı bir söhbətdən başlayır:

- 17 il bundan əvvəl idman zalında idik. 28 kiloqram çəki dərəcəsinə olan uşaqlar güləşirdi. Dedim ki, İslam bu uşaqları yıxar. Onda oğlumun 6 yaş vardı. Gətdilər, həyətdən götürüb gəldilər. O güləşdi, qalib gəldi və bu yolu davam etdirdi. Amma hər bir valideynin uşağa qarşı içindəki məhəbbət hissi onun çətinliklərə düşməsinə istəmir. Çalışır ki, bədarşu qəder övladına arxa dursun, onun ağır sınaqlardan qe-

məsinə yol verməsin. Amma İslamda belə olmayıb, uşaqlıqdan əziyyət çəkib, rejimlə yaşayıb, ağır məşqlərə gedib. Bir dəqiqə boş vaxtı olmayıb. Özü də etiraf edir ki, nə uşaqlığını, nə də gəncliyini hiss edib, sanki heç biri olmayıb. 23 illik ömrünün böyük bir hissəsini roma-yunan güləşində həsr edib. Həyatında çox şeyi idmana, güləşə qurban verib.

Bu gün İslam Abbasovla hamı fəxr edir. Onu dəfələrlə Azərbaycan Prezidenti qəbul edib, əməyini, əzmkarlığını yüksək qiymətləndirib. Elə bir neçə gün əvvəl imzaladığı sərəncamla dövlət başçısı İslamın və onun məşqçisinin II Avropa Oyunlarındakı uğurunu yüksək qiymətləndirib.

İdmançının həyatının adı axarı çətinliklərdən keçir. Elə olur ki, məşqlərdə görüşmək bir yana qalsın, hətta telefonla danışmağa belə icazə verilmir. Hər şey, həyatın bütün ritmi məşqlərə bağlıdır. İslamla danışanda döyüşün fəlsəfəsini dərk etməyə çalışırıq: idmançı hansı hissləri keçirir, beynində nələri götür-qoy edir. İslam danışır ki, məşqlər çətin və ağır olur, məşqçi heç bir güzəşt etmədən döyüşdə ən çətin məqamlara idmançıyı hazırlayır:

- Güləşəndə tam konsentrasiya olunuruq, sakit, soyuqqanlı və maksimum ehtiyatlı davranmaq lazımdır. Sən rəqibinlə dost ola bilsənsən, kənarında oturub saatlarla danışa, deyib-gülə bilsənsən, lakin güləşəndə hər şeyi unutmalı, kənarına qoymalısan. Anlamalısan ki,

qarşıdakı kim olursa olsun rəqibdir və o, sənə heç bir səhvini bağışlamayacaq.

İslamın ən çətin döyüşü 2015-ci ildə İrənin paytaxtı Tehrandə keçirilən Dünya kubokunun finalında olmuşdu. Azərbaycan və Rusiya komandaları arasında hələddici görüş idi. Olimpiya çempionu, rusiyalı David Çakvetadzeni məğlub etmək üçün o, həqiqətən də çox əziyyət çəkdi. Nəticədə ölkəmiz dünya kubokunun sahibi oldu.

İslam hər il müxtəlif yarışlarda təxminən 60-a yaxın rəqiblə qarşılaşır. Minskə II Avropa Oyunlarında 4 görüş keçirdi. Bütün rəqiblər təcrübəli idmançılar idi, aralarında zəif yox idi. İslam bütün görüşlərdə udu, amma finalda üçüncü dünya çempionu Jan Belenyuka uduzdu və ölkəmizə gümüş medal qazandırdı.

İdmanda həmişə bələdir - qələbə qazanc və başucalıq, məğlubiyyət isə itkidir, onu unutmaq olmaz. Əgər sən peşəkar idmançı olmağı arzulayırsansa, uşaqlıqdan başlamalısan, çətinliklərə və uzun sürən üzücü təlimlərə hazır olmalısan. Hamı axırda dözə bilmir. Çünki sən boş vaxt nədir bilmirsən, heç kim uşaq kimi başını sığallamır. Başqa yaşlıların kimi sərbəst deyilsən, onlar qədr qayğısız yaşaya bilməzsən. Onların tətiləri olur, sən təlimlərin, onlar dərse, sən isə mübarizəyə gədirsen, sonra qayıdıb dərsləri də oxumalı, yaşlılarına çatmalı-

san. Yeni idmana qoşulan uşaqlar yaşlılarına nisbətən daha gərgin, bir qədər də mübarizə ilə dolu həyat yaşayıb və buna görə təbii ki, yaşlılarından ciddi seçilir.

İslam hesab edir ki, güləş əslində həyatın preslanmış modelidir, burada rəqəbət də, rəqiblərin gözənlilməz jestləri də olur. Bütün bunlara duruş gətirmək üçün sakit, soyuqqanlı və tədbirli olmaq lazımdır.

- Qubadlı işğal altındadır. Sən döşəyin üstünə çıxanda və qarşıda Ermənistanı təmsil edən rəqibi gördəndə hansı hissləri keçirirsən? - deyər İslamdan soruşuruq.

- Erməni işğalçıları bizim düşmənilizdir, bu, birmənalıdır. Amma döyüş soyuqqanlı olmağı tələb edir. Qəzəb, emosiyalar səhvlərə yol açır, məğlubiyyətə aparır. Sakit və soyuqqanlı olmaq qələbənin təminatıdır. Əsəblərinə hakim olmalısan. Erməni idmançısı ilə döyüşə çıxanda ikiqat məsuliyyəti olmaq lazımdır. Biz idmançılar belə məğlubiyyətləri əslində biabırçılıq kimi qəbul edirik.

İslamdan yaşlıları ilə özü arasında hansı fərqlərin olduğunu, onun xarakterinin formalaşmasına idmanın necə təsir etdiyini soruşuruq.

- Mənim şəxsiyyət, insan kimi formalaşmağında, xarakterimin cıllanmasında ilk növbədə valideynlərimə borcluyam. Elə uşaqlar var ki, mənəndə yaşlıdır, amma elvərdən bir addım kənarla olmaqla, heç bir çətinlikdən keçməyiblər. Mən isə 10 ildən çoxdur ki, müxtəlif beynəlxalq yarışlarda mütəmadi iştirak edirəm, dünyanın bir çox ölkələrində çətin sınaqlardan keçmişəm. Biz idmançılar kimsə gücünə və dəstəyinə arxalanmırıq. Döşəyin üstündə sən və rəqibin olursan. Ağillı və güclünsən, rəqibinin zəif yerini bilirsənsə, uduursan. Həyatda da bələdir. Çoxsaylı yarışlarda iştirak etməmişəm, dünyanı çox görmüşəm. Və bu səfərlər adı olmayıb, hərəsinin öz çətinlikləri olub. Sən güləşdə bir qədər də psixoloq olmalısan. Yəqin ki, bununla da yaşlılardan fərqlənirəm. İnsanları seçə bilirəm, yaxşını pisdən ayırıram. Güclü və zəiflənəni bilirəm, saxta insanla, cəsur və mərd adamın arasındakı fərqi asanlıqla seçirəm.

Biz 23 yaşlı gənclə söhbət edirdik. Dəqiqələr keçdikcə anlaşırdı ki, qarşımızda bərkə-boşa düşən, həyatın hər üzünə bələd olan və valideynlərinə rəğbət bəsləyən təcrübəli bir insan oturub. İslam belə fikirləşir ki, onu valideynlərindən artıq kimsə sevməz, atasını arxası, dayağı sayır. Onun böyüklüyü qarşısında baş ayır.

- Mən bir şəxsiyyət kimi ən böyük dərsi atamdan almışam. O, mənə böyüya hörmət etməyi, bələdçilərə qayğı ilə yanaşmağı öyrətdi. O, mənə Vətəni sevməyi, dövləti sevməyi aşıladı. Qalib gəldiyim döyüşlərdə başımın üstündə Azərbaycan bayrağı dalğalandığında qələbəmdən çox bayrağımızın ucaltmasına sevinirəm.

Mənim idmana gedən yolumu da atam seçib. Qələbələrimin kökündə bələdçə güləşə genetik bağlılığımız var. Bilirəm ki, düz yoldayam - bu, atamın yoludur!

Bahadır İMANQULİYEV, Akif ƏLİYEV, "Azərbaycan"

Gimnastımız Marina Nekrasova XXX Yay Universiadasında Azərbaycana ilk qızıl medalı qazandı

Azərbaycan gimnastı Marina Nekrasova İtaliyanın Neapol şəhərində keçirilən XXX Ümumdünya Yay Universiadasında ölkəmizin aktivinə ilk qızıl medalı yazdı. AZƏRTAC Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının saytına istinadla xəbər verir ki, iyulun 7-də idman gimnastikası üzrə final yarışları keçirilib. Qadın idman gimnastımız Marina Nekrasova dayaqlı tullanma hərəkətində

14 tam xal toplayaraq qızıl medal qazanıb. Bu yarışda 28 ölkədən 51 idmançı iştirak edib. Kişilərin yarışında isə gimnastımız İvan Tixonov çoxnövcülük hərəkətində 79,600 xalla 11-ci yerdə qərarlaşıb. Universiada çərçivəsində keçiriləcək bədii gimnastika yarışlarında Azərbaycanı Zöhrə Ağamirova təmsil edəcək.

Azərbaycan avarçəkənləri beynəlxalq turnirdə 7 qızıl medal qazanıblar

Azərbaycan avarçəkənləri Beynəlxalq Kanoə İttifaqının himayəsi ilə İtaliyanın Auronzo di Kadoro şəhərində keçirilən kayak və kanoə üzrə beynəlxalq turnirdə 7 qızıl, 2 gümüş və 3 bürünc medal qazanıblar.

Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, U-16, yeniyetmələr və gənclər kateqoriyalarında təşkil olunan turnirə 15 ölkədən 600-dən çox idmançı qatılıb. Azərbaycanı turnirdə təmsil edən beş idmançımız 200, 500 və 1000 metr məsafələrə yarışlarda mübarizə aparıb. Avarçəkənlərimizdən Vadim Hüseynov (1999) 1000 metr məsafəyə kanoə yarışında üçüncü yeri tutub. Məlxaz Çinqarşvili (1997) isə 1000 və 500 metr məsafələrə kanoə yarışlarının qalibi olub. O, 200 metr məsafəyə yarışda

isə üçüncü yerə kifayətlənib. Hər iki idmançı cütlüklərin yarışında iki qızıl və bir bürünc medal qazanıblar. Belə ki, 1000 və 500 metr məsafələrə yarışlarda qalib gələn təmsilçilərimiz 200 metr məsafə üzrə mübarizədə üçüncü yeri tutublar.

Yeniyetmələrin yarışında çıxış edən Cumber Çxutişvili (2002) 200 metr məsafəyə kayak yarışının qalibi adını qazanıb.

On altı yaşadək avarçəkənlərin mübarizəsində isə Tofiq Bayramov (2004) 500 metr məsafəyə kayak yarışında qalib gəlsə də, 200 metr məsafəyə yarışda ikinci olub. Gülnarə Həməzəyeva (2006) da eyni nəticəni göstərərək qızıl (500 m) və gümüş (200 m) medallara layiq görüldü. Yarışın ən gənc iştirakçısı olan G.Həməzəyeva 2003-cü və 2004-cü il təvəllüdü rəqiblərinə qalib gəlib.

Bələliklə, avarçəkənlərimiz beynəlxalq turnirdə üç məsafə üzrə kanoə və kayak yarışlarında Azərbaycanın aktivinə 7 qızıl, 2 gümüş və 3 bürünc medal qazandırlar.

Bakıda "ADA - Avropa Birliyi 2019" yay məktəbi fəaliyyətə başlayıb

İyulun 8-də ADA universitetində "Təmiz Şəhər" ASC-nin təşkilatlığı ilə 160 şagirdin iştirak etdiyi "ADA - Avropa Birliyi 2019" adlı 4-cü yay məktəbi fəaliyyətə başlayıb.

Dörd həftə davam edəcək yay məktəbində şagirdlərə tullantıların ətraf mühitə vurduğu ziyan, qida tullantılarının azaldılması, təkrar emal, ekoloji layihələrin idarə olunması və s. barədə etirafı məlumat verəcək və məktəblilər üçün intellektual oyunlar təşkil olunacaq.

Yay məktəbində iştirakçılara həmçinin, müxtəlif mövzularda müəhazirələr oxunacaq. İştirakçılar təkrar emal müəssisələrinə səfər edəcək, tullantıların utilizə prosesini əyani şəkildə izləyəcəklər.

"Azərbaycan"

Ermənistan və Azərbaycan qoşunlarının təmas xəttində nisbi sakitlik müşahidə olunub

Sutka ərzində Ermənistan və Azərbaycan qoşunlarının təmas xəttində nisbi sakitlik müşahidə olunub. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, cəbhənin bezi sahələrində atəşkəs rejimi ara-sıra açılan atəşlə pozulub.

AZƏRTAC

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi Qəbələ Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin bədi tərtibat işlərinin satın alınması ilə əlaqədar açıq tender elan edir

Təkrar

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir.
LOT 1 - Qəbələ rayonundakı Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin bədi tərtibat işləri

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı sərətdə təqdim etsinlər.
Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir: aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, analoji işlərdə təcrübəsi, maliyyə vəziyyəti. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu **AZ1000, Bakı şəhəri, Hökumət evi, Ü.Hacıbəyli küçəsi, 84 ünvanından (əlaqələndirici şəxs: Mahmudova Afaq, əlaqə nömrəsi: 012 493-05-24)** ala bilərlər.

İştirak haqqı: LOT 1 - 150 manat
Hesab: AZ78CTRE0000000000002178501
VÖEN: 1700015381
Bank: Dövlət Xəzinədarlığı Agentliyi
Kodu: 210005
VÖEN: 1401555071
M/H: AZ41NABZ0136010000000003944
SWIFT: CTREAZ22

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı mürciəat;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- iddiaçının müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" qanuna uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) **26.07.2019-cu il saat 17:00-a** qədər, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikiqat zərflə **05.09.2019-cu il saat 17:00 qədər AZ1000, Bakı şəhəri, Hökumət evi, Ü.Hacıbəyli küçəsi, 84 ünvanına** təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri **06.08.2019-cu il saat 14:00-da AZ1000, Bakı şəhəri, Hökumət evi, Ü.Hacıbəyli küçəsi, 84 ünvanında** açılacaqdır.

İddiaçıların solahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Email: muzeyinfo@gmail.com

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfatesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi mühafizə xidmətinin kotirovka sorğusu üsulu ilə satın alınmış həyata keçirir

Kotirovka sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi, AZ1008, Bakı şəhəri, Y.Bakuvı, 18 ünvanına 10 iyul 2019-cu il saat 15:00-a qədər təqdim olunmalıdır.

Maraqlanan təşkilatlar (012) 465-73-48/49 (daxili 135) telefon nömrələri ilə əlaqə saxlaya bilərlər.

Tender komissiyası

Ermənistan növbəti inqilabın astanasındadır

İşğalçı ölkədə daxili ziddiyyətlər daha da kəskinləşir

Son dövrlərdə Ermənistanda narazılıq və qarşıdurma həddinin daha da yüksəlməsi, keçmiş hərbi xunta ilə mövcud hakimiyyət arasında ziddiyyətlərin bir qədər də kəskinləşməsi müşahidə olunur. Respublika Partiyasının mətbuat katibi Eduard Şarmazanov bildirir ki, belə vəziyyətdə ölkəni daha böyük təhlükələr gözləyir. Bildirir ki, Ermənistan bir çox xarici problemlərə cavab verməyə və hazır olmağa məcbur olsa da, bunu edə bilmir: "Hər şeydən əvvəl siyasət strategiyalar, ideologiyalar və dəyərlər rəqabətdir. Hər bir dövlətin milli təhlükəsizlik, iqtisadi inkişafı və xarici siyasət strategiyası olmalıdır.

Ermənistan obyektiv və subyektiv səbəblərə görə bir çox xarici problemlərə cavab verməyə və hazır olmağa məcburdur. Həm iqtisadi, həm mədəni, həm də hərbi təhlükəsizlik baxımından təhlükəsizlik problemləri bizim üçün ən vacib məsələ olmalıdır. Amma Nikol Paşinyanın baş nazir olmasından sonra Ermənistanda yaxşılığa doğru heç nə deyilməyib".

Vəzifələr uğrunda çəkişmələr güclənib

Bu vəziyyətdə hakimiyyət daxilində çəkişmələr də ölkə üçün əlavə problemlər yaradır. Erməni politoloqları hesab edirlər ki, yaxın vaxtlarda Ermənistanın iqtidar partiyası daxili çəkişmələrlə çalxalanacaq. Çünki, bir tərəfdən iqtidardakı olan "Vətəndaş müqaviləsi" partiyasının vəzifələr uğrunda çəkişmələr güclənib, digər tərəfdən isə Nikol Paşinyanın ətrafındakı insanların peşakarlığına görə deyil, sadıqlıq prinsipi ilə seçilməsi ciddi fəsadlar yaradır.

Politoloq Armen Badalyan qeyd edir ki, Paşinyan hökumətinin daxilində çəkişmələr getdikcə artır və bu isə sərmayədarları ölkədən qaçıdır. Erməni politoloq "maxməri inqilab"ın Ermənistanda oliqarxların kənarlaşdırılması və bir adamın hakimiyyətinin bərqərar olması ilə nəticələndiyini bildirir. Onun sözlərinə görə, Paşinyanın özü də partiyasının heç bir ideoloji əsaslara sükənmediyi ni etiraf edir. Bu isə, öz növbəsində, yüksək vəzifələrdə təyinatların baş nazirə yaxınlıq prinsipi ilə həyata keçirilməsinə səbəb olur.

Hesab edilir ki, bu cür şəraitdə hakimiyyətdaxili mübarizənin güclənməsi labüddür. Paşinyanın ölkənin rayonlarında olan bezi tərəfdarları həm yüksək nüfuz, həm də silahlı dəstələri malikdirlər. Bu yaxınlarda Kotayk vilayətində Sasun Mikaelyan və Romanos Petrosyan arasında hakimiyyət uğrunda mübarizə onu göstərdi ki, əvvəllər siyasətdən və ideologiyadan uzaq və yalnız və-

zifə bölgüsü ilə məşğul olan Respublika Partiyasının yerini Paşinyanın partiyası tutub.

Armen Badalyan hesab edir ki, öncəki iqtidar partiyası kriminal oliqarxiyanın "siyasi dizaynı" idi, indiki partiya isə Paşinyanın ətrafındakı adamların vəzifə uğrunda çəkişməsi üzrə "siyasi dizayn"dır. Politoloq əlavə edir ki, əgər demokratik ölkələrdə partiyalardakı qruplaşmalar ideoloji əsaslarla formalaşsın, məsələn, liberal və ya mühafizəkar prinsipləri üzrə, Ermənistanda isə ideologiyadan kənar və liderə yaxın olmaq əsas götürülür.

Bildirilir ki, bu yaxınlarda dövlət nəzarət xidmətinin başçısı David Sanasaryanla səhiyyə naziri Arsen Torosyan arasında düşmənçilik həddinə çatan mübarizə də buna əyani misaldır. Bu çəkişmələr iqtidar partiyasını və son nəticədə dövləti zəiflədəcək.

Xarici sərmayə qoyuluşu 10 dəfədən çox azalıb

Ermənistanda sosial-iqtisadi problemlərin dərinləşməsi də əlavə çətinliklər yaradır. Erməni mediası yazır ki, baş nazir Nikol Paşinyan bir ildən çoxdur ölkəyə investisiya axını vəd edir, amma ortada heç nə yoxdur. Bundan başqa, Paşinyan hərəkatları ilə Ermənistanda əvvəllər işləyən investitorları da küsdürür. Nəticədə 2019-cu ilin ilk rübündə Ermənistan iqtisadiyyatına xarici sərmayə qoyuluşu öten ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə on dəfədən çox azalıb. Ermənistan Statistika Komitəsi də bildirir ki, 2019-cu ildə birbaşa sərmayələrin həcmi 37 milyard dram azalıb. Yəni 2018-ci ilin birinci rübündə bu göstərici 40 milyard dramdan çox idisə, cari ilin müvafiq dövründə cəmi 3 milyard, 317 milyon dram olub.

Erməni iqtisadçıların sözlərinə görə, bu kəskin azalmanın səbəblərindən biri Ermənistanda "məxməri inqilab"dan bir il sonra davam edən qeyri-sabitlik və vergi sistemindəki uyğunsuzluqlardır.

Qeyd olunur ki, xarici sərmayəçilər ölkədəki daxili siyasi vəziyyətə çox həssas yanaşırlar. Bundan başqa, "kəlgə iqtisadiyyatı", real rəqabət mühitinin, sərmayəçilər üçün güzəştlərin olmaması da iqtisadiyyata xarici sərmayələrin cəlb olunmasını qarşısını alan amillərdir.

Etirazçılar Ermənistan-Gürcüstan dəmir yolunu bağlayıblar

Sosial narazılıq, xüsusən də Alaverdi Misəritmə Kombinatı ilə bağlı yaşananlar təhlükəli sayılır. Ermənistanda növbəti sosial inqilabın ələ Alaverdidən başlanı biləcəyi istisna edilmir. Xatırladaq ki, bu günlərdə Alaverdi Misəritmə Kombinatının işdən çıxarılan fəhlələri etiraz əlaməti olaraq Ermənistan-Gürcüstan dəmir yolunu bağlayıblar. Fəhlələrin belə bir yola əl atmasına səbəb misəritmə zavodunun sahibi olan "Valleक्स" şirkətlər qrupunun işdən çıxardığı fəhlələrə ayınadək maaşlarının ödənilməsi üçün hökumətin məsələyə müdaxilə etməsinə və maaşlarının ödənilməsinə tələb edirlər. Hökumətdən etirazçıların tələblərinə hələ cavab gəlməyib.

Qeyd edək ki, Alaverdi Misəritmə Kombinatı öten ilin oktyabrında hökumətlə banklar arasında yaranan maliyyə problemləri səbəbindən fəaliyyətini dayandırdı. Təqribən 600 fəhlənin işlədiyi bu müəssisə sonradan xaricdə emal olunan mis yarımfabrikatlar istehsal edirdi. Bu məhsullar Ermənistan büdcəsinə gəlir gətirən ixrac malları siyahısına daxil idi.

İndi isə Ermənistanın Alaverdi Misəritmə Kombinatı və Textur mədəninə bağlanması ilə əlaqədar Alaverdi rayonu və ona yaxın kəndlərdə sosial partlayış baş verəcəyi gözlənilir. Ermənistanda çıxan "Past" qəzeti yazır ki, hakimiyyətin bu müəssisələrin fəaliyyətini dayandırmasına etiraz olaraq şəhərin bütün lojistik sistemi mühasirəyə alınmış, bir neçə avtomobil yolu və dəmir yolu bağlanmış. Alaverdi Misəritmə Kombinatının əməkdaşları paytaxta yürüşü də istisna etmirlər.

Qeyd olunur ki, bu hal ağır sosial-iqtisadi durumun nümayiş etdirilməklə yanaşı, yeni sosial itxişənlərə də yol açır. Bütün bunlar qarşıdakı dövr üçün Ermənistanı daha çətin günlər gözlədiyini deməyə əsas verir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin "Aztelekom" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti açıq tender elan edir

Təkrar

LOT 1 - 2500 km KSPPTVtr-1x2x0,52 naqili

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, <https://www.eten.gov.az/> - dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron imzaları vasitəsilə daxil olsunlar və tender haqqında ətraflı məlumatı əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyənlər təşkilatlar LOT üzrə müəyyən edilən məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra müsabiqə üzrə təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bilərlər.

İştirak haqqı:
LOT 1: 1000 AZN

Bank rekvizitləri:
Müəssisənin adı: "Aztelekom" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

Müəssisənin VÖEN-i: 9900038501
Hesab: AZ26AZPO91015461200420100166
VÖEN: 9900037711
Bank: Azərpoçt MMC PF 1 sayılı filialı
Kodu: 691011
M/H: AZ76NABZ01350100000000094944
SWIFT: AZPOAZ22

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.

Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dilədə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). İddiaçılar tender ilə bağlı sualları Portal vasitəsilə satılan təşkilatla ünvanlaya bilərlər. Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəricilərinə dair sənədləri **22.07.2019-cu il saat 17:00-a** qədər və yuxarıda göstərilən sənədləri **26.07.2019-cu il saat 11:00-a** qədər PORTAL vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri **26.07.2019-cu il saat 11:00-da** açılacaqdır. İddiaçılar açılışın nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər.

QEYD: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və digər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada PORTAL vasitəsilə aparılır.

E-şərtlər toplusunu **24.06.2019-cu il saat 11:35-dən** sonra əldə edə bilərsiniz.

Tender komissiyası

"Sian-Bakı blok qatırı Azərbaycan və Çin şirkətlərinin işinə töhfə verəcək"

Bu sözləri Çin Sian şəhəri merinin müavini Qao Qao deyib. O bildirib ki, Sian-Bakı dəmir yolu marşrutu üzrə qatarlar öten ildən fəaliyyətə başlayıb. Hazırda Çin Şansı vilayətinin mərkəzi Siandan Bakı istiqamətində daha 2 qatar gəlir.

"Ötən il Siandan Avropaya 1300-dən çox qatar yola salınıb, bu isə milyardlarla dollar gəlir deməkdir. Bu gün Siandan Bakıya gələn qatar reysi ümumilikdə Çindən Avropaya gedən 13-cü marşrut yoludur. Ümid edirik ki, çinli və azərbaycanlı biznesmenlər yaradılmış və şəraitdən yararlanla biləcəklər. İnanırıq ki, Çin "Bir kəmə, bir yol" layihəsi çərçivəsində Azərbaycanla əməkdaşlığımız daha da genişləncək. Sian-Bakı qatar yolu bu istiqamətdə atılan vacib addımlardan hesab edilə bilər", - deyər Q.Qao əlavə edib.

Beynəlxalq aləm

İraqda dörd terrorçu məhv edildi

Türkiyə aviasiyasının İraqın şimalındakı Zap və Qara rayonlarında terrorçuların obyektlərinə endirdiyi zərbələr nəticəsində PKK-nın dörd üzvü zərərçükdür. Bu barədə Türkiyənin Milli Müdafiə Nazirliyi xəbər verir.

Bombardman nəticəsində terrorçuların sığınacaqları və döyüş-sursat anbarları dağıdılmışdır. Türkiyə aviasiyasının hərəkətləri İraqın Hakurk rayonunda keçirilən "Pənçə" əməliyyatının qərəgahı ilə əlaqələndirilmişdir.

Hindistanda ağır yol qəzası

Hindistanın şimalında yerləşən Aqra şəhərində avtobusun kanala düşməsi nəticəsində azı 29 nəfər həlak olmuşdur. Bu barədə yerli polisə istinadən "India Today" qəzeti xəbər verir.

Bundan əlavə, 15-16 nəfərin yaralandığı bildirilir.

Uttar-Pradeş ştatının polisi məlumat verir ki, qəzaya səbəb sürücünün sükan arxasında yuxulması olmuşdur. Lakxnaudan Dehliyə gedən avtobus təxminən 4,5 metr hündürlükdən kanala düşmüşdür.

Yunanıstan parlamentinə seçkilərdə müxalifət qalib gəlir

Yunanıstan parlamentinə seçkilərdə Kiriakos Mitsotakisin müxalifəti "Yeni demokratiya" partiyası qələbə qazanır. Buna "exit-pollar"ın nəticələri dəlalət edir.

Məlumatla görə, "Yeni demokratiya" 38-42 faiz səs, Baş Nazir Aleksis Sipsrasın hakimi SİRİZA partiyası 26,5-30,5 faiz səs əldə edirlər.

Güman edilir ki, 300 yerlik parlamentdə "Yeni demokratiya" 155-167 yer, SİRİZA 77-82 deputat mandatı alacaq.

Dəyişikliklər uğrunda KINAL (keçmiş PASOK) hərəkatına seçilən 6-8 faizi səs vermişdir.

Yunanıstan Kommunist partiyası 5-7 faiz, MERA25 hərəkatı 3-5, sağçı "Xrisi avgi" partiyası 2,8-4,8, Kiriakos Velopulosun ifrat sağçı "Yunan qərarı" hərə-

katı 2,5-4,5 faiz səs qazanır.

Ölkədə seçicilərin sayı təxminən 10 milyon nəfərdir. Planlaşdırılmış tarixdən dörd ay əvvəl keçirilmiş seçkilərdə 20 siyasi partiyanın təmsilçiləri iştirak etmişlər.

Rusiya ilə Gürcüstan arasında birbaşa aviareyslər dayandırıldı

Prezident Vladimir Putinin Rusiya ilə Gürcüstan arasında birbaşa aviareyslərin qadağan olunması barədə fərmanı iyulun 8-dən qüvvədə minib. Her iki ölkənin aviashirkətləri qarşılıqlı uçuşları dayandırdı.

Rusiya Nəqliyyat Nazirliyinin məlumatına görə, Gürcüstanda olan rusiyalı turistlərdən təxminən 5 min nəfəri təyyarə

biletini dəyişməyib. Onların tranzit yolla Rusiyaya qayıdacağı ehtimal olunur.

Nazirlik, həmçinin aviashirkətlərin uçuşlarını qadağan olunmasından kəçəcəyi ziyanın də təxminli məbləğini açıqlayıb. İkinci hesablamalara görə, Rusiya aviashirkətləri Gürcüstanda uçuşların qadağan olunmasından 3 milyard rubl ziyan çəkəcəklər.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə Ayaz Mütəllibova həyat yoldaşı

ƏDİLƏ XANIMIN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"Aqrakredit" Qapalı Sahmdar Cəmiyyəti Bank olmayan Kredit Təşkilatının İdarə Heyəti və kollektiv Aktivlərin idarə olunması departamentinin direktoru Ağamir Babayevə əzi

MAHMUD ATAQİŞİYEVİN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"Azercell Telekom" MMC-nin kollektiv şirkət Təchizat Zəncirinin İdarəedilməsi departamentinin müxtəssisi Xumar Səlimovaya oğlu

SƏLİM SƏLİMOVUN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İsmayılı Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin direktoru Həsən Həsənov və mərkəzin kollektiv Kənd Təsərrüfatı nazirinin müavini İlham Quliyevə anası

ZİNYƏT XANIMIN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Məsuliyyətli - 539-43-23,
Məsuliyyətli müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39,
539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,
Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühasibat - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələndirilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sifarişlərlə barabər, dərəcə üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 2237
Sifariş 2164
Qiyməti 40 qəpik